

# Holy Bible

## *Aionian Edition®*

Luka  
Bayash Luke

[AionianBible.org](http://AionianBible.org)

Prima traducere inversă din lume a Bibliei  
100% gratuit pentru copiere și tipărire  
de asemenea cunoscut ca și “ Biblia Purpurie ”

*Holy Bible Aionian Edition ®*

Luka  
Bayash Luke

Creative Commons Attribution-No Derivatives 4.0, 2018-2021

Text source: eBible.org

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0  
Pioneers, 2018

Formatted by Speedata Publisher version 4.5.6 on 8/22/2021

100% Free to Copy and Print

<http://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<http://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

*Celebrate Jesus Christ's victory of grace!*



# Prefață

Bayash at [AionianBible.org/Preface](http://AionianBible.org/Preface)

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a lexicon. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the afterlife destinies of mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at [eBible.org](http://eBible.org), [Crosswire.org](http://Crosswire.org), [unbound.Biola.edu](http://unbound.Biola.edu), [Bible4u.net](http://Bible4u.net), and [NHEB.net](http://NHEB.net). The Aionian Bible is copyrighted with [creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0](http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0), allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at [AionianBible.org](http://AionianBible.org) and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!



# Cuprins

## NOUL TESTAMENT

Luka ..... 11

## ANEXĂ

Ghidul Cititorului

Glosar

Hărți

Illustrații, Doré



# NOUL TESTAMENT



Šă Isus u zăs: "Tata Dimizovu amnjov, jartălji kă jej nu šćijă šje fašji."

Šă vojnici ur skos kockă să să āmperci dăm coljilje aluj āntră jej.

Luka 23:34

# Luka

**1** Ka kum ščijec mulc su apukat sā skriji događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit āntri noj. **2** Orikic as re svedoci dām kap dā šje ur skris šje ur vāzut šā šje svite Isus, jej ās slugurije alu vorba. **3** Aša šā ju mam āngāndit dām elši pā rānd sā skruv kutotu pāntru činji, glavni Teofile. **4** Aša sā fij siguran šā sā poc arāta šā sā spuj dā ānkridala dā vorbilje dā šje u fost ānvācat kā āj aje anume. **5** Ām zālijiljele kānd kralj Herod vladalit ām Judeja, are unu popā šje sā čima Zaharija dām svečenički rodu alu Abiji, šā mujere aluj isto are dām plemje alu Aron. Je sā čima Elizabeta. **6** Amāndoj ās re ām oči alu Dimizov fār dā duvinā, pravedni kā jej cānje toči zapovedurlje Šā pravilurije alu Domnu anostru. **7** Jej asre fār dā kupij, daje kā Elizabeta nu puće sā ajvi kupij, šā amāndoj asre tari bātārnj. **8** Kānd una zā, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ām Hram, u vinjut vreme pā grupa aluj sā služulaskā. **9** Dā pā običaju āntri pop lu izbralit ku kockā sā mergā ām svetište alu Domnu sā prinusulaskā miomirosur. **10** Šā āntreg narodu aščipta afarā ām udvar šā sā aruga ām vreme dā mirosur. **11** Atunje andalu alu Domnu su nāstāmit ām Hram alu Zahariji dādānencī pā desna parci dā žrtvenik hundi are miomiris. **12** Zaharija kānd u vāzut pā andal tari su ānfrikušatāsā. **13** Daje andalu ju zās: "Nuči sprije, Zaharija! Arugalā ata u fost auzātā. Mujere ata Elizabeta u ave fišor, šā tu vi da numi Ivan. **14** Vi ave fālušāje šā slavlje šā mulc sur ām fāluša la fātala aluj. **15** Kā jāl anume u fi mari ām oči lu Domnu anostru. Vin šā tarī buturā no be. Mar ām injima alu mumāsa jāl u fi umpljet ku Duhu Svānt. **16** Mulc fišorji kari ās Izraelci sur āntorši dā rānd dā la jāl ām napoj la Domnu Dimizovu alor. **17** Jāl u merži ām nenče alu Domnu ka vjesniku ām duhu šā ām pućere alu Ilija kari are dā kānva prorok sā pomirilaskā pā kupiji ku tatusurlje, sā āntorkā pā eje kari ās nevjeri sā apuši mudrost dā la heje kari ās pravednā, sā pripremalaška narod pāntru Domnu." **18** Ali u zās Zaharija alu andalu Gabrijel kari stāče ām nenče alu Dimizov: "Dā pā šje uj šči kā aje āj anume? Tu vejs kā mes aku om bātārn šā bāšaca ame āj isto ām aj." **19** Andalu ju āntors vorba: "Numilje amnjov āj Gabrijel šā ju mes ku Dimizov sā askultā šje mu spunj, aša mes mānat sā svitesku činji šā sāc aduk Hir fālos. **20** Punji mā ureći, kānd mar nu maj ānkrizut dā vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti pān šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ām pravā vremi." **21** Lume aščipta afarā pā Zaharija, šā sā čudule šje fašji atita dobā ām svetište. **22** Kānd u vinjut afarā nu puće sā svitaskā. Jāl svite ām znakovur šā nu puće sā svitaskā njimika pān šje nu ju su ave kupilu. Šā atunje ur prišjepi kā u avut vīzij ām svetište. **23** Kānd u završālit vreme dā služba aluj ām Hram, Zaharija u fužit akasā. **24** Atunje maj dā pā zālijile bāšaca aluj u rāmas gārjonā, šā nu jāšā afarā šinši lunj. Elizabeta u zās: **25** "Domnu āj ala kari u fākut asta aku: Dimizov su ujut pā minji ku milā šā u lot āndārāt rušanje dām oči alu ominj." **26** Šasā lunj dā kānd Elizabeta are gārjonā, Dimizov u mānat pā andalu aluj pāšči Gabrijel ām varuš ām Gallileja kari sā čamā Nazaret. **27** Jāl u vinjut la fatā ām pār kā su zaručulit ku Josip kari are potomku

alu Kraju David. Je sā čima Marija. **28** Gabrijel u vinjut šā u zās: "Ānfālušešči tu kari ješč izabralit! Domnu āj ku činji! Blagoslovilit ješč tu āntri mujer!" **29** Marija are uznenirenā dā pozdravu aluj šā je u ānširkat sā sā āngāndaskā šje značalešči. **30** Andalu ju zās alj: "Nuc fijā frikā, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milā. **31** Punji ureći, vi rāmānje gārjonā, vi fāta fišoru šā tu ji punji numi Isus! **32** Jāl u fi mari, šā u fi čimat Fišoru lu Hāl Maj Mari! Šā Domnu Dimizov ju da autoritet sā vladalaskā ka kralju ka kum āj predaku aluj David. **33** Šā jāl u vladalit ām familija lu Jakov dā erikeš, šā kraljevstva aluj nu ave kraj!" (aiōn g165) **34** Marija u āntribat atunje pā andal: "Kum poči asta fi kā ju mes fatāt ām pār!" **35** Andalu ju āntors vorba: "Duhu Svānt u vinji pā činji, šā pućere dā Hāl Maj Mari ču astupa ku umbrā. Dām ala rānd Kupilu Svānt šje u fi fātat dā la činji u fi čimat Fišoru alu Dimizov. **36** Punji ureći: Rodakinja asta Elizabeta āj bātārnā šā isto u ave fišor, kā je nu puće sā ajvi majmult, ali aku āj mar ām šasā lunj dā kānd āj gārjonā. **37** Kā njimika nuj nemoguće alu Dimizov!" **38** Atunje u zās Marija: "Da ju mā ligizesku asta sā fjuv ropkinja alu Domnu. Lasā fijā aša kum tu zāši." Atunje andalu u fužit dā la je. **39** Dovā tri zālij dā pā aje Marija su gātāt šā u mers pā kalji, je su āngribit ām unu sat ām Judeja pā dal. **40** Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ām nontru šā su pozdravlit ku Elizabeta. **41** Kum u auzāt Elizabeta pozdravu lu Marija u sāmcāt pā kupilu alji kum tari su miškat ām injimā, šā Elizabeta are pljinā ku Duhu Svānt. **42** Elizabeta tari u mužit lu Marija: "Maj tari ješč blagoslovilitu tu āntri mujer, šā blagoslovilitā āj kupilu atov! **43** Adišje mes aša bitnā, kā tu mama lu Domnu amnjov vinji sā mā posjetilaskā? **44** Kā dām momentu šje am auzāt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dā fālušājāt ām injima ame! **45** Blagoslovlenā daje kā tu aj ānkrizut kā šje Domnu cu igirit sigurno u fi!" **46** Atunje Marija u zās: "Duša ame āl slavalešči pā maj mari Domn, **47** šā duhu amnjov sā ānfālušešči ām Dimizov Spasitelju amnjov, **48** daje kā jāl su ujut ku milā pā minji pā poniznā ropkinja aluj, aku toči generacijurje mur čimamā blagoslovlenā, **49** daje kā svemogući Dimizov u fākut mari djelur ku minji, šā numilje aluj āj svānt. **50** Pālāngā totā sāmānča, Dimizov āj milos pālāngā eje kari āl poštvalešči. **51** Ku mānā aluj jāl u fākut pućernijsi lukrur. Jāl u arunkat afarā pā eje kari asre ponosnā ām svitlijičje alor šā pā eje kari asre umišljeni. **52** Pā heje bālour vladar lju vārliji dā pā prijestolje, a pā heje kari ās ponizn lju riđikatulji. **53** U rānjit pā flāmānž ku mānkarī bunā, a pā gāzdaši lju māna ku mānijije golji. **54** Jāl u ažutat pā Izrael sluga aluj su āngānditusā dā milā aluj, **55** ka kum u obečalit alu preci anostri dā kānva sā fijā pljin dā milā pālāngā Abraham šā pālāngā potomku aluj dā erikeš." (aiōn g165) **56** Marija u rāmas ku Elizabeta tri lunj atunje su āntorsāsā akasā. **57** Kānd u vinjut vreme alu Elizabeti sā ajvi kupil, je u fātat fišor. **58** Šā kānd u auzāt susjedi šā njamu kā Domnu are bun pālāngā je, jej u vinjut una la je šā sā ām fāluše ku je una. **59** Kupilu trābije sā fijā obrezalit pā optā (8) zuva, šā kānd or vinjut una sā fakā asta, jej gānde sā āj de numi Zaharija dā pā tatusu. **60** Mumāsa u odbijilit šā u zās: "Nu, jāl su čima Ivan." **61** Ali jej ur zās: "Njime dām njamuc nu u fost čimat dā pā numiljalal!" **62** Šā aša jej āntriba ku znakur pā tatusu alu kupilula, kum su čima. **63** Zaharija u šjirut pločičā dā skris šā u

skris: "Ivan äj numilje aluj!" Toc asre ämirac. **64** Šä däm ala šas Dimizov u däsväkut gura alu Zaharija šä poći sä svitaskä. Šä jäl däde slavä alu Dimizov! **65** Atunšje frika u vinjut pä tot susjedu šä äm totä parče dä Judeja päm dalur šä spunje šje su dogodulit. **66** Toc kari ur auzat dä aje cänje äm firi šä sä ångändje: "Šje u fi däm ala kupil? Anume mána alu Domnuluj are ku kupilula Ivan." **67** Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dä Duhu Svänt, atunšje prorokovale šä zäšje: **68** "Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael, Kä jäl u vinjut šä sä otkupilaskä pä narodu aluj!" **69** Jäl u rädkat päntru noj pä spasitelju silni! Däm potomstva lu sluga amnijov la kralj David. **70** Asta nju fost spus däm gurälje dä proroci aluj svänc dä känva: (aiön g165) **71** spasenje dä la dužmanji anoštri šä däm mänj kari toc nji märzälešći. **72** Are milosrdan pälängä preci anoštri, šä u ispunulit savezu aluj svänt. **73** Äm zakletvä kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru: **74** sä nji izbavalaskä däm mänj alu dužmanj, sä pučenj poslužulenj pä jäl fär dä frikä, **75** šä sä kustanj svänt šä dirept äm toči zälijije dä kustu anostru. **76** Šä tu Ivan fišjoru amnijov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov, kä tu vi merzji äm nenče alu Domnuluj šä sä äj direš kalje aluj, **77** Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fälos dä spasalala šä dä jirtala dä grehurlje alor. **78** Kutotu asta äj dä ränd dä sufljitu milos alu Dimizovu anostru, ka sorilje kari svitlizešći u vinji afarä däm nor pä noj sus **79** u da luminä alu eje kari šadji äm tunjerik, šä äm umbra alu morči. Nju punji pišjorilje anoštri pä kalje dä putuljalä." **80** Ivan u kriskut šä su ämbälurit äm duh. Kusta äm pustinjä pän šje nu su arätat javno alu Izraelc.

**2** Äm aje vremi dä pä šje su avut Ivan, zapovjed u fost mänatä dä la car August sä fakä skritura dä stanovništvo äm äntragä cara. **2** Aje are elši skritura dä stanovništvo kari u fost känd Kvirinije are vladar dä Sirija. **3** Aša toc ur mers sä sä prijavalaskä äm varušu hundri preci alor u kustat. **4** Aša Josip däm mik varuš Nazaret äm Galileja, u mers äm varuš Betlehem äm Judeja hundri su avut David daje kä jej as re njamu alu kralj David. **5** Josip u mers akulo sä sä jivaskä dä skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gärjonä. **6** Šä kum asre däm Betlehem akulo vreme u vinjut sä sä ajvi kupilu. **7** Je u avut elši fišjor, lu änvälitüli šä lu pus äm hištalov daje kä nu are soba päntru jej äm fugadov. **8** Äm ala lok dä apropi dä Betlehem asre pastirur kari rämäanje afarä pä otvoreno šä päze stadurje alor totä nopće. **9** Šä däm turdatä su pojavalit andalu alu Domnuluj! Andalu u stat äm nenče alor, šä slava alu Domnuluj lju svitlizät pä jej. **10** Ali pastiri u gälbänjut äm ubraz dä frikä. **10** Ali andalu lju zäš: "Nu vä fijä frikä! Ju yuvu sä vä aduk Hir fälos, dä mari fälušäjä päntru totä lume. **11** Äm varušu hundri su avut Kralj David, astas su avut Spasitelj. Jäl are Krist, Domnu! **12** Asta äj znak dä pä kari sä äl šćijec: voj vic aflu pä kupilu änvälit äm hištalov." **13** Atunšje däm turdatä längä parče dä andal u vinjut mulc andej däm nor kari hvalale pä Dimizov. Šä jej slavale: **14** "Slava alu Dimizov äm nor sä pä pämänt putuljalü alu eje ominj kari lju izabralit." **15** Dä pä šje ur fužit andelji dä la pastir äm nor, pastiri ur zäš una la alt: "Haj aku am Betlehem, šä sä viđenj aje dä šje Domnu nju spus!" **16** Aša sur ångribit äm Betlehem šä ur aflat pä Marija, šä pä Josip, a kupilu are äm hištalov. **17** Šä känd pastiri ur väzut pä kupil, jej sur apukatäšä sä spuđa šje lju fost spus dä la andej dä kupil. **18** Toc eje kari ur auzat šje pastiri ur spus, jej toc asre

ämirac. **19** Ali Marija cänje toči vorbilje alor äm suflijicije alor šä mult su gändit dä jelj. **20** Atunšje pastiri ur fužit la stadurje alor šä jej däde hvalä šä slavä lu Dimizov dä kutotu stvarurje šje ur auzat šä šje ur väzut, točno kum lju fost najavalit alor. **21** Osma zuva känd kupilu su avut u fost obrezalit, šä u fost čimat Isus, numilje u datä aluj dä la andal majniti dä šje Marija u rämas gärjonä. **22** Šä känd u vinjut vreme alu Marija obred dä čistilal kum are zapovjedalal dä la zakonu alu Mojsije, Marije šä Josip ur dus pä Isus am Jeruzalem sä äl posvetilaskä la Domnu, **23** kä äj skris äm zakonu alu Domnu: "Tot elši fišjor u fi posvetilitä la Domnu." **24** Jej träbä isto sä adukä šrtvä: "Dovä grlicur ili doj tänjirä puromb," kum äj zapovjedalit dä la zakonu alu Domnu anostru. **25** Atunšje are om äm Jeruzalem šje sä čima Šimun. Jäl are pravedan šä svet šä aščipta pä Mesija sä izbavalaskä pä Izrael šä Duhu Svänt are ku jäl. **26** Šä Duhu Svänt majniti ju spus aluj kä no mori majniti dä šje no vide pä Mesija alu Domnu anostru. **27** Aša Duhu Svänt lu dus pä Šimun äm Hram känd ur adus roditelji pä kupilu Isus äm nontru šä sä faktä obred kum are običaju dä zakonu alu Mojsije. **28** Šimun lu apukat äm mänjilješ pä Isus, slavale pä Dimizov, šä u zäš: **29** "Aku lasä pä sluga atov sä morä äm putuljalä, Domnu, kum tu aj zäš, **30** kä oči amej ur väzut spasenje ata. **31** Asta tu aj fäkut dä totä lume. **32** Asta äj lumina dä ominj šä lji svitlizaskä alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dä Izrael!" **33** Tata šä mama alu Isus asre umplječ ku ämiralä dä kutotu šje Šimun u zäš dä jäl. **34** Atunšje Šimun u blagoslovilut pä jej šä u zäš lu Marija: "Dimizov u odredilit pä ala kupil kä päntru jäl mulc Izrael ur käde šä su ridikas. Jäl äj odredilit sä fijä znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilä. **35** aša u vinji pä luminä gändurlje askunšä alu mulc, a maču či ämpunži äm duša ata." **36** Are isto aša proročica Ana fatä alu Fanuel kari äj däm pleme alu Ašer. Ana are tari bätärnä mujeri, je are šapči äj äm brak **37** šä aku äj vădojä, mar hundiva osamdeset patru aj. Ana nu fužje däm Hram, nego služule akulo zuva šä nopće äm post sä äm aruguminiči. **38** Baš pä aje vremi Ana u vinjut, hvalale pä Dimizov, šä je spunjje dä kupilu Isus alu toc kari aščipta pä Dimizov sä otkupilaskä pä Jeruzalem. **39** Dä pä šje ur fäkut Josip šä Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dä la jej, jej ur mers äm napoj äm varušu alor Nazaret äm Galileja. **40** Kupilu u kriskut šä su ämbäluritäsä, are pljin dä mudrost, šä blagoslovurje alu Dimizov asre ku Isus. **41** Roditelji alu Isus märzje äm tot anu äm Jeruzalem sä fija akulo pä blagdan dä Pasha. **42** Aša känd are Isus dvanaest aj dä bätärn jäl una ku jej u mers pä blagdan ka kum stalno märzje. **43** Šä känd u trikut blagdanu jej sur gättatäšä akasä, ali fär dä šćučilje alu roditelji, kupilu Isus u rämas äm Jeruzalem. **44** Jej gändje kä äj hundiva äm grupä. Jej ur trikut mari kalji totä zuva, kapu sur apukatäšä sä äl koči äntri njamu šä äntri hej kari äl kunošči. **45** Kum nu lor aflat, jej ur mers äm napoj äm Jeruzalem šä äl koči. **46** Tri zäli dä pä aje jej lor aflat. Isus are äm Hram, šäđe äntri učitelji dä zakonu alu Mojsije, punje ureče šä lji äntriba. **47** Toc kari äl punje ureče asre ämirac la fire aluj, šä la odgovurje aluj. **48** Roditelji aluj isto aša asre tari ämirac känd lor väzutälak akulo šä mumäsa ju zäš: "Fišjoru amnijov adäšje njaj fäkut asta anovä? Tata atov šä ju as renj äm mari brigur dä činji, păšči tot či kutanji!" **49** Isus u äntors vorba:

"Ali adășje mă kutac? Nu šćijec kă ju as trăbui să fjuv ām kasa alu Tata amnjov?" 50 Jej nur prišijput šje gănde să lji spujă. 51 Ali Isus u mers ām napoj ku roditelji ām Nazaret, řă jăl lju u pus ureći. řă mumăsa aluj u cănut kutotu vorbilje ām sufljituš. 52 řă ām aje vremi Isus u kriskut ām gănd řă ām telă řă ku milă dă la Dimizov řă dă la lumi.

**3** Kănd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj.

Poncije Pilat are upravitelj ām Judeja, Herod vladale ām Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor, vladale ām Itureja řă ām Trahonetida a Lizaranije vladale ām Abilena, 2 Ana řă Kaifa asre mar popur, Dimizov u mănat porukă alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ām pustinjă. 3 řă aša Ivan u mers ām toci lokurje pă lăngă rijeka Jordan să propovjedălaskă daje kă toc kari u grešălit, a heje kari su pokajalit să lji jarči Dimizov grehurje a Ivan atunje lju bučuza. 4 Ka kum Prorok Izaija svite ām kenvije aluj dă ešće vorbi: "Graju alu unu kari mužješči ām pustinjă řă řă auze: pripremilec kalje pāntru Domnu; ravnalecă kalje! 5 Lasă totă dolina să fijă umpljetă řă totă planina să fijă ām tokmă ku alčilje, řă kălilje krivă să fijă pravă, řă kălilje kari nus ravnă să fijă ravnă 6 atunje totă lume u vide Spasenje dă la Dimizov." 7 Alu gărmadă dă lumi kari ur vinjut la jăl řă řă bučazi, Ivan zăšje: "Voj leglo alu otrovni šarpi, řinji vu upozorulit să anširkăc să skăpăc dăm kazna šje u vinji pă voj?" 8 Arătăc plodur dă ănkăjală! Nu vă apukăc să vă zăšjec una lu alt: Abraham āj tata anostru! Ju vă zăk: Dimizov poći dăm petrilješče rădika pă kupij alu Abraham!" 9 Maraku săkure dă sudu alu Dimizov āj pusă sus să taji dăm korjen ljemnu. Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet ăndărăt řă vărlit ām fok. 10 Gărmadă lu ăntribat pă jăl: "Šje să făšjenj atunje?" 11 Ivan u zăs: "Dakă avec dovă kămašă atunje āmpărcăcăvă ku ala kari nari njiš una. Dakă avec mănkari isto aša trăbă să vă āmpărcăc." 12 Akulo asre isto řă poreznicu kari ur vinjut să să bučežă řă jej lor ăntribat: "Učitelju, šje să făšjenj?" 13 Ivan u ăntors vorba: "Nu maj akulijec majmult dă kită šje avec pravo să locă!" 14 řă kătănjilje isto lor ăntribat: "A noj? Šje trăbă noj să făšjenj?" Alor lju zăs: "Nu loc ku săla dă njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dă řinjivă řă fijec zadovoljni ku plata avostră!" 15 Lume asre aku plijin dă aščiptalur, řă řă ăntriba ām sufljilje alor, nar puće Ivan să fijă Mesija. 16 Ivan lju ăntors vorba alu toc: "Ju vă bučež ku apă, ali unu kari u vinji kari āj maj bălour da minji řă lu kari nu mes vredan să āj ljej žnirancurje aluj. Jăl vu bučuza ku Duhu Svănt řă ku fok. 17 Jăl cănji furka ām măna aluj, řă jăl u cistili teleku temeljito. Jăl u akulježi făjna ām skladišta aluj, ali jăl u arđi jarba uskata ţăm fok šje nu să aščinjă." 18 řă ām mulci poticajur svite alu lume řă alu cară dă Hir fălos. 19 Ivan lu făkut dă njimik pă car Herod dă rând kă jăl su lot una ku Herodijada băšăcă alu fračisuš isto aša řă dă alci stvarur reliji řje u făkut Herod. 20 La kutotu stvarurlje reliji řje u făkut jăl u pus maj una: jăl u ănkujet pă Ivan řje bučază ām čemică. 21 Kănd asre totă lume bučuzac dă la Ivan, Isus isto are bučuzat. Kănd Isus su arugat su dăsvăkut noru, 22 řă Duhu Svănt u vinjut žos pă jăl am formă dă purombu řă graj dăm nor u svătit: "Tu ješć Fišjoru amnjov plăkut! Tu ješć fulušuju ame!" 23 Aku Isus are hundiva trideset aj dă bătărn kănd su apukat

javno să propovjedălaskă. Isus are cănut dă fišjoru alu Josip. Josip are fišjor alu Eli, 24 Eli are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, Levi are fišjoru alu Malki, Malki are fišjoru alu Janaj, Janaj are fišjor alu Josip, 25 Josip are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Amos, Amos are fišjoru alu Naum, Naum are fišjoru alu Hesli, Hesli are fišjoru alu Nagaj, 26 Nagaj are fišjoru alu Mahat, Mahat are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Šimij, Šimij are fišjoru alu Joseh, Joseh are fišjoru alu Joda, 27 Joda are fišjoru alu Johanan, Johanan are fišjoru alu Resa, Resa are fišjoru alu Zerubabel, Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel, Šealtiel are fišjoru alu Neri, 28 Neri are fišjor alu Malki, Malki are fišjoru alu Adi, Adi are fišjoru alu Kosam, Kosam are fišjoru alu Elmadam, Elmadam are fišjoru alu Er, 29 Er are fišjoru alu Jošua, Jošua are fišjoru alu Eliezer, Eliezer are fišjoru alu Jorim, Jorim are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, 30 Levi are fišjoru alu Šimun, Šimun are fišjoru alu Juda, Juda are fišjoru alu Josip, Josip are fišjoru alu Jonam, Jonam are fišjoru alu Elijahakim, 31 Elijahakim are fišjoru alu Meleja, Meleja are fišjoru alu Mena, Mena are fišjoru alu Matata, Matata are fišjoru alu Natan, Natan are fišjoru alu David, 32 David are fišjoru alu Jišaj, Jišaj are fišjoru alu Obed, Obed are fišjoru alu Boaz, Boaz are fišjoru alu Sala, Sala are fišjoru alu Nahšon, 33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab, Aminadab are fišjoru alu Admin, Admin are fišjoru alu Arni, Arni are fišjoru alu Hesron, Hesron are fišjoru alu Peres, Peres are fišjoru alu Juda, 34 Juda are fišjoru alu Jakov, Jakov are fišjoru alu Izak, Izak are fišjoru alu Abraham, Abraham are fišjoru alu Terah, Terah are fišjoru alu Nahor, 35 Nahor are fišjoru alu Serug, Serug are fišjoru alu Reu, Reu are fišjor alu Peleg, Peleg are fišjor alu Eber, Eber are fišjor alu Sala, 36 Sala are fišjoru alu Kenan, Kenan are fišjor alu Arpakšad, Arpakšad are fišjor alu Šem, Šem are fišjor alu Noa, Noa are fišjor alu Lamek, 37 Lamek are fišjoru alu Metušalah, Metušalah are fišjoru alu Henok, Henok are fišjoru alu Jared, Jared are fišjoru alu Mahalalel, Mahalalel are fišjoru alu Kenan, 38 Kenan are fišjoru alu Enoš, Enoš are fišjoru alu Šet, Šet are fišjoru alu Adam, a pă Adam Dimizov u stvorulit.

**4** Isus, plijin dă Duh Svănt su ăntors dăm rijeka Jordan, řă

ăl dušje Duhu păm pustinjur 2 četrdeset zăli, hundi u fost anšjirkat dă la draku. ām zălijelje nu u mănkat njimika, řă kănd u vinjut do kraja jăl are flămand. 3 Draku ju zăs atunje: "Dakă ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešči alu petrilješče să să fakă pită." 4 Isus ju ăntors vorba: "Skris āj ām svăntă kenvija: 'Lume nu kustă numa dăm pită.'" 5 Draku lu dus pă jăl pă planină naltă, řă ām unu moment draku ju arătăt aluj kutotu kraljevstvo dă svet. 6 řă draku ju zăs aluj: "Ju cuj da kutotu pučeresta řă măndremesta kari āj dată mijă, řă ju pot da alu řinji găndesk. 7 Kănd čaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijă."

8 Isus ju ăntors vorba: "Skris āj ām svăntă kenvija: 'Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjaleščici řă pă jăl služulešči!'" 9 Dă pă aje draku lu dus ām varuš Jeruzalem řă lu pusălă pă maj nalt lok dă Hram. Atunje ju zăs aluj: "Dakă ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! 10 Kă āj skris ām svăntă kenvija: 'Jăl u zapovijedali alu andelji aluj să či păzaskă!'" 11 řă 'ču dušji pă măna řă nu či luvešč ku pišjorilje ām petră." 12 Isus ăntoršii vorba: "U zăs āj

ām svāntā kenvija: 'Nu ānšjirka pā Domnu Dimizovu atov!' 13 Atunše kānd u trikut draku ku toči ānšjirkalurje, lu lāsat pā jāl pā una vreme. 14 Isus meržji ām napoj ām lok dā Galileja ām pučere lu Duh, šā vorbi dā jāl sor apukat sā kružlaskā pāščitot ām aje regijā. 15 Jāl ānvāca ām sinagogurje alor šā toc āl slavale. 16 Jāl u vinjīt ām varuš dā Nazaret, hundī jāl u kriskut sā pā običaju aluj, jāl u mers sāmbāta ām sinagogā. Šā su skulat sā čitalaskā. 17 U datā la jāl svitak dā la proroku Izaija, a jāl u dāsvkut svitku šā u aflat lok hundī skrijā: 18 "Duhu alu Domnuluj āj pā minji dasupra. Dām ala rānd jāl mu izabralit pā minji sā vā propovjedalaskā Hir fālos la sāraši. Jāl mu mānat pā minji sā spuj alu hej šje ās lījigac kā poči sā fijā dāsvākuc šā lu orb kā poči sā vadā šā sā de slobodā alu hej tlačalic, 19 šā sā proglasalesk anu pljin dā milā alu Domnuluj." 20 Isus u āncīs svitku šā u dat ām napoj la pomočniku šā u šāzut. Šā toc ku oči ām sinagoga u mucāt pā jāl. 21 Su apukat sā ānveci: "Astās asta svāntā karči, kari ac auzāt ku urečilje avoštī, su ispunulitāsā." 22 Jej toc sā āmira la toči vorbilje dā milā šje kāde dā pā gura aluj. Šā jej su āntribat: "Nuj jāl fišjoru alu Josip?" 23 Jāl lju zās: "Āj una izrekā kari sigurno ac pripunjī pā minji. A šā meržji: 'Doktoru, āntrāmāci pā činji sāngur!' Kutotu aj fākut, kum anj auzāt, ām varuš dā Kafarnaum, fā šā aisiže, ām kraju atov!" 24 Šā jāl u zās: "Anume, ju vā zāk niti unu prorok nu u fost ām benji apukat ām kraju aluj. 25 Anume, ju vā zāk, kānd ām doba alu proroku Ilijā ām Izrael, noru are āncīs a ploje nu kāde tri aj šā šinjī lunj šā are mari fomi pām totā pāmāntu šā asre mulčī vādojur ām Izrael. 26 Tot Ilijā nu u fost mānat la njīšj unu dām jej osim la vādoja ām Sarfata dapropi dā varušu Sidon. 27 Isto ašā ām vreme dā prorok Elizeja asre mulc gubavcur ām pāmāntu dā Izrael. Šā njīš unu dām jej nor fost čīstilic osim Naamana Sirijaca." 28 Kānd ur auzāt, toc ām sinagogā asre tarī mirgiš, 29 jej sur skulat sus šā sur mānatulā afařā dām varuš. Jej sur dus pā jāl pā maj nalt dal pā kari are varušu fākut, ām namjerā sā āl āmpingā žos sā āl amori. 30 Ali jāl u fužīt āntri jej šā u mers pā kaije aluj. 31 Jāl u mers žos ām Kafarnaum ām varuš dā Galileja. Šā akulo sāmbāta ānvāca. 32 Lume asre āmirac la ānvācalā aluj daje kā vorba aluj asre pljinji dā pučeri. 33 Unu dām omirijje ām sinagogā ave rov duh ām jāl, aje are drak. Šā jāl u mužīt ku graju glasnik: 34 "A! Tu Isus dām Nazaret, šje gāndešči dā la noj? Aj vinjīt sā nji uništīleč? Ju ščuv benji šinjī ješču tu, Svāntu alu Dimizov!" 35 Isus lu lot pā frikā šā ju zās: "Fi putulit! Hajde afař dām omusta odma!" Drakula lu vārlījt pā omula žos ām nenēce alu toc šā u jāšāt afařā, šā njimik nu ju fākut. 36 Eje kari ur vāzut asre tarī āmirac šā zāšje una lu alt: "Šjefāldā vorba āj asta? Ku autoritet šā ku pučeri šā relji duhovur jašā afařā pā vorba aluj!" 37 Hiru dā jāl u mers ām tot kotu dā regijā āntragā. 38 Kānd u fužīt dām sinagogā jāl u mers la Šimun akasā. Akulo asre sokra alu Šimun ām pat bičagā ku fok mari ām je. Šā jej lor āntribat pā jāl sā āj ažuči. 39 Isus u mers la je u lot pā frikā pā foku šā foku u lāsatu. Je odma su skulatāsā šā su apukat sā lji poslužlaskā. 40 Mar kānd sā slābuze sorilje žos toc kari ave njam šā urtaš dām mulčī bičisugur litor adus la jāl. Šā jāl lju āntrimat ašā dā jāl punje mānijile aluj pā jej unu pā kiči unu. 41 Mulc dām jej ave drašj ām jej šā kum jaše afařā, drašjije dām jej mužje: "Tu ješč Fišjoru alu

Dimizov!" Ali jāl lju rāspītā šā nu lji dādē sā svitaskā kā jej šcije ka jāl āj Krist. 42 Mar kum vinje zuva jāl u fužīt dām kasā pā lok pustulot. Gārmadā dā lumi āl kuta, šā kānd lor aflatā gānde sā āl cājā sā nu fugā dā la jej. 43 Ali Isus lju zās: "Ju trābā sā mā duk ām alčilje varušur sā spuj Hir fālos dā krajevstva alu Dimizov. Dām asta rānd am fost mānat pā pāmānt." 44 Šā ašā u mers sā propovjedalaskā pām sinagogā ām Judeja.

**5** Ām una zā Isus stāče lāngā Genezaretsko jezero, kānd gārmadā sā astrānžje la jāl sā audā vorba alu Dimizov. 2 Jāl u vāzut doj čamcur kum asre pā mal rāzāmac, kari u lāsat ribari kānd āš čīstile mrežurlje. 3 Jāl u tunat ām čamac kari are alu Šimun, šā lu āntribat sā āl āmpingā maj ām sus dā la mal. Atunše jāl u šāzut žos šā su apukat sā ānveci pā gārmadā dā lumi. 4 Kānd u fost gata ku ānvācalā, jāl u zās alu Šimun. "Āmpinži ām maj adānkā apā šā slābužāc mrežurlje ām apā." 5 Šimun ju āntors vorba aluj: "Domnu luj, anj lukrat totā nopēce šā njimik nanj apukat: ali pā vorba ata ju uj slābužāc mrežā ām napoj ām apasta." 6 Kānd u fākut asā jej u apukat mari boglā dā pešč, atit dā mrežā kit nu puknje. 7 Jej ur mužīt la urtaši alor dā pā alčilje čamcur sā lji ažuči; jej ur vinjīt, šā umpljet dovā karur dā pešč dā maj šjeva sā āntupe. 8 Kānd u vāzut Šimun Petar aje jāl u kāzut la pišjorilje alu Isus šā u zās: "Maknaleščīci dā la minji, Domnu, kā ju mes grešnā om!" 9 Frikā delj svāntā u kāzut pā jej šā pā ominj šje ur vinjīt sā lji ažuči, kānd ur vāzut kic pešč ur apukat. 10 Isto ašā asre āmirac Ivan šā Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šā urtaši alu Šimun. Ali Isus u zās alu Šimun: "Nuc fijā frikā. Dā aku, maj menkulo tu vi apuka pā ominj!" 11 Ašā jej ur adus karurlje dā apā pā mal, ur lāsat kutotu šā lor sljedilit pā jāl. 12 Isus are ām unu dām varušurljelje. Om pljin dā gubā lu vāzutulā pā jāl šā su arukānt pā dinučī ām nenēce aluj šā sā aruga la jāl: "O Domnu, dakā numa tu vuješč, tu mā poc čīstili." 13 Isus u mācāt māna aluj šā lu taknulit, šā u zās: "Ju gāndesk. Fi čīstilit!" Šā odmah guba lu lāsat. 14 Atunše lu purunšītulā sā nu spujā alu njime, čar asta sā fakā: Elši sā mergā la popā šā sā sā areči, dā pā aje, dā dokaz dā vražā, vi trābuji sā adušj žīrvā dā čīstilalā ka kum Mojsije u zapovijedālīt. 15 Svat dā jāl su širilit maj pā dāparci, ašā dā gārmadā dā lumi ur vinjīt sā pujā ureči la jāl, šā sā fijā ozdravalic. 16 A jāl sā tārāje pā lok pustulot šā sā posvetilaskā la aruguminči. 17 Ām una zā, Isus ānvāca, ave ām nenēci pā mulc farizej šā učitelj dā zakonu alu Mojsije kari ur vinjīt dām toči kumpānijile dā Galileja šā Judeja šā dām Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sā ozdravalaskā pā bičež. 18 Atunše Šjeva ka ominj ur vinjīt šā adušje pā om kari nu puče sā umblji. Šā jej gānde sā āl adukā la Isus. 19 Ali nu are lok pā hundī sā āl adukā ām nontru dā gužva mari. Ašā jej sur urkatāsā pā krov šā lor slābužāt ām nontru pām krov ku pat dā tot la dā dā nenēce alu Isus. 20 Kānd u vāzut ānkridāla alor, jāl u zās aluj: "Omulji, grehurlje atelji āš jiratāči." 21 Pā ešče vorbi farizej šā učitelj dā zakonu alu Mojsije sā gānde: "Šinjī āj omusta šje svitešči ašā protiv dā Dimizov? Šinjī osim dā Dimizov poči sā jerīči grehurlje?" 22 Isus šcije šje sā gāndešči, šā jāl lju zās: "Adāšje vā āntribāc ešče stvarur ām suflīčilje avoštī? 23 Šje āj maj ušuri dā zās: 'Grehurlje cis jiratāči!', ili sā zāšj: 'Skolāči šā umblā?' 24 Ali numa sā šcijec kā

Fišjoru alu Omu ari autoritet aiše pā pāmānt sā jerci għegħurjle. Dakā zāk alu fišjoru kari nu poči sā umblji: 'Skolāči, jec patu sā duċi akas!'" 25 Šā odma su skulatāš šu lot patu pā šje are pā koħċi, sā u fużiżt akasā, sā pā kalji slavale pā Dimizov. 26 Šā toc akulo asre āmirac, sā jej slavale pā Dimizov. Šā ku āmiralā svite: "Astās anj vāzut šjeva tari mari!" 27 Dā pā aje Isus u jiċċi aferā sā lu vāzutulā pā carinik šje sā čima Levi, jāl sāde ām carinarniċ. Isus u zās: "Sljedileši mā pā minji!" 28 Šā jāl su skulat u lāsat kutotu, sā lu sljedilit. 29 Atunje Levi ām kasa alu u fākut mari slavälalā pāntru jāl; ku jej sāde mulc carinici sā alcī la masā. 30 Farizeji sā učitelji dā zakonu alu Mojsije, sur apukat sā gumunjaskā kapu su apukat sā svitaskā alu učenikurlije alor: "Adiše mānkāc sā bijec ku carinici sā ku grešnici?" 31 Isus u āntors vorba: "Eje kari ās sānātōs nu trābā pā doktor, numu aluje kari ās biċeż. 32 Ju nam vinjít sā čem sā sā āntork pā pravedni, nego pā grešnā." 33 Jej atunje jarā u zās: "Učenici alu Ivan sā alu farizejilor postuleši mulċi rāndur sā sā arogā, ali učenici atej mānankā sā be. Adiše āj aša asta?" 34 Isus u āntors vorba: "Puċec sā punjek pā goċi dā nuntā sā postulaskā kānd āj mladoženja ku jei?" 35 Ali u vinji zā kānd mladoženja u fi lot āndārāt dā la jej, sā kānd u vinji vreme jej u postuli." 36 Jāl iju spus dā una usporedbā: "Njime no rupi um dārab dā la novā colā sā su kārpaskā pā bātārnā, kānd ar faċċi aje, pā haj novā colā ar ave gaurā, alu haj bātārnā nar pasali dārabu dā la novā col. 37 Njime nu varsā nov vinu ām bātārnā sā mari ċuturica; nov vinu ar puknji ām ċuturica sā sar vārsa vinu, a ċuturica ar propadnuli. 38 Nov vinu trābā sā fijā vārsat ām novā ċuturica. 39 Sā njime dā pā šje u be vin bātārn nu għandexi sā be nov, kā zājji: 'Bātārn āj dāstul dā bun.'"

**6** Un datā pā zuva dā sāmbāta Isus trājje pām šjeva ka poljā dā pšenċā. Učenici alu ur skos pšenċā šu u ribile ku mānjiġi sā mānka. 2 Ali orik dā farizej ljur zās alor: "Adiše fāšjek šje nu āj ku zakonu ām tokmā pā zuva dā sāmbāta?" 3 Isus ju āntors vorba: "Nac ċitalit ām Svānta kenvija, šje u fākut David kānd are jāl sā učenici alu flāmān. 4 Kum ur tunat ām kasa alu Dimizov, David sā u lot pita kari are pusā āndārāt dā žrtv, kari ċar poči popa sā mānġi, sā su umpārcat dām pite ku urtaṣi!" 5 Atunje jāl iju zās alor: "Fišjoru Omuluj āj Domnu dā sāmbāta." 6 Pā alta zuva dā sāmbāta jāl u mers ām sinagogġa sā su apukat sā ānveci. Akulo are om alu kari are māna njimurogħ. 7 Sā učitelji dā zakonu alu Mojsije sā farizeji sā ujta pā jāl sā vadā dakā lu ǎntrimalā jāl pā zuva dā sāmbāta. Sā jei dabe šjeva ašċipta sā fakħ krivo sā pota sā svitaskā protiv dā jāl. 8 Jāl scīcie šje sā għandexi, sā u zās alu omuluje ku māna njimurogħ: "Skolāči sā hajd dā dā nenċi." Jāl su skulat sā stāċe akulo. 9 Isus atunje u zās alor: "Ju għandek sā vā ǎntreb, āj benji sā faċċi benji pā zuva dā sāmbāta, ili relji? Sā spasalaskā kustu ili sā uništislask?" 10 Atunje su ujrat okolo pā tot omu, sā jāl u zās alu omulule: "Māċeċċi māna!" Jāl u fākut aša, sā mānā ju fost sānātosa ka hajelantā. 11 Ali jej asre tari mirgiż sā sur apukat sā svitaskā šje sā fakħ alu Isus. 12 Una zā u mers pā planin sā sā arożi, sā jāl u fost akulo totu noppo ām aruguminċi la Dimizov. 13 Haje zua jāl u čimat pā dvanaest (12) učenikur la jāl pā kari iju akuljes sā iju čimat apostoli. 14 Eſċe asre: Šimun pā kari lu čimat Petar, sā fraċiſu Andrija, Jakov sā

Ivan, Filip sā Bartolomej; 15 Matej sā Toma, Jakov fišjoru alu Alfej sā Šimun čimat Revan, 16 Juda fraċiſu lu Jakov sā Juda Iskariot, kari u fi izdajja. 17 Kum vinje ku jej ām napoż żjós, jāl u stat pā čiċinā dā dal hundu asre grupa dā učenici alu sā mari għarġad dā lumi sur akuljesasā, jej u vinjiet dām Judeja sā dām varuš Jeruzalem sā dām Tir sā Sidon varušlje lāngā more. 18 Jej ur vinjiet sā āl punje ureċi, sā sā fijā ozdravalic dām biċiġgurlije alor. Isto aša u ozdravalit pā heje kari ave relji duħovur ām jej. 19 Mułc għandexi sā puja māna pā jāl daje kā puċeri fużże dām jāl sā puċe pā toc sā lji isċelilaskā. 20 Atunje su ujrat ām oċ pā učenici alu sā u svatit: "Ānfālušāċāvā voj kari šċec sāraši kā kraljevstva alu Dimizov aj avostrā. 21 Ānfālušāċāvā voj kari šċec flāmān, kā vic fi sātuj. Ānfālušāċāvā voj kari plānżjek, kā voj vic rādi. 22 Ānfālušāċāvā voj kari šċec mārżālīc, rušunac sā mānac ku relji dā rāndu alu Fišjoru Omuluj. 23 Kānd u vinji zue, ānfālušāċāvā sā sārec pām sus dā fālušajjā. Kā sigurno nagrada avostrā u fi mari ām nor. Haleluja! Nus are aša sā proroci tretiraliċ dā la mošurlije alor! 24 Ali jao avovā, kari šċec għażda, kā ac apukat utjehā! 25 Jao avovā kari šċec sātulj, kā voj vic fi flāmān. Jao avovā kari aki rādec, kā voj vic żalali sā plānżji! 26 Jao avovā dā kari toc benji sviteċi, aša isto fišjek pā mišiġiō prorokur, mošurlije alor kari aša fišjek." 27 "A voj kari mā punjek ureċi, vā zāk: 'Plāsjeċāvā pā dužmanji avostrā. Fāšjek benji alor kari vā mārżālēċi. 28 Blagħoslovulec pā eje kari vā blastām! Arugħċāvā dā eje kari relji vā kivinjeċċi. 29 Hāl kari ċi luveċċi pāsċi una parċi dā ubraz, āmbiċċi sā haje parċi atunje. Sā alu hāl kari ac je ūsha nuj branalec sā āc je sā kāmaša. 30 Dā alu toc, sje sħeri dā la ċinji. Dakċi je ſinjiva sħeva sje āj atov, nu šjire sā ac de ām napoż. 31 Aša maj, fāšjek alu altora kum ac għand i sā vā fakħ avovā. 32 Dakċi plāsjeċ numa pā eje kari vā plaċi pā voj, ſjefāld hvala vic kāpāta? Ka sā ċak sā grešnici plaċi pā eje kari iji plaċi pā jej. 33 Sā dākā fāšjek numa benji alu eje kari faċċi vovā benji, ſjefāld hvala vic kāpāta? Ċak sā grešnici faċċi aje. 34 Dakċi dādec keċċinj alu alor dā la kari ašċiptaċ sā vā ǎntorkā ām napoż, ſjefāld hvala vic kāpāta? Ċak sā grešnici dā keċċinj alu grešnici sā pota ām napoż sā kepiċi kit iju dat. 35 Plāsjeċ pā dužmanji avostrā, ażutāċċi sā dādec keċċinj, ali nu ašċiptaċ sā vā ǎntorkā ām napoż. Atunje voj vic kāpāta mari nagradā sā voj vic fi ċimac fišjori ali Maj Mari Dimizov daje kā jāl aji bun alu nezahalni sā alu ubraznji. 36 Fijek miloš kā jāl Tata dām nor āj pliżi dā mil. 37 "Nu sudulec pā njime, sā njime nu vu suduli pā voj. Nu osudulec pā njime, sā njime nu vu osuduli! Jirtac sā vu fi jirtat. 38 Dādec sā vu fi dat bunā merħa astrānsa, zdarrinata sā tarri multa u fi vārsat ām saku avostru. Kā ku ista mjeră sħe voj dādec vu fi dat. 39 Jāl iju spus izrek: "Poċi unu orb sā adukkā dā mānā pā altu om orb? Nar kāde jej amandoġ ām gropā? 40 Učeniku nu poči fi maj mari dā učitelju. Jāl u fi ka učitelju alu kānd su vježbali dāstul dā benji. 41 Adiše vā ujta tot la cuplīgħi ām oċu alu urtaku, a ām oċu atov nu ves dārab dā ljemm? 42 Kum poc zājji alu urtaku: 'Lasāmā sā skot cuplīgħi dām oċuc', kānd nu ves dārabu mari dā ljemm ām oċu atov? Licemjeru, elši skoċċeċ dārabu dā ljemm dām oċuc, kapu vi puċe maj benji sā skoc cuplīgħi dām oċu alu urtaku." 43 "Tot bun ljemmu ari bun plod, sā tot ljemmu kari nuj bun, faċċi nu bun plod. 44 Tot ljemmu āj kunuskut dā pā plod sħe

fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dām māršunj. 45 Om bun fašji bunji stvarur daje kā ari bunā sufljijt, ali hej rov fašji stvarur relji daje kā sufljitu lji rov. Gura svitešči, dām šje ci sufljitu pljin. 46 "Šā dāšje mā čimāč: 'Domnu! Domnu!', a nu fāšjec šje vā zāk? 47 Ju vuj spunji kum āj om kari vinji la minji sā puji ureći la vorba ame, šā askultā: 48 Jāl āj ka omu šje u gradalit kasa šā u kapalit adānkā sā puja temeljurlje pā petrā. U vinjut poplava šā u luvit apa ām kasa šā njis nu su zdrānšinat daje kā are benji gradalitā. 49 Ali ala kari auzāt šje am zapovjedalit a nu fākut aje ka omu šje u gradalit kasā pā pāmānt fār dā temelj. Atunše u luvit apā ām kasā, su rāšapit dām turdatā šā u fost rāstunatač dokraja šā čar gunoč u rāmas."

**7** Kānd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jāl u mers ām varuš dā Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik kari ave sluga pā kari āl cjenile šā kari are aša bičag dā are pā morči. 3 Stotnik u auzāt da Isus šā u mānat pā orikic Židov kari asre glavni la jāl, šā sā sā arožji, sā vijā sā āntremi pā sluga aluj. 4 Jej ur vinjut la Isus šā sā aruga tari la jāl sā vijā. Jej u zās: "Omusta anume zaslužulešči sā fašj aje pāntru jāl 5 daje kā plašji pā narodu anostru, šā jāl āj ala kari u fākut sinagogā pāntru noj." 6 Isus u mers ku jej. Šā jāl no mers dāparči dā la kasa, kānd stotnik u mānat pā urtaši aluj sā zākā: "Domnu, nu či činji sā vij ām kasa ame kā ju nu mes vredan sā vijā tu dāsup krovu amnjov!" 7 Kā njis ju nu mā smatralāsk kā mes vredan sā vjuv la činji. Aša numa zā vorba dā pā loku hundi ješč šā sluga amnjov u fi āntrimat. 8 Kā šā ju mes kātānā kari trābā sā apukā zapovjedur dā la voda amnjov, ka kum am kātānā dāsupā minji kari trābā sā mā askulči. Ju kānd zapovjedalaskā alu unu: "Duči!", šā jāl merži, šā alu aluje: "Hajdi!", šā jāl vinji, šā alu sluga amnjov kānd āj zāk: "Fā asta!", šā jāl fašji." 9 Kānd Isus u auzāt aje šje u zās, jāl su āmirat, šā su āntors la gārmadā šje āl sljedile šā jāl lju zās: "Ju vā zāk kā njis pā unu Židov dām Izrael nam aflat ku dāstafel vjerā!" 10 Kānd heje mānac dāla stotnik su āntors akasā, jej or aflat pā sluga sānātos. 11 Dā pā aje, Isus u mers ām varuš šje sā čamā Nain. Učenici aluj šā gārmadā dā lumi umbla dā pā jāl. 12 Ali kum ur vinjut dā apropi la uša dā varuš, u vāzut kum dušje pā om mort sā āl āngropi. Mumāsa alu omula mort are vādoja, šā je ave čar unu fišor. Šā la mārmānči māržje multā lumi. 13 Kānd u vāzutu Domnu, jāl ave milā, šā ju zās: "Nu plānži." 14 Atunše jāl u pus māna pā kārpašo, šā ominji šje āl dušje u stat. Atunše jāl u zās: "Fišorulji, ju ac zāk: 'Skolāči!'" 15 Šā omu mort su skulat šā su apukat sā svitaskā šā Isus lu datālā la mumāsa. 16 Mari frikā u kāzut pā jej toc šā su apukat sā hvalalaskā pā Dimizov, šā zāšje: "Mari prorok u vinjut āntri noj! Dimizov u vinjut sā ažuči alu lume aluj." 17 Šā hiru dā asta u mers ām Judeja šā okolo. 18 Učenici alu Ivan āj spunje dā kutotu šje sā dogadale. Kapu Ivan u čimat pā doj učenikur aluj 19 šā lju mānat la Domnu sā āl āntrebi: "Ješč tu ala kari Dimizov u zās kā trābā sā vijā ili trābā sā aščiptānji pā altu?" 20 Kānd u ažuns jej la Isus, jej u zās kā Ivan šje bučazā nju mānat sā či āntribānji: "Ješč tu ala kari Dimizov u zās kā trābā sā vijā ili trābā sā aščiptānji pā altu?" 21 Isus baš āntrima atunše pā multā lumi dām bičišugur, mukur šā lji oslobođule dām rov duh, šā alu mulc ominj orb lji dāde sā vadā dām tot sufljitu. 22 Isus lju āntors

vorba: "Dušjec ām napoj la Ivan šā spunjecāj šje ac vāzut šā ac auzāt, šje ām fākut: kā orbi šā āntrimac, šā poči viđe, šlagārzaci poči umbla, gubavci sā čistilešči, šā surži poči sā audā, morci sā skolā ām kust, šā alu sārašj propovijedalešči Hir fālos. 23 Šā blagoslovulit āj om kari nu aflat njimika ām minji šje poči uvredālaskā." 24 Kānd u fužijit glasnici alu Ivan āndārāt, Isus su apukatāsā sā spujā alu gārmadā dā Ivan: "Šje ac mers sā viđec ām pustinjā? Trskā kum sā lјagāna pā vānt? Naravno kā nu! 25 Ili šje ac mers sā viđec? Atunše ac mers sā viđec kum āj āmbārkatā ām ūjefelj colji delj māndri? Naravno kā nu! Eje kari ās māndru āmbrākac šā kustā ām luksuz, pā eje lji pućec afa ām palačur dā kraljur. 26 Atunše šje ac mers sā viđec? Pā prorok? Naravno kā da! Ju vā zāk, šā maj mult dā prorok! 27 Jāl āj om dā kari aj skris āj ām svāntā kenvija: "Ujčācāvā, asta āj amnjov glasnik mānat sā pripremalašči ām nenči kalje ata." 28 Anume vā zāk, dām toc ominj kari su avutāsā, nu are maj mari dā kit dā Ivan. Ali majmikā ām kraljevstva alu Dimizov āj maj mari dā jāl!" 29 Toc kari u auzāt ur priznalit kā šje Dimizov ānvcāj āj benji, čak šā porezniči. Eje ās kari Ivan lju bučuzat. 30 Ali farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave pāntru jej. Jej ur odbjilit sā lji bučevi Ivan. 31 Isus u zās atunše: "Ku šje sā usporediljen pā ešće ominj ām asta vremi? Kum samānā jej?" 32 Jej ās ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešči, kari šadī pā trg, šā sā čamā una pā alt: "Kānd anj kāntat pāntru voj, voj nac žukat, šā kānd anj kāntat trišč kānčiš pāntru voj, voj nac plāns!" 33 Aša kānd u vinjut Ivan šje bučazā jāl nu mānka pitā njis nu bije vin, mar voj ac zās: "Jāl ari drak ām jāl!" 34 Šā ju, Fišoru alu Omu, am vinjut, šā ju mānkam šā bjem, ali voj zāšječ: "Ujčācāvā! Flāmānd šā butor, urtaku lu porezniči šā alu grešnici!" 35 Ali mudrostu alu Dimizov su arātat kā āj anume dā la toc kari u apukat." 36 Unu dām farizej Šimun, lor čimatulā pā jāl pā večerā, aša Isus u mers la farizejula akasā šā ū aflatūsā lok la masā. 37 Dām turdatād u vinjut una tar grešnā mujeri, kari u saznači kā jāl āj akulo šā kā mānānkā la farizej, šā je u vinjut akulo, u adus taru skumpā uloj ku miroš ām skumpā ujagā dām petrā. 38 Je u stat dānapoju aluj, la pišorilje aluj, šā su apukat sā plāngā. Atunše su apukat sā āj spelji pišorilje aluj ku lākrmilje alji, šā sā aščargā pišorilje ku pāru alji. Je āj sāruta pišorilje aluj, šā ku uloj mānže. 39 Kānd u vāzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulā pā večerā, jāl sā āngānde ām jāl sāngur: "Sā fijā omusta anume prorok, jāl ar šči kā je āj taru grešnā mujeri." 40 Isus ju zās: "Ju am šjeva sā ac zāk cijā Šimun." Šā Šimun u zās: "Učitelju zā." 41 Isus u vorbit: "Are om kari dāde kečinj šā jāl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dām aržint a halalānt pedeset banj dām aržint. 42 Njis unu dām jej nu u dat a nu ave dām šje sā āj āntork, šā omula u jirtat alu amāndojo. Aku spunjec kari ar trābuji sā āl plākā maj tari?" 43 Šimun ju āntors vorba: "Kā ar trābuji sā fijā ala alu kari ju jirtat maj mult." Isus ju zās: "Benji aj prosudulit." 44 Atunše su āntors la mujere šā jāl u zās alu Šimun: "U vejs pā mujeresta? Ju am vinjut ām kasa ata ali nu maj dat apā pāntru pišorilje amelji, a je mu lju spālat ku lākrmilje šā lju aščers ku pāru alji. 45 Nu maj sārutanatām pā minji, ali je mu suratāt pišorilje dā kānd u vinjut ām nontru, no stat sā mā sāruči. 46 Tu nu maj unsā kapu ku uloj ali je mu unsā kapu

amnjov ku uloj ku parfem. 47 Dám asta ránd ju ác zák cíja: "Mulci grehur jisá jirtači, daje ká mu pláket tari. Alu ala kari ari maj pucanj dák jirtat, ala maj pucan mu arášat plákáturá." 48 Atunše u zás alu mujere: "Grehurlje atelji ás jirtači." 49 Atunše eje kari asre la masá ku jál sur apukat sá svitaská una ku alt: "Šinji ar puče asta sá fijá kari sá grehurlje jartá?" 50 A jál u zás alu mujere: "Ánkriðala ata ču spasalit. Dući ám putuljalá."

**8** Dák pá aje, Isus u mers pám alčilje varušur sá satur, sá propovjedálastška sá sá svitaská dák Hir fálos dák kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dák pám jál, 2 sá šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dám rov duhur sá dám bičišugur: Marija (kari are dám varuš Magdala, kari u mánat sedam drašj dám je), 3 Ivana (bášáca alu upravitelj Kuza a jál are upravitelj pántru Herod), Suzana, sá mulci alčilje cángáši. Jelji lji služule ku benjilje šje ave. 4 Mari gármadá sá akulížje sá lume inka vinje la Isus dám tot varušu. Isus u svátit alor ku usporedbá 5 "Om šje samána u mers sá seminji sámánca aluj. Sá kum sámána oríkíci dám sámancurilje u kážut pál kalji. Sá sámánce are kálkatá, pán šje nor vinjet vrabujiše sá lju mánkalji. 6 Sá oríkíci u kážut ántri petri sá jelji ur kriskut friš, ali sur uskat ká lji ibize vlagá. 7 Sá oríkíci sámancur u kážut ántrá märšunj sá u kriskut ku jej una, ali lji šáguša märšunji. 8 Sá oríkíci u kážut pál bun pámánt, sá u kriskut sá u avut sto rándur majmult." Kánd Isus u fost gata ku usporedba u mužit: "Punjec ureći voj kari avec ureći sá auzáč!" 9 Učenici aluj lor ántribat pál Isus atunše, šje značale usporedbe. 10 Isus u zás: "Avová Dimizov u dopustilitá sá prišipec tajnurlje dák kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trárbá sá sá spujá ám usporedbur; ka kum u zás prorok Izaja: Ás eje kari sá ujtá ali nu veđi, kari audí ali nu prišjepi. 11 Aku usporedba značalešći asta: Sámánca áj ka Vorba alu Dimizov. 12 Sámánca kari áj pál kalji, ás ka eje ominj kari audí Vorba, ali draku u vinji sá lji je vorba ándárát dám sulfičilje alor, sá nu potá ánkradá sá nu sá spasalaská. 13 Aje sámánca ántri petri ás la ominj kari audí Vorba sá u apuká ku fálušájali nari korjen. Jej ánkredí nu dák lungat sá atunše ám vreme dák ánsjirkalá jej kađi ándárát. 14 Sámánca kari u kážut ántri märšunj sá ka ominj kari audí Vorba, ali kum vreme fužji jej sá astráñzi ku brigurlje ám kust, sá dák gázdášije, sá žándur ám kust, sá eje nu aduši bun plod. 15 Ali sámánca kari kađi pál buná pámánt aje eje ominj kari audí Vorba sá u cáñji ám sulfijitu bun, jej ás ustrajni sá u aduši bun plod." 16 "Njime nu acáč lampá sá u puđi dásup ter ili dásup pat. Nu, jál u punji pál svijećnjak aša toc u vidé luminá kánd vinji ám nontru. 17 atunše kutotu šje áj aša askuns, sá šje áj pál askuns fákut, kutotu u jásá afará. 18 Daje pázec kum auzáč. Ká Šinji ari ju fi dat maj mult, sá Šinji gođe nari njimika, dák la jál u fi lot čák sá aje cará šje samána ká ari." 19 Alu Isus u vinjet mumáša sá fraci sá ál posjetilaská pál Isus ali jej nu puće sá vijá apropi dák jál dák ránd dák gármadá. 20 Šinjiva u javalit alu Isus: "Mumáta ata sá fraci atej stá afará či aščaptá." 21 Isus lju u zás: "Mama ame sá fraci amej ás eje kari audí Vorba alu Dimizov, sá u kustá." 22 Una zás Isus sá učenici aluj u tunat ám čamac sá sá mergá pál alta parci dák galilejsko jezero. Isus u zás: "Hajd pál haje parci!" Aša sur maknulit dák la mal. 23 Ali kum plovule jej, pál Isus u furat somnu. Atunše oluja

ku vántu una su slábuszat pál jezero šá jej asre ám opasnost, daje ka karu sá umplje ku apá. 24 Jej ur mers la Isus sá lor skulatulá ám friká sá mužje: "Domnu, Domnu noj nji ántupenj!" Aša su skulat sá u zapovjedalit alu vántu sá alu valuvurljelje sá sá putuljaská. Oluja su putuljít sá are putuljalá. 25 "Hundi vi ánkriðala?", Isus lju ántribat pál jej. Ali jej asre pljin dák friká sá ámiralá, sá u zás una la alt: "Šinji áj asta čák sá vántu sá valuvurlje ál punji ureći pál jál kánd zapovjedalešći?" 26 Jej ur plovulit pán la malu dák Gerasa, kari áj pál alta parci dák Galileja. 27 Kum Isus u pus pišorilje pál pámánt, ju vinjet dák dánenči om dám varuš kari are mar da multá dobá ku drašj ám jál. Jál nu purta colji, sá nu kusta ám kasá mar ám gropur. 28 Kánd lu vászutulá pál Isus, jál u mužit tari sá u kážut dák dánenči la jál sá dám tot graju u mužit: "Šje gándešć dák la minji, Isuse Fišorju alu Dimizov, Maj Mari? Ju mā arog la činji sá nu mā mučulešć!" 29 Draku ál cárje mar multá vremi. Majnti ominji ku lancurlje ál ljiga sá ál páze, ali jál tod daje rupe lancurlje sá draku lu mánat ám pustinjá. Isus u dat zapovjed alu rov duhu sá ješi afará dám jál. 30 Isus lu ántribat: "Kum či čem?" Jál u zás: "Legija", daje ká mulc drašj asre ám jál. 31 Sá jej sur arugat la Isus sá nu lji de zapovjed sá mergá ám gropá fár dák dno. (Abyssos g12) 32 Aku are mari stádá dák poršj sá mánka pál parče dák dal, sá jej sur arugat sá dozvolulaská sá tunji ám jej, sá Isus lju dazvolulit. 33 Drašj dám omula u fužit ám gármadá poršj, sá stada dák poršj u arljigatá dák pál dal ám jezero sá akulo sur ántupit. 34 Ominji sá páze stádo u skápat kánd u vászut aje, sá jej ur dus hir ám varuš sá ám sat. 35 Sá lume ur vinjet sá vadá sáje u fost aje. Kánd ur vinjet la Isus, jej ur aflat pál omu sáje are ku drašj ám jál are ámbrákát, sá šáde la pišorilje alu Isus ku fire sántosá. Sá kánd u vászut aje kutotu jej sur ánfrikušat. 36 Hej kári ur vászut or spus kum Isus u oslobodulešći pál omu ku drašj. 37 Ali tota lume dám lok ám Gerasa u zás alu Isus sá fugá dám akulo ká asre tari ánfrikušac. Isus u tunat ám kar sá gánde sá fugá ám napoj. 38 Omu dám kári Isus u mánat afará dám drašj sá aruga la Isus: "Pot sá fug ku činji?", ali Isus lu mánat sá ju zás: 39 "Dući ám napoj akasá, sá spunji alu toc kutotu šje Dimizov u fákut dák činji." Aša u mers akasá sá u šírilit ám varuš kutotu šje Isus u fákut pántru jál. 40 Gármadá are akulo sá ál pozdravalaská pál Isus kánd su ántorsuša pál alta parci dák jezero, jej toc tari ál aščipta pál jál. 41 Atunše su pojavalit om kari sá čima Jair vođa dák sinagogá. Jál u vinjet la Isus sá u kážut žos la pišorilje aluj sá aruga la jál sá vijá la jál akasá daje ká 42 jedina fata aluj dák dvanaest aj (12) dák bátnarň are pál morči. Isus u mers dák pál Jair kánd mulc sá ámpinžje sá fijá dapropi dák jál. 43 Ám gármade are mujeri kari kárvale dvanaest (12) aj sá je u čiltit kutotu šje ave pál dokturi ali no aflat pál njime kari ar puće sá u ozdravalaská. 44 Je u vinjet pál dánapoju sá su apukat pus dák cola alu Isus, sá sánzilje u stat sá kuri. 45 "Šinji u pus máná pál minji?", u ántribat Isus. Toc zásje ká nu ur pus. Atunše Petar u zás: "Domnu, tu vejs kum sá ámpinžje toc ominji la činji!" 46 Isus u zás: "Šinjiva u pus namjerno máná pál minji ká am sámcátu pućere kum jašá afará dám minji." 47 Kánd lu vászut mujere ká majmult nu poči cárje ám je, je u vinjet ám nenči trámránt dák friká, u kážut ám njenče alu Isus sá u spus la toc adášje u pus máná pál jál, sá kum u fost ozdravalitá dám turdatá. 48 Isus u

zás: "Fato, ānkriðala ata ču ozdravalit. Dući ām putuljalāl!" 49 Kānd Isus svite ku mujere, glasniku dām kasa alu vladaru dā sinagogā u vinjut šā u zás: "Fata ata āj mortā. Nu āl gnjavali pā učitelj!" 50 Kānd u auzāt Isus aje, jāl u zás alu Jair: "Nuc fijā frikā! Numa ānkredī mijā šā je u kustal!" 51 Kānd ur vinjut jej la kasa, Isus nu lāsā sā mergā ām nontru ku jāl osim Petar, Ivan, Jakov šā mumāsa sā tatusu alu fate haje. 52 Šā toc ām kasa plānžje šā u žalale, aša jāl u zás: "Nu plānžjec. Je nuj mortā, numa sā kulkat!" 53 Jej āl rāđe pā Isus, kā jej asre sigurni kā je āj mortā. 54 Isus atunše u apukatu dā māna sā dām tot graju u mužjut: "Skolāči kupilu amnjov!" 55 Šā duhu alji su āntorsasā sā je su skulat dām turdatā. Isus u dat zapovjed atunše sā āj đe šjeva sā mānašji. 56 Roditelji alji asre āmirac a Isus lju purunšjut pā roditelji sā nu spujā alu njime šje u fost.

**9** Isus u čimat pā dvanaest apostolur la jāl šā jāl lju dat pučeri šā autoritet pā toc drašj, šā pučeri sā āntremi bičišugur. 2 Atunše Isus lju mānat afarā sā sā progglasalaskā kraljevstva alu Dimizov šā sā ozdravalaskā pā bičež. 3 Isus lju zás alor: "Nu loc njimika ku voj pā kalje avostrā, njis botā, njis taškā, njis mānkari, njis banj. Njime sā nu je maj una kāmašā ku jāl. 4 Ām kari gode kasa māržjec, fijec akulo pān šje nu fužjec dām varuš. 5 Hundī gode nu vā punji ureči, fužjec dām ala varuš šā ām znak dā upozorenje kā āl laš la sudbina aluj, skutārāčāvā prašina dā pā pišjori." 6 Aša jej sur lot afarā sā mergā dām sat ām sat sā propovjedalaskā Hir fālos šā ozdravalaskā pā bičež pā hundī god meržji. 7 Vladar Herod u auzāt dā kutotu šje Isus u fākut, šā are zābunjut kā orikic zāšje kā Ivan Krstitelj u uskrnulit dām morc. 8 Šā orikic zāšje kā prorok Iliju su arātat pā pāmārt kānd alci gānde kā unu prorok dā kānva u vinjut ām kust. 9 Ali Herod u zás: "Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji āj omustā dā kari aud dāstafele vorbi?" Jāl da be šicpta sā vadā pā Isus. 10 Kānd sor āntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fākut. Atunše Isus lju dus pā lok pustulot apropi dā varuš Betsaida. 11 Lume ur saznalit šā ur sljedilit pā Isus. Aša lju apukat la jāl šā lju spus dā kraljevstva alu Dimizov šā u ozdravalit pā eje kari asre bičež. 12 Mar kitrā dā sara Dvanaest apostolur ur vinjut la Isus šā ur zás: "Mānā pā lumi āndārāt, aša sā mergā sā āš afluj lok dā kulkat šā dā mānkut kā noj ščenj ām pustinjā ajišje." 13 Isus lju zás: "Voj dāđecālli šjeva dā mānkut." Jej ur āntors vorba: "Noj avenj čar pet darabur dā pitā šā doj pešč. Noj sāngur sā mārženj šā sā kumpārānī mānkari dā totā lumesta?" 14 Jej ur umārat hundīva pet hiljada dā bārbec, Isus u zás alu učenici aluj: "Punjecālli sā šadā ām grupur po pedeset lumi sā šadā una." 15 Šā apostoli ur fākut kum lju zás, lju pus pā toc sā šadā žjos. 16 Atunše Isus u lot pet dārabur dā pitā šā doj dārabur dā pešč šā su ujtat sus ām nor, Isus u blagoslovulit šā u ruptā ām dārābelji, atunše u dat alu učenici aluj sā pujā dādānenči alu lumi. 17 Šā jej toc ur mānkut šā asre sātulj. Šā jej ur akuljes dvanaest košarur dā dārābelji šje ur rāmas. 18 Undata dā kānd su āntors Isus pum parči sā sā aroži, učenici asre ku jāl šā Isus u āntribat: "Šje zāšji lume šinji mes ju?" 19 Jej ur āntors vorba: "Ivan šje Bučača, makar orikic zāšji Ilijia prorok a hejelanc kā ješč prorok dā kānva kari u uskrnulit dām morc." 20 Isus u āntribat: "A voj? Šje zāšjec voj, šinji mes ju?" Petar u āntors vorba: "Tu ješč Krist kari āj

mānat dā la Dimizov!" 21 Isus u dat atunše zapovjed mari, šje lji branale sā spujā asta alu šjinjiva kā jāl āj Mesija. 22 Atunše Isus u zás: "Ju, Fišjoru alu Omuluj trābā sā pāc mulči patnjur. Bātārnji kari ās glavni āntri židovur, mari popur sā učitelju dā zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurā, a ju treći zuā uj uskrsnuli." 23 Atunše Isus u zás alu toc: "Dakā šjinjiva gāndešči sā mā sljedālaskā pā minji, elši trābā sā odbijalaskā sā kušči dā pā žāndurje aluj, jāl sāngur sā āš je krušje aluj totā zua sā sā mā sljedālaskā pā minji. 24 Šinji god gāndešči sā āš spasalaskā kustuš ala lu perdi do kraja, šā Šinji gode šu perdi kustuš pāntru minji ala su spasalis vječno. 25 Šje ari benji om dām aje dakā kapatā celi svet, a jāl āj uništilit ili pārdut? 26 Dakā āj alu Šinjiva rušunji dā minji ili dā vorbilje amelji, šā ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dā ala om, kānd uj vinji ām slava aluj, ām slava alu tatusu sā ām slava alu svānc andeji. 27 Anume ju zāk, ās orikic kari stā ajišje kari nor muri majnti dā šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov." 28 Hundīva osam zālji dā pā ešće svatur Isus u lot pā Petar, Ivan šā pā Jakov ku jāl, šā u mers sus pā dal sā sā aroži. 29 Atunše kum sā aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šā coljilje aluj sur ščimbat am alb dā svitlāze. 30 Doj ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šā prorok Ilijia. 31 Jej su arātat ām slavā šā jej svite dā morči aluj šje u fi ām Jeruzalem. 32 Pā Petar šā pā urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šā lor vāzut pā Isus ām slava aluj ku doj ominj šje stāče ku Isus. 33 Kānd jej fužje, Petar u zás alu Isus: "Domnu, anovā nji benji ajiš! Lasā fāšenj tri koljibur: unu pāntru činji, šā unu pāntru Mojsije šā unu pāntru prorok Ilijia." Jāl nu Šcije Šje svitešči, sāmāna kā bulunzešči. 34 Šā kānd Petar svite, oblak u vinjut dasupra pā Petar šā pā urtašji aluj šā jej su ānfrikušat. 35 Atunše su āuzāt graj dām oblak: "Asta āj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureči la jāl!" 36 Kānd graju su auzāt, Isus are sāngur. Učenici ur tākut šā nor spus alu njime šje ur vāzut. 37 Hajelantā zā Isus šā učenici aluj ur vinjut žjos dā pā dal šā āl ašicpta gārmadā dā lumi. 38 Ām gārmade are om kari mužje: "Učitelju, ju mā arog, ujtāči pā fišjorum daje kā jāl āj jedini kupilu amnjov!" 39 Ujtāči, duh āl napadalešči šā jāl dām turdatā cāpā, āl skutārā ām gārčur šā faši spumi la gurā šā dabe fužji dā la jāl, ku mukā ām āl bači. 40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakā ar puće jej sā mājā pā draku afarā ali jej nu puće." 41 Isus u āntors vorba: "O voj nevjernā šā ubraznikā generacijā! Kitā dobā trābā sā fjuv ku voj? Kitā dobā trābā sā vā trpālesk? Adāl pā fišjorc ajišje!" 42 Kānd kupilula u vinjut la Isus, draku lu vārlijut žjos šā āl skutura am gārčur. Isus lu mužjut pā duhu rov šā pā kupilu lu ozdravalit, šā ām napoj lu dat la tatusu. 43 Jej asre toc āmirac la autoritetu aluj šā kit āj dā mari Dimizov. Atunše kānd inka toc sā āmira šje u fākut, Isus u svātit ku učenici aluj: 44 "Zapamtaleč vorbilješče, šā āngāndecāvā dā jelji." Isus u zás: "Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ām mānjilje alu omuluj." 45 Jej nor prišijup šje u gāndit jāl ku aje sā zākā. Značenje are askunsā dā la jej, a alor lji are frikā sā āl āntrebi pā jāl dā aje. 46 Učenici su apukat sā raspravljalaskā Šinji dām jej ar puće sā fijā maj mari. 47 Isus lju Šcije gāndu ām sulfiličije alor atunše Isus u lot pā kupil mik šā lu pus lāngā jāl 48 atunše lju zás: "Šinji gode apukā pā kupilusta mik ām numilje amnjov apukā pā minji. Šā Šinji gode apukā pā minji, apukā isto šā pā ala kari mu mānat.

Daje kā maj mik āntri voj āj maj mari." 49 Ivan u zās: "Domnu noj anj vāzut pā unu om kari ām numilje atov mānā draši aferā dām ominj šā noj anj zās sā nu fakā aje, daje kā jāl nu āj unu dām noj." 50 Isus u zās aluj: "Nu āj branalec, kā šinji gođe nuj protiv dā voj, āj dā voj." 51 Vreme are apropi kānd Isus trābije sā fijā dus napoj ām nor, atunše tari su odlučulit sā mergā ām Jeruzalem. 52 Isus u mānat glasniš ām nencī la jāl a jej ur vinjīt ām unu sat ām Samarija sā pripemalaskā lok pāntru jāl. 53 Ali lume akulo nu lu apukat ām benji, daje kā are pā kalje dā Jeruzalem. 54 Kānd ur vāzut učenici Jakov šā Ivan ur āntribat: "Domnu, gāndešč sā čimānji fok dām nor sā lji uništālaskā?" 55 Isus su āntors la jej šā lju fākut dā njimika pā Jakov šā pā Ivan. 56 Šā jej ur mers ām altu sat. 57 Kum māržje Isus šā učenici pā kalji, šjeva ka omu u zās alu Isus: "Ju uj meržji ku činji hundī gođ vi meržji šā tu!" 58 Isus u zās: "Lisicurje ari sklonište šā vrābujilje ari gnejzdzurje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundī sā ām pujā kapu." 59 Isus alu altuje u zās: "Sljedilešči māl!" Omu u zās: "Domnje, lasāmā elši sā mā dukā sā āngrop pā tata amniov." 60 Isus u zās aluj: "Lasā pā morc sā āšā āngropi pā morc, ali tu duči sā propovjedalešči kraljevstva alu Dimizov!" 61 Akulo are inka unu om kari zāšje: "Ju čuj sljedili pā činji, Domnu ali elši lasāmā sā mā pozdravalesk ku toc akasā." 62 Šā Isus ju āntors vorba: "Njime kari punji māna pā plug šā sā ujīt ām napoj dā pā jāl, nuj bun dā kraljevstva alu Dimizov."

**10** Dā pā ešče stvaru Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šā lju mānat ām nencī, doj pā doj la tot varušu šā lok la kari jāl isto aščipta sā mergā. 2 Isus u zās alor: "Žetva āj mari ali pucānji šā lukroj, dām ala rānd arogāči la stāpānu dā žetva sā mājī maj mulc lukroj ām polja aluj. 3 Aku duči ali punji ureči. Ju vā māj pā voj ka pā birkā mikā āntri lup! 4 Nu loc ku voj dibularuš ili taškā ili cipiliš, šā nu sta dā lungat ām svat ku ominji pā kalji sā nu zgubec vreme. 5 Elši stvar šje trābā sā zāšjec kānd vinjec la kasa āj: 'Putuljalā fijā la kasasta!' 6 Dakā om kari gāndešči putuljalā kustā ām kase putuljala u fi ku jāl, ali dakā nu, putuljala u vinji ām napoj la voj. 7 Rāmānji ām aje ista kasa, mānānkā šā be šje ari jej, kā lukroju āj vredan dā šje u lukrat. Nu vā selilec dām una kasa ām alta. 8 Dakā māržjec ām bilo kari varuš šā jej vā apukā ām benji voj mānākā šje vā punji dādānenči 9 šā ozdravaleč pā bičež kari ar fi akulo, šā spunjecāli kā Kraljevstva alu Dimizov āj apropi. 10 Ali dākā vinjec ām varuš hundī nu vā apukā, atunše dušjecāvā pā ulicur šā zāšjec: 11 Čak šā prašina dām varušu avostru kari su apukat pā pišorilje anoštri, brisalec dā pā noj, protiv dā voj! Ali šā voj ac trābūji sā ščijec kā kraljevstva alu Dimizov āj apropi. 12 Ju vā zāk kā pā zuve dā sudulalā u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dā kitā dā varušula." 13 Isus u zās: "Jao avovā ominjilor dām Korazine! Jao avovā ominjilor dām Betsaido! Kā sā vi fost dastafel čudo ām varuš Tira šā am Sidon ka kum su dogodulit la voj ām varušu avostru, jej dā kānva sar vi ānkājīt, šāzut ām colji dā kecā, šā ām šjinišā znak dā ānkājalā. 14 Anume ām zuve dā sudulalā Tira šā Sidonija maj benji ur trešī dā tu! 15 Šā voj ominji dām Kafarnaum! Pānām nor voj vīc rādīka? Ām podzemlje vīc fi arunkac. (Hadēs g86) 16 Šinji gode audī pā voj, mā audī pā minji, a šinji odbacalešči pā voj, pā minji odbacalešči, šā Šinji gode odbacalešči pā minji, odbacalešči pā

Dimizov kari mu mānāt!" 17 Sedamdeset doj učenikur su āntors ku fālušājā. Jej ur zās: "O Domnje, čak šā draši nji punji ureči ām numilje atov." 18 Jāl lju zās alor: "Ju mā ujtam la Sotona kum kađi ka munje dām nor. 19 Aku punjēc ureči! Ju vam dat autoritet sā kālkāc pā Šarpi šā pā Škorpionur šā ku kutotu pučere pā sāla dā dužmanj, šā njimik nu vic pācāk rov. 20 Tot daje nac trābiji sā vā ānfālušāc kā duhovur vā punji ureči. Fijec fāloš la aje kā numilje avoštri šā skrišā ām nor." 21 Ām ala šas Isus su ānfālušāt ām Duhu svānt šā u zās: "Tata, Domnu pā pāmānt šā pā nor, ju dov hvalā cijā daje kā tu aj askuns ešće dā la mārđojo šā dā la pāršjipuc, šā aj arātāt alu hej 'miši' pā pāmānt. Da, Tata, cijā asta cā sā veđi." 22 Šā Isus u zās: "Kutotu mu fost dat ām povjerenje dā la Tata amniov. Njime nu kunošči pā Fišjoru šā njime nu kunošči pā Tata, numa Fišjoru kunošči, šā alu heje kari Fišjoru gāndešči u kunošči pā Tata." 23 Atunše kānd are jej sāngur, Isus su āntors la učenici aluj šā u zās: "Blago avovā kā oči avoštri asta veđi! 24 Sigurno mulc proročā sā kraljur dā kānva gānde sā vadā stvarurje kari voj viđec, ali jej no putut sā vadā, šā sā audā šje voj ac auzāt, ali nor auzāt." 25 Šjeva ka učitelju dā zakonu alu Mojsije su skulat, sā āl iskušulaskā pā Isus šā lu āntribat: "Učitelju šje trābā sā fakā sā kapāt kust dā erikeš? Kum āl pot kāpāta?" (aīenios g166) 26 "Šje zāšji zakonu alu Mojsije? Kum prišep aje?" 27 U āntors vorba: "Plaši pā Domnu Dimizovu ku tot suflitu atov, ku duša ata, ku pučere, šā ku kutotu gāndu atov, pā susjedu atov kā pā činji sāngur!" 28 Isus u zās aluj: "Benji aj zās, aša fā šā vi kusta." 29 Ali kum gānde sā areči kā āj pravedan, lu āntribat pā Isus: "Ali šinji āj susjedu amniov?" 30 Isus u zās: "Are om kari are pā kalji dā Jeruzalem, are sus ām varuš Jeriho kari are žjos u fost pljačkalit šā lāpādat, bātut pā morči dā la pljačkaš šā lāsat pā drik. 31 Popa dā židov slučajno māržje pā kalje šā kānd lu vāzut, u fužit pā lāngā jāl numa pā alta parči. 32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjīt isto pā kalje haje. Kānd u vinjīt pā lokula šā lu vāzut, isto u mers pā alta parči dā kalji. 33 Napokon Samaritanac kum māržje pā kalji u vinjīt pā lāngā jāl šā kānd lu vāzut lu apukat mila dā jāl. 34 Jāl u mers la jāl u vārsat uloj šā vin, šā ju ānvālit ranurje. Atunše lu pus pā magar šā lu dus ām fugadov aša su brinulit dā jāl. 35 Odma hajelantā diminjācā kum fužje ju dat lu gazda dā kasa šjeva ka banji šā u zās: 'Je sama dā jāl, šā dakā asta nu u fi dāstul banj, dā kutotu šje u čilti, ju cuij plāči razlika kānd mā āntorkā ām napoj.' 36 Dā pā gāndala ata šje gāndešč kari dām ešće tri su arātāt ka susjedu alu omiusta kari u fost pljačkalit šinji maj benji u ažutat?" 37 Jāl u āntors vorba: "Ala pā kari lu apukat mila dā jāl." Atunše Isus ju zās aluj: "Duči šā fā šā tu isto ka jāl." 38 Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjīt ām unu sat hundī are mujeri šje sā čima Marta kari lu apukat pā jāl ām kasa alji. 39 Marta ave sorā šje sā čima Marija kari u šāzut la pišorilje alu Domnu šā punje ureči la kutotu šje jāl svite. 40 Ali Marta are ām brigur dā kutotu šje trābā sā fakā. Aša u vinjīt la Isus šā ju zās: "Nu či dori Domnu, kā sora ame mu lāsat pā minji sāngur kutotu sā poslužulesk? Šjeva zāj sā vījā sā ām ažuči." 41 Domnu ju zās: "Marta, Marta, tu či brinulešč šā či uznemirilešč dā mulci stvar. 42 U biti numa una stvar trābujā, šā Marija maj benji u akuljes, šā aje no fi lotā dā la je."

**11** Undatā kānd Isus u fost gata ku molitva, unu dām učenici aluj u vinjut la jāl šā ju zās: "Domnu, ānvacānji sā nji arugānji, kum ānvāca Ivan Krstitelj pā učenici aluj." 2 Isus lju zās alor: "Kānd vā arugāc zāšjec: 'Tata, la sā fijā svānt numilje atov, la sā vījā kraljevstva ata, ka kum āj pā nor la sā fijā pā pāmānt!' 3 Pita anostrā kari āj ām totā zā, dā nji astās. 4 Šā jartānji grehurljeanostrī, ka kum noj jartānji alu eje kari grešilešči protiv dā noj. Nu nji da sā kādenj ām ānširkalur, mar skočinji aferā dām rov." 5 Isus u zās alor: "Haj sā zāšjenj kā avec urtak la kari māržjec ām miržuku dānopci šā āj zāšjec: 'Urtaku amniov, dām kečinj tri dārbur dā pitā.' 6 Urtaku u vinjut dā pā kalji la minji, šā nam šje sā āj puj dādānēni." 7 A jāl ām nontru aij zāšji: 'O nu mā gnjavali! Uša āj mar ānkujetā, kupiji amej šā ju āščenj ām pat, šā jednostavno, nu mā pot skula sā ac dov pitā.' 8 Ju vā zāk: šā dakā nu u meržji daje kā ās urtaši, u fašji aje sā nu sā rušunji. 9 Šā ju vā zāk: Arugācāvā, šā vu fi dat! Kutāc, šā vic aflat! Kukunjec, šā vu fi dāsvkut. 10 Kā šinji god sā arogā, kapātā! Kari kotā, aflat! A šinji god kukunješči aluje ju su dāsvaši. 11 Kari āj tata āntri voj: kānd kupili šjeri pešči dali ām lok dā pešči dā šarpi? 12 Ili kānd šjeri sā āj de škorpion ām lok dā ov? 13 Dakā voj grešni ominj ščijec sā dādec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dām nor Duh Svānt alu alor kari āl āntrabāl!" 14 Isus undatā u vārljīt aferā pā unu drak kari are mut, šā kānd u fost drakula vārljīt aferā dām ala om kari are mut, puče sā svitaskā, šā alčilje ominji kari u vāzut aje asre āmirac. 15 A orikic dām jej u zās: "Jāl u vārljīt aferā pā draši aferā ku ažutala alu Beelzebul princu dā demonur!" 16 Akulo asre alci kari ānširkā pā Isus, šā jej u šjirut znak dām nor sā de. 17 Ali Isus ščije gāndurlje alor, šā lju zās: "Totā kraljevstva kari sā borulešči una ku alt, jej ur uništili kraljevstva alor. Dakā familija una ku alt sā borulešči, jej šur uništili familija alor. 18 Dakā Sotona sā borulešči protiv dā jāl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?, šje rāmānje dām kraljestva aluj? Kum voj zāšjec kā ju vārljesk aferā pā draši dām lume ku ažutala alu Beelzebul. 19 Ali dakā ju vārljesk pā draši aferā dām lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštri vārlješči isto aferā pā draši ku ažutālu alu Beelzebul? Jej sāngur u dokazali kā nus točni. 20 Ali dakā ju māj pā draši atārā ku žejtu alu Dimizov, atunšje u vinjut kraljevstva alu Dimizov la voj. 21 Kānd om bālour āj naoružan šā pāzešči kasa hundī kustā, atunšje pāmāntu aluj āj sigurnā. 22 Ali kānd bālour om āl napadalešči šā āl mānānkā ku bātaje, āj je oružje dā kari ovisilešči, šā āj āmparcā šje u furat dā la slab om. 23 Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dā minji šā šinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā. 24 Pā lok fār dā apār rov duhu fuži aferā dām om, sā lutulaskā šā sā koči lok sā sā odmaralskā. Dakā nu aflat njiš ūjefāl lok, zāšji: 'Ju uj meržji ām napoj ām kasa ame dām ala om hundī am fužiit.' 25 Kānd draku u vinjut ām napoj u aflat kā aje kasa āj čīstilitā, šā māturatā. 26 Atunšje meržji šā aduši maj ūapči rov duhur maj rej dā jāl sāngur, šā jej u vinji napoj ām om šā kustā akulo. Aša alu omula are tari urāt dā kit dām elši." 27 Kum Isus svite, mujeri ām gārmadā dā ominj u mužij tari dām tot graju šā su apukat sā svitaskā: "Blagoslovilitā āj aje kari ču purtat ām injimā, kari ču rānjit šā ču pāzāt!" 28 Isus u āntors vorba: "Anume, ali maj blagoslovilitās eje kari audī vorba alu

Dimizov šā u cānji!" 29 Kānd u vinjut tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sā svitaskā: "Voj ominj kari kustāc ām asta vremi, voj ščec rej ominj. Kotā znak, ali njiš ūjefāl altu znak no fi dat ka kum u fākut Dimizov čudo pāntru prorok Jona. 30 Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta ām varuš Niniva, kā Dimizov lu mānat. Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kā pā minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mānat alu asta narod. 31 Pā zuva kānd Dimizov u suduli, krajlīca kari dā kānva vladale pā pāmānt dā jug ām Seba, su rādika una šā je u suduli pā heje kari kustā astās. Je u vinjut dā pā kraju dā svijet, sā slušulaskā pā Car Salomon kari are tari mudar. A aišje āj ūjinjiva maj mari dā Salomon a voj nu gāndec sā punjec ureči! 32 Ām zua kānd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ām varuš Niniva su rādika šā ljur suduli ominji kari aku kustā, kā jej nu sur ānkājīt kānd Jona lji propovijedale. A aišje āj ūjinjiva maj mari dā kit Jona a voj nu vac pokajalit!" 33 Isus svitešči: "Njime nu acāčā lampā pā šā atunšje u punji pā lok hundī nu sā vēdi ili dāsusp košarā. Nu, jāl u punji ām sviječnjak aša toc u viđe luminā kānd vinji ām nontru. 34 Oču āj ka lampa alu telā. Dakā oču atov āj sānātos, atunšje tela ata āntragā u fi ām luminā, ali kānd ci oču bičag, tela ata āntragā āj ām āntunjerik. 35 Bagā sama da aje šje smatralēšč kā āj lumina ām činji sā nu fijā fār dā luminā." 36 Dakā āj āntragā tela ata ām luminā, njiš unu dio dā telā nu āj ām āntunjerik, atunšje āj kutotu ām luminā, ka kum čar svitlāze lumina ata. 37 Kānd Isus u svātit, unu farizej u čimat sā mānānši li jāl akasā. Isus u mers, šā u lot lok la masā. 38 Kānd farizeju u vāzut kā nu šu spālat mānijile majtī ka kum āj običaj alu židov, su apukat sā mānānši a farizeju su začudulit. 39 Ali Domnu Isus ju zās: "Aku voj farizej pā dā nā aferā cānjec kljīštaru šā teru čišč, ali pā dā nontru voj ščec pljīn dā pulkučāl šā relji. 40 Voj fār dā firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit šā nutrina? 41 Maj benj dādec milostinja avostrā dām tot sufljitu alu heje kari lji potrebo šje voj avec, atunšje vu fi kutotu čist. 42 Ali jao avovā farizejilor! Kā voj tari vā trudulec sā dādec desetina dām tot začinurlje šā povrčur alu Dimizov, a nu bāgāc sama dā pravdā šā ljubav alu Dimizov. Una trābā sā fašjec, a hajelantā sā nu propustulešč. 43 Ali jao avovā, farizejilor! Kā voj plāšjec lokurje glavnā pā sastankur ām sinagogā, šā pozdravalalāku poštovanje ām varuš pā trgr. 44 Jao avovā, kā voj ščec ka askunsā gropā pā kari ominji umblā a nu ščijā kā obredno ās atunšje nečisti." 45 A unu dām učitelj dā zakonu alu Mojsije u zās alu Isus: "Učitelju, kānd svitešč aša, tu nji vredālešč šā pā noj." 46 Isus u zās: "Jao šā avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije, kā punjec pā ominj maj mult teret dā pravilurlje alu vjera dā kit šje poči om purta, a voj nu gāndec njiš ku ūjējitu milk sā ažutāc dā teretula sā dukā. 47 Jao avovā! Kā voj gradalec spomenikur pā gropā alu proroci šā gāndec kā ku aje fišjec benji, a preci avoštri lju amurāt. 48 Aša voj svedočulec šā vā slagalec ku djela alu preci avoštri. Jej lju amurāt, a voj nastavalec ku lukru alor kānd gradalec spomenikur. 49 Dimizov ām mudrostu aluj u zās: "Ju uj māna pā prorokur šā pā apostolur šā orikic dām jej ur fi amurāc a alci u fi progonulic." 50 Daje dā la asta generacijā u fi tražalitā sānžilje dā la toc proroci kari u fost vārsatā dām elši dā kānd su stvorulit svetu: 51 su apuka dā la sānžilje alu Abel pānā la sānžilje alu Zaharija, kari u fost

amurat' äntri žrtvenik ša ām svetinja dā Hram. Ju vā zāk: 'Kā kutotu asta u fi tražalit dā la asta generacijā!' 52 Jao avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije! Daje kā voj ac lot āndārāt čejilje dā kraljevstva alu Dimizov. Voj sāngur nac mers ām nontru ša ac sprecilīt pā alci sā tunji ām nontru kānd gāndē.' 53 Dā pā šje u fužiit Isus dā pā lokula, učitelji dā zakonu alu Mojsije ša farizeji sur āngāndit sā mergā dā pā jāl sā āl ispitīvālaskā. 54 Gāndē sā āl apuši pā Isus ām zamkā šje ar puće sā zākā protiv dā jāl numa sā āl dukā pā sud.

12 Aša mulc ominj su sakupilit dā mar kālka una pā alt kic as re pā länga Isus. Ali Isus elši u zās alu učenici aluj: "Loc sama dā kvascu alu farizej! Ala kvas āj licemjerje. 2 Njimika nuj akupirit šje no fi dāskupirit, njiš una tajnā kari no fi ščutā. 3 Aša dakā ac zās šjeva ām tunjeriku šči ām luminā, šā dakā ac šupunjit šjeva ām soba avostrā aje isto u fi mužjít pā krovur dākāš." 4 Isus u zās: "Urtaši amej lasčāmā sā vā zāk, nu vā fijā frikā dā eje kari numa vā poči amurā tela šā nu poči njimika sā vā fakā. 5 Ju vuj zāšji dā Šjinji trābā sā vā fijā frikā. Fijā vā frikā dā Dimizov kari poči sā amori, atunše vā poči vārlījā ām pakao. Da anume, dā jāl vā trābā sā vā fijā frikā. (Geenna g1067) 6 Nus Šinši (5) vrābuj vānduci dā doj banj? Dimizov nu mujtā pā njime. 7 A avovā čak šā pāru pā kap vi umārāt. Nu vā fijā frikā! Voj ščec maj vredni dā gārmadā dā vrābuj." 8 Isus u zās: "Šjinji god pā pāmārt mu priznali pā minji ām nenēc alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pā jāl ām nenēc lu andēļju alu Dimizov. 9 Ala kari pā minji nu mu priznali pā pāmārt ju muj odreknuuli dā jāl la andēlilje ali Dimizov. 10 Dakā bilo Šjinji svitešči vorba protiv dā minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakā Šjinjiva svitešči mišunj dā Duhu Svānt, grehhu no fi jirtat. 11 Dakā vu adušji la sud ām sinagogur šā la poglavlicur šā vladarur, nu vā brigalec kum šā ku šje muj branali, ili šje sā zāk. 12 Kānd u vinji vreme, Duhu Svānt ču ānvāca šje trābā sā zāši." 13 Uhu dām ominj ām gārmadā u zās alu Isus: "Učitelju zā alu fračilje amnijov sā sā āmperci ku minji šje anj kāpātat." 14 Isus u odbilšt šā zāšje: "Omulji, šinji mu pus pā minji dā sudac, sā āmpārc āntri voj doj?" 15 Atunše kānd u svātit alu toc kutotu, Isus u zās: "Bāgāc sama šā pāzāčāvā dā pulkučalā! Dakā Šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kā ari kutotu." 16 Isus u spus maj una usporedbā: "Are akulo om gāzdzak fār dā firi kari ave tālek šā tālekuļa u adus mult plod. 17 Sā jāl šu zās sāngur aluj: 'Šje sā fak kā nam dāstul lok sā puj āndārāt šje mu kriskut?' 18 Atunše, jāl u zās: 'Aša uj faši: Ju uj rāstuna skladišturlje amelji šā uj gradali maj mari, dāstul dā mari sā spremālesk kutotu šje mu kriskut.' 19 Šā ju muj zāšji alu duša ame: 'Aj mulci bunji stvarur aku, šā dā mulc ej šje ur vinji. Odmoruleščiči, mānānkā šā be, šā ānfulušeščiči!' 20 Ali Dimizov ju zās aluj: 'Tu omulje fār dā firi! Mar ām asta nopci uj Šjire duša ata. Atunše Šjinji u ave korist dām stvarurle šje caj pus āndārāt?' 21 Aša pāce omu kari aš akulježi gāzdzāšiļje pāntru jāl sāngur, a nu su gāzdašjít ām oči alu Dimizov." 22 Kapu u zās Isus alu učenici: "Daje vā zāk: voj nu trābā sā vā brigalec, dā kustu avostru, šā sā fijec ām brigur šje vic mānka, ili sā vā brinulec ām šje vic āmbrāka. 23 Daje kā kustu aj maj vrednā dā kit mānkare, šā tela maj mult dā kit colu. 24 Numa ujčāvā"

la gágarašč. Jej njiš nu samanā, njiš nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupá, šá tod daje Dimizov lji ránješči. Nu ščec voj maj vredni dä vrabujrlje? 25 Poči šinjiva dám voj ku brigurlje produžuli kustu? 26 Dakä, nu pućec sá fášjek niti maj mäkäčelji, adášje ščec ám brigur dä kutotu ostalo? 27 Numa ujtäčavá la flor ám telek! Jelji niti sá trudulešči niti fašji colji ali ju vă zák, kă njiš Car Salomon ám gázdášije alor nu are ámbrákat aša mändru ka florurlje ám telek. 28 Ali dakä Dimizov dä dastafel mändremi ali jarbă kari kustá astás, sá sá bagá ám fok, kit atunje maj mult u da jäl avová. O voj avec miká ánkričalá! 29 Dám ala ránd nu vă gándec šje vic mánka sá ſje vic be. Nu vă uzinemirle! 30 Dä kutotu aje sá brinulešči ominj fár dä Dimizov. Ángándecavá kă Tata avostru dám nor ščijá ſje vă trábä. 31 Šá anume tražalec kraljevstva ali Dimizov elši sá kutotu ostalo vu fi dat. 32 O miká städä, nuc fijá friká, kă Tata avostru sá ánfálušešči sá vă apuši ám kraljevstva aluj. 33 Vindec kutotu ſje avec sá dädec alu sárašj. Aša adunáčavá tăšč kari nu su puće rupi, sá gázdášijá sá vă fijá ám nor kari nu propadalešči, hundí lotri nor puće vinji, niti gándašji sá mänäšji! 34 Daje kă ſufličilje avoštri u fi hundí áj blago avostru." 35 Isus u zás alu učenici: "Fijec spremni dä lukru, la sá fijec opremilicá sá ám mänjilje avoštri lasá fijá luminilje acácači. 36 Aša u fi ka slugurlje kari u aščiptat pä gospodaru aluj sá sá ántorkä dä pä nuntä, spremni sá áj dásväčkum u kukanji pä ušá. 37 Mändremi alu eje slugur kari u fi skulac, kănd u vinji gospodaru! Anume ju vă zák: Domnu šu punji sángur kintrinca sá lji služulaská sá lju punji sá šadá la masá sá lju dvoruli. 38 Šá kănd u vinji gospodaru ám miržuku dä nopči ili dáspru zua sá lju aſla aša, mändremi u fi alu ala slugur! 39 Slušulecámä dä asta: ka sá ščijá gazda ám kari šas u vinji lotru, jäl ar pázä sá nar lásá sá áj fijá provalalit ám kasá. 40 Voj isto trábä sá fijec spremni, kă ju Fišjoru Omuluj uj vinji ám vremi kănd nu či nadali." 41 Petar atunje lu ántribat pä jäl: "Domnu spuj tu asta usporedbä pántru noj učenici, ili áj pántru toc?" 42 Isus u zás: "Šinji áj ala vjerná sá kufiri upravitelj kari ál postavalešči dä gospodar pä kasa, sá ám pravá vremi u da mänkari alu toc ám kasa? 43 Mändremi alu ala sluga kari kănd u vinji gospodaru, u fašji aša. 44 Dä anume, ju vă spuj kă gospodaru u odredilit ala sluga sá vodulaská ku kutotu imanje kari ari. 45 Ali dakä sluga Šar zášji ám ſuflijuš: 'Gospodaru, nu su ántorši aša páfriš', sá atunje sá apuši sá batá pä slugur sá sá be, mänäšji sá sá ambeči? 46 Atunje u vinji gospodaru alu sluga ám šjas kari nu ščijec. Šá atunje fárd dä milost lu kaznali, ju da sudbiná ku alcí una kari nus vjerni. 47 Sluga kari ščijá ſje gándešči gospodaru, sá dakä nu fašji sá nu sá pripremlešči dä dolasku aluj, jäl u kápäta mulci luvalur. 48 Ali dakä sluga nu ščijá voje alu gospodaru, sá fašji ſjeva ſje zaslužulešči kazná, atunje u kápäta pucanji luvalur. Kă alu toc kari mult u fost dat, mult su aščipta dä la jej, sá alu eje alu kari u fost mult dat ám povjerenje, dä la eje sá maj mult u fi šjirut." 49 Isus u zás: "Ju am vinjut sá várļesek fok dä sud pä pámänt, sá kum aš gándi sá sá apuši sá ardä! 50 Trábä majnti sá mä bučez ku mukur. Kum mä mučulesk pä ſje aje no trešji! 51 Gándec kă am vinjut sá vă aduk putuljalä pä pámänt ántri ominj? Nu, ju am adus podjelä! 52 Dä alku maj menkulo ám kasa dä ſinši ominj ur fi ámbráčc tri u fi pă parče ame sá doi

protiv dā tri. 53 Tatusu u fi protiv dā fišjoruš, šā fišjoru u fi protiv dā tatusu, mumāsa protiv dā fataš, a fata protiv dā mumāsa, šā sokra protiv dā njivastaš, šā njivasta protiv dā sokrāsa.” 54 Kum svite alu gārmadā, Isus u zās: “Kānd viđec njegri oblakur kā sā rādika dā pā more pā zapad, voj odma zāšjec: ‘Astās u fi plojāš, šā voj ščec u pravu. 55 Šā kānd sā apukā sā batā vāntu dām pustinja la jug, odma zāšjec: ‘U fi zuva tari kaldāš’, šā āj aša. 56 Licemjerilor! Voj ščijec sā čitalec znakurlje pā pāmānt šā pā nor. Kum dā nu prišipec šje aku sā dogudulešči! 57 Voj ac trābuji dām haje avostru sā ščijec šje āj benji. 58 Dākā šjinjiva či optuzulešči pāntru dugu kari nac plāčit šā vā gāndēšči sā vā adukā la sud, ānšarkā inka pā kalji sā vij la ligizalā majinti dā sud! Ar puče sā či adukā la sudac, sudacu sā či de la oficir, šā oficiru či poči bāgā ām čemicā. 59 Ju vā zāk, kā akulo vi trābuji sā rāmāj pān šje no fi plāčit toc banji.”

**13** Pā aje vremi orikic dām regija Galileja ur vinjut la Isus šā jur spus dā Galilejci, a Pilat kari are rimski upraviteļu dat zapovied pā jej sā lji amori kānd jej prinosule ūztrur alu Dimizov ām Hramu alu Jeruzalem. 2 Isus u zās: “Voj gāndēc kā Galilejci ās maj grešni dā bilo kari alci Galilejc, numa dām ala rānd kā ur pācāt jej asta? 3 Nu, uopče nu! Šā punjec ureči! Dākā nu vic ānkājī voj toc isto aša vic fi duhovno morc. 4 Šā gāndēc voj kā eje osamnaest lumi kari ur fost amurāc kānd u kāzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ām Jeruzalem? 5 Nu, uopče nu! Dākā nu vic ānkājī, aša toc vic fi duhovno morc.” 6 Isus lji spus asta usporedbā: “Are akulo unu om kari ave sāmānat ām vinograd ljemn dā smokvā šā jāl tot vinje šā sā ujāt dākā āj plod pā ljemn ali nu aflu njimika. 7 Šā aša u zās alu omula šje lukrā ām gard: ‘Ujtāči ajišje! Kā mar tri aj mā ujta pā ljemnusta sā aflu plod šā nikad nu am aflat njimik. Tajāl āndārāt! Adāšje ar čālti pāmāntu?’ 8 Pā aje, omu šje lukra ām gard u zās: ‘Domnu, lasā maj unu aj sā fijā. Ju uj kapali pā lāngā jāl šā uj punji gno. 9 Dar atunje u ave plod. Dākā nu, poc sā āl taj āndārāt.’” 10 Pā zua dā sāmbāta, Isus ānvāca ām una dā sinagogur. 11 Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dā rov duh ām je kari izazavale bičišug. Je are aplikatāžjos šā nu sā puče uspravali. 12 Isus u skužulitū, šā ju zās: “Mujeru, slobodnā ješč dām bičišugu atov.” 13 Atunje Isus u pus mānjlile aluj pā je, šā je dām turdatā su uspravalit šā su apukat sā de hvalā alu Dimizov. 14 Ali zapoviedniku dā sinagogā are mirgiš daje kā Isus u āntrimatu pā zuva dā sāmbāta šā jāl su āntors la eje ominj šā u zās: “Ās šinšj (6) zālji ām una sāmptāmāna hundi trābā sā lukri! Dākā gāndēc sā fijec sānātoš hajde pā una dām elje zālji, a nu pā sāmbāta.” 15 A Domnu Isus u zās: “Licemjerilor! Voj fišjec kānd dāzljāgec pā vašjile šā pā māgari avostri pā zuva dā sāmbāta šā lji dušjec la apā? 16 Ali asta mujeri, sāmānca alu Abraham, kari Sotona u cānūtu līgatā osamnaest ej šā nar ave pravo sā fijā dīzljīgatā dām ala rānd kā pā zuva dā sāmbāta?” 17 Pā asta, toc eje kari sā protivile as re rušānac. Toc alci ām gārmadā sur ānfālušāt la toči māndri šā bunji stvarurje šje Isus fāšje. 18 Isus u āntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samānā kraljevstva alu Dimizov? Ku šje sā usporidālenj? 19 Kā kraljevstvo alu Dimizov aj ka goruščino sāmānca kari āj tarī mikā pā kari om u lotu šā u sāmānat ām

garduš šā u krešči šā u fost mari ljemn šā vrābujilje u fākut skujbur ām granur.” 20 Jarā u āntribat: “Ku šje sā usporidālenj kraljevstvo alu Dimizov? 21 Kraljevstvo alu Dimizov āj ka kum mujere ari kvasac sā misālaskā mari količinā dā fājnā, aša kutotu sā sā potā rādika.” 22 Isus putuvule ām Jeruzalem, prošule ām mulcī varušr šā satur sā pā akulo ānvāca. 23 Atunje šjinjiva lu āntribat pā jāl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucānj ominj?” Šā Isus u zās alor: 24 “Uša dā nor āj uskā. Borulecāvā tari sā tunāc ām nontru. Ju vā pot zāšji kā mulc ur ānširkā sā tunji ali nor puče. 25 Vreme u vinji kānd gospodaru dā kasa su riđika šā u ānčiži uša atunje. Voj pā alta parci vic apuka sā kukunjec šā vic aruga: ‘Domnu, dāsvā pāntru noj.’ Šā vorba aluj u fi: ‘Ju nu ščuv dā hundi ščec voj.’ 26 Voj vic apuka sā zāšjec pā aje: ‘Ali noj anj but šā anj mānkat ku činji kānd ānvācaj pā ulicurlje anostri.’ 27 Šā jāl u zāšji maj undatā: ‘Ju vam zās kā nu ščuv dā hundi ščec. Fužec dā la minji, voj ominjiljor rej!’ 28 Da akulo vic plānžji šā vic kārcāji ku dinci šā vic fi mirgiš kānd vic viđe pā Abraham, Izak šā pā Jakov šā pā toc proroci ām kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vārljic afarā. 29 Šā eje kari ur šāđe la masā pā nuntā ām kraljevstva alu Dimizov ur vinji dā pā Istok, Zapad, Sjever, šā dā pā Jug. 30 Bāgāc sama kā orikic kari ās aku maj pucān važni ur fi maj mar, a hej kari ās aku maj mar ur fi maj mišj.” 31 Orikic farizej ur vinjut la Isus ām aje ista zā, šā āl āmpurušjaskā. Šā ju zās: “Herod gāndēšči sā či amori. Dām ala rānd lasā lokusta šā duči pā altu lok.” 32 Isus u āntors vorba: “Dušecāvā šā zāšjec alu līsicurlje: ‘Ju mān pā drašj afarā šā ozdravalaskā pā bičēž. Ju uj faši aša astās, šā mānji šā tek ām treča zuva uj zavāršāli.’” 33 Ali ju trābā sā fjuv pā kalje astās, mānji šā treča zuva, izgledalešči kā nu slobut proroku sā mori afarā dām Jeruzalem. 34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurāt pā proroc šā aj vārljit petri pā eje kari Dimizov vu mānat la činji! Kiči rāndur am gāndit sā branalesk pā kupiji atej ka gājna pā pujiš dāsup haripilješ, ali voj nu gāndēc! 35 Ujtāči aku! Kasa ata āj lāsatā sāngurā golā. Šā nu mic viđe pān šje nu vic zāšji: ‘Blagoslovulit sā fijā kari vinji ām numilje alu Domnu!’”

**14** Undatā Isus u mers sā večeralaskā la kasa alu voda dā farizej. Are pā zuva dā sāmbāta šā jej sā ujta pā jāl tari ku sama. 2 Om ku bičišug dā umflalā dām apā su pojavalit dādānenēce aluj. 3 Isus u āntribat pā učiteljur dā zakonu alu Mojsije šā pā farizeji šje asre akulo: “Āj zakonito dā pā zakonu alu Mojsije sā ozdravalaskā pā zuva dā sāmbāta ili nu?” 4 Jej tāšje, Isus pā aje u pus mānjlile pā omula, šā lu ozdravalit šā lu lāsat sā fugā. 5 Isus lju āntribat: “Dākā šjinjiva dām voj ari fišjor ili pā vākā kari u kāzut ām bunar adānčākac skoči odma afarā, šā pā zuva dā sāmbāta?” 6 Pā aje, jej nu puče sā uništilaskā vorba. 7 Isus u bāgat sama kum gošči kari asre čimac izabrale lokurje helj maj ām centrā la masā. Isus lji ānvāca ku usporedbā pā jej: 8 “Kānd ješč čimat dā la šjinjiva pā nuntā nu šāđec pā lok dā čāsni gošč. Domačinu ar puče sā vi čimat pā šjinjiva maj važni dā voj pā ala lok. 9 Domačinu ar puče sā vijā ku omula, šā sā ac zākā: ‘Urtaku amniov, elši lokusta āj pāntru jāl’, šā atunje tu ješč ām rušānji. Vi trābuji sā či dušj pā zadnji lok. 10 Aša kānd ješč čimat, duči šā akulježjic zadnji lok. Atunje Domačinu ar puče sā vijā šā sā ac zākā: ‘Urtaku amniov, hajd maj ām sus.’

Atunše ām asta slučaj tu vi puće sā aj maj mult poštovanje ām nencé alu urtaši atej šā gošć. 11 A tot omu kari sā rāđika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rāđikac." 12 Su āntors la Domačin šā Isus u zās: "Kānd pripemilešč večerā nu čima numa pā urtašic, ili pā fračic, ili pā njamuc ili pā gázdašj susjedur, kā jej sigurno čur čimaci pā činji isto šā aša cu fi āntors. 13 Maj benji kānd fašj feštā čamālji pā sāraš sā vij šā pā invaliž, šā pā ulož šā pā orb. 14 Tu vi fi blagoslovulit, kā jej nuc poči āntorši ali Dimizov ču nagradali ām nor pā zuva dā uskrsnuće dā pravedni ominj." 15 Kānd unu dām ominije la masā u auzāt, Jāl u zās: "Blagoslovulit āj ala kari u mānka pitā ām kraljevstva alu Dimizov!" 16 Isus u āntors vorba: "Undatā are unu om kari u dat mari večerā. Multā lumi are čimat akulo. 17 Mar apropi dā večerā sluga u fost mānat la gošć sā lji čemi: 'Hajdec', u zās jāl: 'kā kutotu āj spremno!' 18 Ali jej toc dām jej sor apukat sā āš aflji izgovorur. Unu u zās: 'Ju am kumpārat telek, šā trābā sā mā duk sā u vād. Mā arogā la činji, sā zāšj sām jerći.' 19 Alci u zās: 'Ju am kumpārat šinjš (5) perec dā bikān šā trābā sā mā dukā sā ānšerkā. Mā arogā la činji, sā zāšj sām jerći.' 20 Treći om u zās: 'Ju baš mam ānsurat sā dām ala rānd nu pot vinji.' 21 Sluga u mers ām napoj la gazda aluj šā ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pā gazda šā jāl u zās alu sluga aluj: 'Āngribeščici, dući pā ulicur šā ām centru dā varuš šā adālji pā sārašj, ulož, invaliž šā pā orb sā vijā.' 22 Kānd u fākut aje, gazda u javalit kā u fākut aje ali inka are maj lok. 23 Atunše ju zās gazda alu sluga: 'Aku dući ām kot pā ulicur šā čamālji sā fā sā vijā, aša sā fijā kasa ame umpljitiā. 24 Kā nijši unu dām eje elši kari asre čimac nor gusta dām večera ame.'" 25 Mulc ominj āl sljedile pā jāl. Isus su āntors ām napoj šā u svātit alor: 26 "Bilo šinji dām voj kari plaši maj tari pā tatusu pā mumāsa pā bāšācaš, pā kupijipā pā fraci šā pā sorālješ šā čak pā kustu aluj maj mult dā kit pā minji, nu poči sā fijā učeniku amnjov. 27 Dakā šjinjiva gāndešči sā fijā učeniku amnjov, trābā sā dukā krušje aluj sā mā sljedilaskā šā sā fijā spremni sā mori pāntru minji." 28 "Gāndečāv kari dākā unu dām voj gāndešči sā fakā toranj, nu ac šāđe elši žjos šā sā viđec dākā avec dāstul banj sā āl fāšjec do kraja tornjula?" 29 Inače ar puće sā fašj temeljurlje šā hej šje sā uđija la voj šar puće fašj šufā dām voj daje kā nu avec dāstul banj sā završalec. 30 Jej u zāšj: 'Asta om su apukat sā gradalaskā ali no putut sā završalaskā!' 31 Ili ka kum kralju su spremili sā mergā ām bātajku altu kralj. Šā sā nu šāđa elši šā sā gāndaskā dākā ku zesji (10) hiljada dā kātānj poči sā āl savladalaskā ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? 32 Atunše dākā nu poči sā āl savladalaskā u māna pā pregovarač kitā āj inka neprijatelju dā parci sā āntrebi dā uvjetur dā putuljalā. 33 Šā aša toc dām voj dākā nu vic lāsa kutotu šje avec, nu poči sā fijā učeniku amnjov." 34 Isus u zās: "Sari āj bunā stvar ali dākā perđi izu, ku šje poc āntorši bālureme? 35 Nuj bunā atunše nijš dā pāmānt nijš dā šrot. Lume numa u vārļešči āndrāt. Punjec ureći voj kari avec ureći sā auzāc!"

**15** Pālāngā Isus su okupulit tari mulc poreznici sā tari mari grešnici sā puđaj ureći la vorba aluj. 2 Farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije sur apukat sā āl gumunjaskā, šā jej zāšje: "Asta om sā družulešči ku grešnici, sā mānānkā ku jej." 3 Daje Isus lji spunji asta usporedbā: 4 "Dakā šjinjiva dām voj ari sto

birš sā sā perđi una dām jelji, nac lāsa pā ešće devedeset devet ām pustulot, šā ac merži dā pā aje una su kutāc pān šje nac aflu? 5 Šā kānd vic aflu, aj dušji pā umirilje ku fālušājā. 6 Atunše ac merži akasā, vic čima pā urtašic šā pā susjedi avoštri šā ac zāšj: 'Ānfālušāčāvā ku minji, kā am aflat pā birka ame kari are pirdutā!' 7 Ju vā zāk, ku fi maj mari fulušājā pā nor kānd su ānkāji unu grešnik, nego dā devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trābā ānkājalā, aša jej gānde." 8 Isus maj zāšj: "Ili haj sā zāšenj kā una mujeri ari zešji (10) banj dām aržint šā atunše unu dām jej perđi. Nu acāč lumina sā mātura podu šā u kuta banj, pān šje nu aflu? 9 Šā kānd u aflu banj dām aržint pārdut, je šu čima pā urtašilje alji šā pā susjedurlje una, sā u zāšj: 'Ānfālušāčāvā ku minji, kā ju am aflat banji kari am pirdut!' 10 Ju vā pot zāšj kā āj isto aša āntrā anđelji alu Dimizov. Dakā sā ānkāješči unu grešnik, jej sā ānfālušešči." 11 Isus u zās: "Are unu om kari ave doj fišjor. 12 Hāl maj tānār u zās alu tatusu: 'Tatā, dām dio šje ām pripadalešči.' Aša tata aluj u āmpārcāt kutotu šje ave āntri jej. 13 Dā pā dovā tri zālji, fišjoru hāl maj tānār u akuljes kutotu šje ave šā su pus pā kalji sā mergā dāparci sā akulo u čilit kutotu šje ave, čilte fār dā gānd. 14 Kānd u čilit kutotu, mari fomi u vinjut pā pāmāntu hundi are jāl, šā su aflat ām sārašjā. 15 Aša u mers la unu om ām pāmāntula kari lu mānat ām telek sā aj rānjkā poršji. 16 Aluj ji are aša fomi dā šu kivinjut sā mānāšji dām ha šje mānka poršji, sā njime nuj dāđe njimika. 17 Dā pā aje jāl ū vinjut ām firi. Jāl u zās: Tata amnjov ari mulcī slugur sā fijā ari um boglā dā mānkarai a ju ajišje mor dā fomi! 18 Ju muj skula šā uj merži la tata amnjov šā ju zāšj: 'Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dā činji, sā alu Dimizov ām nor. 19 Ju nu mes maj mult vredan sā fjuv čimat fišjoru atov. O lasām dā sā fjuv radniku atov!' 20 Atunše su skulat sā u mers la tatusu. Ali mar kānd are inka dāparci dā la kasa alu tata aluj, tatusu lu vāzut sāl u apukat mila dā jāl. Tatusu u aljirgat la jāl, lu āngārgājet sāl surātāt tari. 21 Fišjoru ju zās: 'Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dā činji sāl alu Dimizovu ām nor. Ju nu mes maj mult vredan sā fjuv čimat fišjoru atov.' 22 Tatusu u zās alu slugurlje aluj: 'Dušjec friš sās afluč maj bunji colji sā punjec pā jāl, dādecāj virigā dā māna aluj, sā cipiliš dā pišorilje aluj. 23 Šā apukāc pā maj māndru rānjičāt vakā sā amurācu, atunše lasā sā mānkānji sā sā fijenj fāloš. 24 Adāšje? Dām ala rānd kā astās fišjoru amnjov are mort, a krušje ari kustā ām napoj! Jāl are pirdut sāl ari aflat!' Aša jej sur apukat sā sā ānfālušaskā. 25 Maj bātārn fišjor are ām telek. Jāl vinje akasā sā kum vinje maj apropi dā udvar, jāl puće sā audā muzikā sā ūzok. 26 Aša u čimat pā unu dām slugur sā u āntribat šje āj aje. 27 Šā ju spus: 'Fračitu atov su āntors akasā sā tatusu u amurāt maj māndrā rānjičāt vakā dām ala rānd kā sā āntors sānātos!' 28 Ali jāl are mirgiš sā nu gānde sā tunji ām nontru. Šā aša u mers afarā, a tatusu sā aruga la jāl sā vijā ām nontru. 29 Ali jāl u āntors vorba alu tatusu: 'Numa gāndeščici kā mulc ej šje am lukrat dā činji ka robu, sā uvek am fākut šje maj zās sā tot nu maj dat nijš mikā kēcā sā pot ave slavalala ku urtaši amej. 30 Ali kānd astās fišjoru atov u vinjut akasā kari u mānkāt kutotu šje aje dat gāzdašje, ku bludnicur, atunše tu či dušj sā amor rānjičāt vakā pāntrju jāl!' 31 Tatusu u zās aluj: 'Fišjoru amnjov, tu ješč uvjek ku minji, sā kutotu šje am ju āj atov. 32 Isto aša benji āj akiu sā

slavalenj šā sā nji ānfālušānj kā astās fračilje atov are mort šā su āntors ām kust ām napoj, šā jāl are pirdut šā aku su aflat!"

**16** Asta usporedba isto Isus u spus alu učenici: "Are om gázdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, ša ju fost spus aluj ká upravitelju čaltešći ša rásápá gázdášije alu gazda aluj. 2 Aša lu čimat pál jál ša ju zás: 'Šje áj asta šje audá dák činji? Dám računu dák kutotu šje až fáket, ká tu maj mult nu poc fi upravitelj!' 3 Upravitelju u zás atunše aluj sángur: 'Šje sá fak, aku kánd gazda je ándrárt lukru dák la minji? Nu am pučeri sá kapalesk? U fi rušanji sá mák duk sá kuldujesk. 4 Šćuv šje uj fašji! Ju uj direžji aša dák kánd mur mána dám lukrusta tot uj fi apukat ám benji la kášalje ominjistora. 5 Aša jál u mánat dák pál ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pál kići unu. Jál u ántribat pál elši om: 'Kit ješć dátor alu gazda amnjov?' 6 Jál u ántors vorba: 'Sto bačvur dák uloj dám maslinur.' Upravitelju u zás: 'Šáz žjos, jec računu sá pál fríš skrjá pedeset.' 7 Šá jál u ántribat pál altu om: 'Kit ješć tu dátor?' 'Sto merur dák pšenicá.' Šá jál ju zás aluj: 'Jec računu sá skrjá osamdeset.' 8 Atunše gospodaru u ámárit pál nu dirept upravitelj kari ám oči aluj nu are bun upravitelj, ká u aráttat dástafelá márduljijá kari nuj buná. Asta aratá, ká ominji dák asta svet ás maj mudri ám stvarurlje alor dák kit dák ominji dák luminá. (aiōn g165) 9 Šá ju vás zák: 'Koristilec gázdášije šje fužji daje ká áj nepravednuhku aje vás fášjec urtaš pál lángja voj, aša kánd nu maj u fi gázdášijá, atunše voj vic fi apukac ám nor dák erikeš. (aiōnios g166) 10 Ala kari áj vjeran ám maj mišj stvarur, áj isto aša vjeran ám stvarurlje mar, sá ala kari nuj vjeran ám stvarurlje mišj áj isto nu vjeran ám stvarurlje mar. 11 Šá aša daká nac fost vjerni ám svetovno gázdášijá šjinji vu ánkredí ku pravá gázdášijá sá upravljalec? 12 Šá daká nu šćijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu dák aje šje pripadalešći avová? 13 Njíš una sluga nu poći sá služulaská pál doj gazdru dám turdatá, ká pál unu u zamrzáli a pál altu u plasji, ili u fi vjeran alu unu a pál halalánt nu u puće viđe ám oč. Nu pućec služuli sá alu gázdášijá sá alu Dimizov istovremeno." 14 Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dák banj, ša jej su apukat sá áš faká šjuf. 15 Atunše Isus u zás: "Voj vás fišjec pravedni ám oči alu lume, ali Dimizov šćijá sufijčilje avoštri. Šje lume tari cenilešći, skárbá áj ám nenće alu Dimizov." 16 Isus zášji: "Zakonu alu Mojsije šá kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pán šje no vinjut Ivan kari bučuza sá dák atunše spunje Hir fálos dák kraljevstva alu Dimizov a noj trábujen sá nagovurelen sá mergá ám kraljevstva alu Dimizov. 17 Nu značalešći ká zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru sá pámantu, kitá sá propadalaská zakonu ili sá kadá una slová dám zakon. 18 Kari sá lasá dák la bášácaš sá sá ánsori ku alta bášáca fašji preljub. Šá tot omu kari u ánsura pál mujeri kari áj lásatá dák la bárbat isto fašji preljub." 19 Isus zášji: "Are om gázdak kari sá ámbráka ám colji skumpi šá ám totá zá mánka skumpá mánkari. 20 Akulo are isto aša om sárák kari sá čima Lazar kari are astupat ku čirevur pál jál ša are pál košći la uša la ala gázdak. 21 Jál áš kivinje sá fijá ránjut ku mrvicurlje šje káde dák pál masa alu omuluje gázdak. Kánnji delj divljá čak vinje la jál ša áj ljinže čirevur. 22 U vinjut vreme kánd u murit kuldužu, sá anđeji lor dus ám bracá la Abraham. Omu qázdak isto u murit sá u fost ángurpat. 23

Ām mari mukā ām podzemlje, gāzdku su ujitat sus šā u vāzut pā Abraham dā dāparci šā pā Lazar kari are lāngā Abraham. (Hadēs g86) 24 Šā jāl u plāns ām mužjalā: 'Tata, Abraham fijāc milā dā minji! Mānāl pā Lazar la minji laslā sā āntupaskā žježitu ām apā šā sām rāšjaskā lījimba, kā mari mukur ās pā minji ām fokusta.' 25 Abraham u āntors vorba: 'Fišjoru amnijov, tu trābā sā či āngāndeš dā aje kānd arej pā pāmānt tu avej mulcī bunji stvarur, kānd Lazar ave mulcī relji stvarur. Ali jāl āj aku ām utjehā, kānd ješč tu ām mukā.' 26 Šā dā kutotu asta, āntri noj šā āntri voj āj mari gropā fār dā kraj. Eje kari ar gāndi sā mergā dā ajišje la voj nu poči, šā njiš njime nu poči dā la voj sā vijā la noj.' 27 Atunje omu ūje are gāzdkak u zās: 'Mā arog la činji sā āl māj pā Lazar la kasa alu tata amnijov. 28 Ju am šinšj frac kari akulo kustā. Lasā sā līj upozurulaskā sā nu vijā pā ista lok pljin dā mukā!' 29 Abraham u āntors vorba: 'Jej ari kenvijur kari Mojsijsē šā proroci ari skris dā jej sā līj opozurulaskā! Lasālīj sā pujā ureči la jej!' 30 A jāl u zās: 'O nu, Tata amnijov Abraham. Alor līj trābā sā līj vijā šjinjiva dām morc, šā jej sur ānkājī.' 31 Abraham u āntors vorba: 'Dakā no punji ureče la Mojsijsē šā la prorokur, nur ānkredī njiš sā sā skolji šjinjiva dām morc.'"

**17** Isus u zās alu učenici aluj: "Napadajur dā reli trābā sā vijā ali jao alu ala om pā kari vinji. **2** Aluj jar fi maj benji sā avji petrā dām mlin lījgatā la gāt šā sā sā vārljaskā ām apā, dā kit sā puji pā grehur pā hej mišj. **3** Fijec ām samā! Dakā fračītu ac viteščī āmpurišeščī; atunše dakā su ānkāji, jartāj. **4** Makar sā zgrešīlaskā protiv dā čīnji Šapči (7) rāndur ām una zā, dakā vinji la čīnji Šapči (7) rāndur sā priznalaskā dā aje šje u fākut, jartāj." **5** Apostolu u zās alu Domnu: "Dānji maj mult ānkridāl!" **6** Domnu anostru u āntors vorba: "Sā vi avut ānkridalā makar aša dā mikā ka sāmānca dā gorušīcino zrno voj ac puće zāšji alu ljemnusta: 'Skočīci dām vānji šā sāmānčā ām more!', šā voj vic punji ureci. **7** Šīnji dām voj zāšji alu sluga aluj, dā pā šje u lukra ām telek ili pāze pā biršj, sā ac zākā kānd vinji dām lukru: 'Hajd jec lok?' **8** Mar ju zāšji am lok dā aje: 'Dući šā fā šjeva dā mānkat, ščimbāc coljilje, šā aščaptāmā sā mānānk šā sā bjov, dā pā aje poc tu sā šās šā sā mānāšj!' **9** Šā ar kāpāta sluga šjeva ka posebnā zaslugā dā aje dā šje u fākut? Ju gāndesk kā nu. **10** Šā voj isto fāšjec kutotu šje am zapovjedalit, trābā sā zāšjec: 'Noj ščenj numa obični slugur. Noj numa anj fākut lukru anostru!'" **11** Aša pā kalje dā Jeruzalem, Isus u mers pā kalje kari sljedile granicurlje āntri Samarija šā Galileja. **12** Are aje sā tunji ām unu dām saturljelje šā jāl u aflat pā drik zešji (10) ominj ku gubā. Jej ur stat pā dāpārči **13** šā ur mužjut la jāl: "O Isuse Domnu! Fijāc milā dā noj!" **14** Kānd u vāzut pā jej, Isus u zās: "Dušjec šā arātācāvā la pop sā vadā dakā ščec sānātoš." Jej lur pus ureči, šā pā kalji jej ur fost čistilic. **15** Atunše unu dām jej kānd u vāzut kā u fost čistilic su āntors ām napoj šā dām tot graju slavale pā Dimizov. **16** Jāl u kāzut žjos pā ubrazu la pišjorilje alu Isus šā ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac. **17** Isus u āntribat: "Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundī aš heščelanc novā (9) ominj?" **18** Nu su āntors njime ām napoj sā de slavalala alu Dimizov, čar strancusta?" **19** Atunše jāl u zās: "Skolāči šā dući pā kaljec. Ānkridala ata ču spasalit!" **20** Kum u fost āntribat dā la farizeji kānd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov.

Isus u āntors vorba: "Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sā potā omirji sā promatralaskā dā pā znakovur. 21 Aša lume sā nu potā sā zākā: 'Ujtāči! Ajiše āj!' Ili: 'Akulo āj!' Nu Kraljevstvo alu Dimizov āj āntri voj!" 22 Jāl u zās lu učenici aluj: "U vinji vremi kānd vic kivinji sā viđec una dām zālijelje kānd ju, Fišoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostrā no fi ispunulitā. 23 Orkic ur zāši: 'Ujtāči akulo āj! Ajiše āj!' Nu fužjec ām njikere nu vā maknalec! 24 Kānd ju uj vinji Fišoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dā svetlā svitlāzānt dām unu kap dā nor pān la altu kap dā nor. Aša u fi šā ku Fišoru Omuluj ām zua aluj. 25 Ali majnti dā aje, ju trābujes sā patlaskā mult sā ju uj fi odbacalit dā la asta generacijā. 26 Kum are ām zālijilje kānd Noa kusta, aša u fi ām zālijilje kānd ju Fišoru Omuluj uj vinji. 27 Atunše jej mānka šā bije, sā ānsura sā sā āmirita pānā ām zuve kānd Noa u tunat ām arkā. Šā poplava u vinjut sā u uništilit pā toc kari nas re ām arkā. 28 Isto aša are ām zālijilje kānd Lot kusta. Jej mānka šā bije, kumpāra šā vinde, šā sāmāna šā gradale. 29 Ali pā zuva šje Lot u fužjut dām Sodoma u kāzut fok sā sumpor dām nor sā u uništilit pā jej toc. 30 Isto aša u fi dām turdatā pā zuve kānd ju, Fišoru alu Omuluj muj āntorši. 31 Dakā āj ām aje zuva omu pā krovuš dā kasa a stvarurje aluj ās ām kasa, nu mergā žjos dā pā jelji sā āš je ku jāl. Isto aša dakā āj om ām telek, nu mergā akasā. 32 Āngāndecavā dā bāšaca alu Lot šje ju su dogodulit! 33 Šinji gode ānšjarkā sā āš spasalaskā kustuš ala lu perdi a kari lu perdi ala u ave kust. 34 Ām aje nopcí ju vā spuj ur fi doj ominj ām ista pat sā unu dām jej u fi lot, halalānt u fi lāsat. 35 Dovā mujer una ur meljali fān, šā una u fi lotā, hajelantā u rāmānje." 37 Učenici u āntribat pā Isus: "Hundī u fi aje Domnu." Jāl u odgovorulit: "Hundī ās ominj morc akulo u vinji lešinari."

**18** Isus u spus usporedba sā areči alu učenikur kā om ar trābūju uvjek sā sā aroži šā nikad sā nu odustulaskā. 2 Jāl u zās: "Ām unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikā dā Dimizov, njiš nu sā brigale dā njime šje jej zāši. 3 Šā akulo are una vādojā ām varušula kari stalno vinje akulo la jāl, sā sā aruga: 'Apārā mā dā dužmanu amnjov.' 4 Una vremi nuj ažuta. Dā pā aje su apukat sā sā āngāndaskā: 'Nu am njiš šefālj frikā dā Dimizov, ili brigā pā lāngā omij. 5 Kum gode, ju uj ažuta alu asta udovicā kā mult mā dosadalešci. Uj apāra, inače mu dosadali ku vinjala sā ku āntriburje alji.'" 6 Atunše Domnu Isus u zās: "Ac bāgat sama šje šu zās sāngur aluj sudacu hamis? 7 Šā atunše nu da Dimizov diriptaci šā zaštita alu lume akuljesā aluj kari plānzi la jāl zuva šā nopcē šā jāl are strpljiv ku jej. 8 Ju vā zāk kā jāl u ažuta ku diriptaci šā ku zaštita pā friš. Ali uj affa Fišoru alu Omuluj dāstafelā ānkriðalā ām ominj kānd ju muj āntorši pā pāmānt?" 9 Isus u spus alta puveši, ali orikic ominj kari asre tari uvjerilicā ām pravednostu alor, a jej pā alci sā ujtā ku māržnju. 10 Jāl u zās: "Doj ominj ur mers sus ām Hram sā sā aroži. Unu dām jej are farizej, šā altu om are poreznik. 11 Farizeju su skulat sus sā u zās asta aruguminči pāntru dā jāl: 'O Dimizolje, ju dov hvalč cijā kā nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkuć, hamis, preljubnik, ili čak ka asta poreznik. 12 Ju postulesk dovā rāndur pā sāptāmānā; dov desetina cijā dā kutotu šje zaradalešk.' 13 Porezniku pā haje parci, u rāmas dā parci, šā nu su āndura sā rādiši očiš ām nor, numa āš bāčeceptu dā žalji šā zāšje: 'Dimizolje aj milā dā minji grešnik!' 14 Ju

āc zāk kā ala poreznik u mers akasā opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sā rādiča sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizinu u fi rādičac." 15 Jej ur adus isto aša sā pā mišj kupijš, sā pujā Isus mānjlje pā jej sā lji blagoslovulaskā. Ali kānd ur vāzut aje učenici jej ljur svātit sā āj de uđinā. 16 Isus lju čimat atunše la jāl sā u zās: "Lasālji pā kupiji sā vijā la minji sā nu lji branalec, kā kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej. 17 Anume, ju vā zāk: 'Kā kari gode no fi ka kupiji mišj ponizinu nor puće sā tunji ām kraljevstva alu Dimizov.'" 18 Are unu vladar akulo kari u āntribat pā Isus: "Bun Učitelju, šje trābā sā fak sā kapāt kust dā erikeš?" (aiōnios g166) 19 Ju zās Isus aluj: "Adāšje mā čem pā minji bun? Njime nuj bun čar unu Dimizov. 20 Zapovjedurje alu Dimizov scijā: 'Nu fā preljub', 'Nu amurā', 'Nu fura', 'Nu svedočuli ām mišjunaš', 'Poštivalešcic pā tatusu sā pā mumāta.'" 21 Jāl zās: "Da sā asta am pāzāt dām tānjireme ame." 22 Kānd u auzāt Isus aje, jāl ju zās: "Ali ac ibizešci una stvarā: dući šā vindic kutotu šje aj, āmparcā banji alu sāraši, šā tu vi ave gāzdāšiā ām nor. Atunše hajd šā sljedilešcimā pā minji." 23 Ali kānd u auzāt aje, tari su āntristat kā jāl are gāzdk sā nu gāndēne kutotu sā vāndā. 24 Kānd u vāzut Isus kitā dā tari su razočaralit, jāl u zās: "Kitā dā grov āj dā eje kari ās gāzdaši sā tunji ām kraljevstva alu Dimizov! 25 Maj ušuri āj alu devi sā tunji pām urečilje dā ak, dā kitā alu gāzdk sā tunji ām kraljevstva alu Dimizov." 26 Hej šje punje ureči ur zās pā aje: "Šinji atunše poći fi spasalit?" 27 Isus u āntors vorba: "Šje āj nemoguće alu om, āj moguće alu Dimizov." 28 Atunše Petar u zās: "Benji noj anj lāsat kutotu, šā čanj sljedilit pā činji." 29 Isus u āntors u alor vorba: "Anume, ju vā zāk, kā Šinji gode āš lasā kasaš, ili pā bāšacaš, ili pā fraciš, ili pā mumāsa sā pā tatusu, ili kupijš pāntru kraljevstva alu Dimizov, 30 a sā nu kapiči dā aje maj mult ām asta kust dā kit ave, a u kāpāta pā altu svet kari vinji kustu dā erikeš." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Isus u čimat pā dvanaest apostolur la jāl, šā u zās: "Punjec ureči, noj mārženj ām Jeruzalem sā kutotu akulo šje u fost skris dā la proroč ām kenvija svāntā dā minji, Fišoru Omuluj a jeje su dogoduli: 32 Jej mu predali ām mānjlje alu ominj kari nus Židovi šā dām minji šor faši šuf, uj fi bātut, jej mu skipa, 33 sā dā pā šje uj fi bičevālīt šā uj fi amurāt, ali dā pā aje uj uj uskrsnuli treča zuva." 34 Učenici nu ščije njimik dā asta. Elje vorbi ljur fost askunšā, šā jej nor prišijput njimika šje sā āngāndje Isus. 35 Kum ās re apropri ām Jerihon, šjeva ka omu orb šāde pā drik šā kulduže. 36 Kānd omu orb u auzāt kā gārmadā trešj pā akulo, jāl su āntribat šje āj aje. 37 Aša jur spus kā Isus dām Nazaret u trikut pā akulo. 38 Pā aje u mužjut: "Isuse Fišoru alu David, mā arog la činji aj milā dā minji!" 39 Lume kari umblā ām nencī āj zāšje sā takā, ali jāl su apukat sā maj tari sā mužjaskā la jāl: "O Fišoru alu David aj milā dā minji!" 40 Atunše Isus u stat sā u dat zapovjed sā āl adukā la jāl. Jāl lu āntribat: 41 "Šje gāndešc sā fak pāntru činji?" Šā jāl u āntors vorba: "O Domnu, ju gāndešc sā vād!" 42 Isus ju zās: "Ujtāči! Ānkriðala ata ču ozdravalitā." 43 Šā jāl odma u kāpātat sā vadā. Šā lu sljedilit pā Isus, sā slavale pā Dimizov. Šā totā lume kari ur vāzut dāđe slavā alu Dimizov.

**19** Isus u vinjut ām Jerihon šā u trikut ām ala varuš. 2 Šā akulo are om šje sā čima Zakej. Jāl are glavni poreznik,

šā are gāzdak. **3** Jāl ānšjārka sā vadā pā Isus šā sā saznałaskā šjinji āj jāl. Ali nu āl puče sā āl vadā akulo asre mulc ominj daje kā jāl are niskā om. **4** Dām ala rānd jāl u aljārgat ām nenči šā su urkat pā ljemn dā divlja smokvā ām nadā kā lu viđe daje kā Isus vinje pā aje kalje. **5** Kānd u vinjiti Isus pā lokula, jāl su ujtit sus šā lu vāzut pā jāl, šā ju zās: "Zakej, pāřiš haj žjos, kā ju trābā astās sā vju la činji akasā." **6** Šā jāl su āngribit sā vijā žjos šā lu apukat ku fālušājā. **7** Kānd ur vāzut lume aje, jej toc gumunje: "Jāl u merži la om kari āj grešnik!" **8** Zakej su skulat šā u zās: "Domnu, ujtači! Ju dov žāmātači dām gāzdāšje ame alu sārašj. Šā dākā am ānšjālit pā šjinjiva, āntork patru rāndur majmult." **9** Isus ju zās aluj: "Astās spasenie u vinjiti la asta kasa, kā šā asta āj fišjoru alu Abraham. **10** Kā ju Fišjoru alu Omuluj am vinjiti sā kotā šā sā spasalaskā pā ominj kari u fost pirdut." **11** Mulc ominj ur auzāt elje vorbi, kum are dapropi dā Jeruzalem, šā ominji sā gāndē kā kraljevstva alu Dimizov odma su apuka. Isus daje su apukat sā lji spuji maj una usporedbā. **12** Jāl u zās: "Unu gāzdak om su gātāt sā mergā ām dāparci pāmānt sā kapiči kraljevstva šā atunje sā sā āntorkā. **13** Jāl u čimat pā zeši (10) slugur, šā lju dat pola kila dā aržjint, šā u zās: 'Fāšjec korist aje pān šje nu mā āntork.' **14** Ali ominji dām lokula aluj āl māržale, šā u mānat pā predstavnijš dā pā jāl sā zākā: 'Noj nu gāndēn asta om sā nji fijā kralj.' **15** Ali jāl su āntors ku autoritet dā kralj šā u dat zapovjed sā āj adukā pā slugurjelje alu kari u dat banj sā vijā dādānenči sā dē izvještaj šje ur fākut ku banji. **16** Elši sluga kari u vinjiti, u zās: "Domnu, banji aje mu adus dā zeši (10) majmult." **17** Šā jāl u zās aluj: 'Māndru! Tu ješč bun sluga. Daje kā are vjeren ku mik, aki aji autoritet pā zeši (10) varušur.' **18** Altu om u vinjiti, šā u zās: 'Domnu, banji aje su rādikat dā šinjš (5) rāndur.' **19** Šā jāl u zās isto astuje: 'Ju cuj da autoritet pā šinjš (5) varušur.' **20** Sā treči (3) u zās: 'Domnu, ajišje āj banji aje, ju am pāzāt pāntru činji, am pus ām maramicā. **21** Mijā mi are frikā dā činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagali šā akuljež šje naj sāmānat.' **22** Šā u zās kralju ām ānturšjālā dā vorba: 'Dām gura atu cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šcījej kā mes om strog, šā jov šje naj amnjov, šā akuljež šje nam sāmānat.' **23** Atunje adišje naj pus banji ām bankā? Sā vi putut šjeri banji ku kamaturjle kānd maš āntorši.' **24** Atunje kralju u zās alu hej šje stāče akulo: 'Loc banji dā la jāl šā dādēcāl alu ala kari ari zeši (10).' **25** Jej ur zās: 'Ali Domnu, jāl mar ari šinjš (5) kilā dā aržjint!' **26** Ju vā zāk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šā haj pucān šje ari u fi lot dā la jāl. **27** A alu dužmanji amej kari nu gāndē sā fjuv kralju alor, adušjecālji ajišje šā amurācālji ām oči amej!' **28** Kānd Isus u spus usporedbe, u mers maj pā dāparci pā kalje dā Jeruzalem. **29** Kānd Isus vinje mar apropi dā lok ām Bettaga šā Betanija la planina dā maslinur, jāl u mānat pā doj učenikur aluj ām nenči. **30** Jāl u zās: "Dušjec ām sat ām nenči. Kum vinjec ām lok, voj vīc afa pā magar pā kari njime no šāzut. Dāzljigācāl šā adušjecāl la minji. **31** Dākā vu āntriba šjinjiva: 'Adišje āj dāzljiež?', numa zāj: 'Alu Domnu āj trābā.' **32** Šā kari u fost mānatā ur aflat točno kum jāl u zās. **33** Čak šā kānd dāzljiga pā magar, gāzdurlje u āntribat: "Adišje dāzljigāc?" **34** Šā ānturšjala dā vorba are: "Alu Domnu āj trābā." **35** Šā lu dus la Isus sus pā jāl sā

šadā. **36** Kum māržje jāl ām nenči, lume punje haljinurlje alor pā driku hundī prušule sā dē čast alu Isus. **37** Šā baš kum vinje jāl apropi dā varuš hundī planina dā maslinur sā slābodi žjos, toc učenici aluj sur apukat sā kānci ām mari fālušājā, šā dām tot graju slavale pā Dimizov dā kutotu mari čudur šje ur vāzut. **38** Jej mužje: "Blagoslovulit sā fijā kralj kari vinji ām numilje alu Domnu! Putuljalā ām nor, šā slava alu Dimizovi!" **39** Orikic dā farizej ām gārmadā jur zās: "Učitelju, zālji alu učenici atej sā nu svitaskā aje." **40** A Isus lju zās: "Dākā jej ur tāšje, petrilje sur apuka sā mužjaskā ām slāvā." **41** Kānd u vinjiti Isus maj apropi la varuš su apukat sā plāngā pā jej dasupra. **42** Atunje jāl u zās: "Sā vi čūt numa āstās šje adušji putuljala ata! Aku āj askunsā dā la oči atej. **43** Daje kā vinji vreme kānd dužmanji atej ur riđika falur pālāngā činji, jej čur opkululi šā čur ānkuje dām totā parče. **44** Šā jej čur uništili pā činji do kraja šā kutotu šje kustā akulo šā no maj rāmānje ām činji njiš una petrā pā alta petrā, kutotu pāntru aje kā nu aji prepoznulit vreme kānd Dimizov u vinjiti la činji." **45** Isus u mers ām Hram, šā su apukat sā lji māji afarā pā eje kari vinde šā kumpāra ām nontru. **46** Jāl u zās alor: "Skris āj ām svāntā kenvija: 'Kasa ame u fi kasa dā aruguminči' ali voj ac fākut 'špiljā dā pljačkaši!'" **47** Dā zuva Isus ānvāca ām Hram, a mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vođur kari as re židovur planārže sā āl amori pā jāl. **48** Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kā lume sā cānje apropi dā jāl, šā punje tarì ureći la vorbilje aluj.

**20** Mar popur, učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vođur kari as re židovur ur vinjiti la Isus ām una zā kānd ānvāca pā lumi ām Hram šā propovjedale Hir fālos. **2** Jej lor āntribat pā jāl: "Pā alu šinji autoritet fašj stvarurjelješće? Šinji cu dat asta autoritet?" **3** Jāl u zās: "Lasācāmā pā minji sā vā āntreb una stvar šā āj dā voj sā ām ānturšjec vorba: **4** Anume Dimizov u zās alu Ivan sā bučuzaskā pā ominj, ili ominji u zās aje sā fakā?" **5** Jej ur svātit una ku alt šā zāšje: "Dākā anj zāšji 'dā la Dimizov', u āntriba: 'Adāšje atunje nu ānkrīdec?' **6** Ali dākā anj zāšji noj: 'Dā la ominj', totā lume u vārlji petri pā noj sā nji amori. Kā jej ās uvjerilic kā Ivan are prorok." **7** Aša jej u āntors vorba kā jej nu šcīje dā hundī u vinjiti autoritet sā bučuzaskā. **8** Šā Isus u zās: "Njiš ju nu vuj spunjii ku alu šinji autoritet fak stvarurjelješće." **9** Isus su apukat sā spujiš usporedbā alu lume: "Are unu om kari u sāmānat vinograd Šā u lāsat ām najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šā jāl atunje u fužit dām pāmāntula pā maj lungā vremi. **10** Kānd u vinjiti vreme, jāl u mānat pā sluga la ominj ām vinograd sā āj de parče aluj dām plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bātut šā lor mānat ku mānjilje golji. **11** Atunje u mānat pā altu sluga ali šā pā jāl lor bātut, vredālit šā lor mānat ku mānjilje golji. **12** Jāl u ānšjirkat sā māji pā treči sluga, ali šā pā jāl lor ranalit šā lor arukānt. **13** Gazda dā vinograd u zās pā aje: 'Šje sā fakt? Ju uj māna pā fišjoru amnjov plākut. Dar kānd lu viđe pā jāl, pālāngā jāl ur ave respekt.' **14** Ali ominjije kānd lor vāzut sur ligizit āntri jej: 'Jāl āj nasljednik. Hajc sā āl amurānje ašā nasljedstva aluj sā nji rāmājai anovā.' **15** Atunje lor dus afarā dām vinograd šā lor amurāt. Aku šje u fašji gazda dā vinograd? **16** Jāl u vinji šā u uništili pā ominjije. Šā u da ām najam vinogradu alu alci." Kānd u auzāt jej aje kum ominji urāt

să ponașalešči, jej ur zăs: "Nu de Dimizov!" 17 Jäl su ujtat pă jej, să u zăs: "Skris aj sväntă kenvija: 'Petră kari graditelji u värljlit ändärt u fost aku petră zaglavnă?' Šje značalešči asta? 18 Toc kari kađi pă petre u fi zdrubit pă därläbelji, să toc pă kari kađi u fi zdrubic." 19 Učitelji dä zakonu alu Mojsije să mar popur ur änsjirkat sā pujā mänjilje pă jäl äm ala šas ali alor lji frikā dä lumi. Jej ur prišiput kă jäl u spus dä asta usporedbă protiv dä jej. 20 Popi să alci vođur ärl pratale pă Isus să or mänat pă špijun, ominj kari triješ ka ominj direpc kari ar träbuji sā ärl optužulaskā pă Isus äm šjeva ſje ar zäšji krivo aša sā ärl adukā pă Isus äm mänjilje dä upravitelj alu Rim. 21 Aša lor äntribat pă jäl: "Učitelju, noj ščijenj kă aje ſje zäšji să änvec äj točno, să kă nu arec njisj šefälj parci, ali tu änvacă anume kalje lu Dimizov. 22 Aku aj benji dä noj židovur sā pläčenj porez lu car ili nu?" 23 Isus u shvatalit kum jej as re lukavi să lju zăs alor: 24 "Arätam banji ku kari pläčeš porezu. Aku alu šjinji aj ubrazu să numilje sus?" Jej ur zăs: "Alu car." 25 "Atunšje pläčec alu car ſje aj pripadalešči lu car sā dädec lu Dimizov ſje pripadalešči alu Dimizov!" 26 Jej nu puće sā aflij njimika rov äm svatu aluj äntri toc lumi, să jej asre ämirac la änturšjala dä vorba aluj, să u tăku. 27 Aku orikic saduceji kari zäšji kă njime nu su skula däm morc ur vinjij la jäl, ku trik äntribalä: 28 Jej ur zăs: "Učitelju, Mojsije u pus žos zakon päntru noj kă dakä fračisu omuluj ar muri să lasă pă băšäcaš fär dä kupij, atunšje fračisu aluj träbä sā u ämirică sā sā rädišji familija päntru fračisu mort. 29 Undataj asre šapči frac. Elši u lot băšäcă să u murit fär dä kupij. 30 Sā drugi u lotu pă je, să jäl u murit fär dä kupij. 31 Sā treći u lotu pă je. Maj toc šapči ur lotu să ur murit, să njisj unu no avut kupij ku je. 32 Pă zadnjji să mujere u murit. 33 Aku lu šjinji u fi băšäce kănd or uskrsnuli morci? Ängändeščiči kă toc šapči ur avutu dä băšäcă." 34 Isus u äntors vorba alor: "Äm asta svet lume să ämirită să sā änsorä. (aiön g165) 35 Ali eje kari ur fost smatralic vredni sā uskrsnulaskä däm morc njisj nu su änsura, njisj nu sā ämirită. (aiön g165) 36 Sā jej nu poči maj mult nikad sā mori, kă jej äs kupiji alu Dimizov daje kă äs riđikac däm morc. Jej äs ka andjej. 37 Atunšje dä uskrsnuće să Mojsije u arätat aje äm svedočulala aluj dä grmu ſje arde. Akulo jäl čamä pă Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, să Dimizovu lu Jakov, multă dobă dä pă ſje jej ur murit. 38 Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustä, kănd toc kustä päntru jäl." 39 Šjeva ka učitelji dä zakonu alu Mojsije u priznalit: "Učitelju, tu aj svitit benjil!" 40 Dä pă aje jej nu sor maj ändurat sā ärl änsjersjy ku äntribul. 41 Isus u äntribat: "Šje gändešči jej kum svitešči dä Mesija kă aj numa Fišjoru lu Car David? 42 David dä jäl sängur äm kenvije dä Psalmur zäšji: 'Domnu u zăs alu Domnu amnjov: Šáz pă desna parče ame. 43 Sā ju uj värljli pă dužmanji atej däsup pišjorilje atelji.' 44 David jasno ärl čamä: 'Domnu, atunšje kum poči jäl sā aj fijä fišjor?' 45 Isus svite lu učenici aluj a totă lume punje ureči. 46 Jäl u zăs: "Je sama dä učitelji dä zakon alu Mojsije. Jej uživalešči sā sā šetalaskä äm haljinur lunž să sā fijä pozdravalic ku poštovanje äm varuš pă trgur să jej plašji sā šadä lokurlje časni äm sinagogur să pă nuntur. 47 Jej pljačkalešči pă udovicur äm kăšalje alor, kănd fašji lunž aruguminči dä predstavă. Ali jej ur kăpäta maj gre kaznă."

**21** Kum su ujtat äm sus Isus u väzut pă ominj gäzdašj kum bagă banj äm škatulă kari are äm Hram. 2 Jäl u väzutu isto aša pă mujere vădojä kum u pus äm nontru doj mišj banj däm aržint. 3 Isus u zăs: "Ju vă zäk anume, kă asta särakä vădojä anume u dat maj mult däm toc jej. 4 Adišje? Daje kă toc alci or dat dobrovoljni prilug lu Dimizov däm aje ſje ave mult kănd mujere u dat däm säräšjäjä sā kutotu ſje ave dä kust." 5 Kănd učenici svite dä Hram, să zäšje kă ave mändri mar petri, să are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zăs: 6 "A dä ešče stvaru la ſje vă ujtač aku, zuva u vinji, kănd njisj una petră no rämanje ajiše una pă alta. Jelji ur fi toči värljici žos." 7 Jej lor äntribat pă jäl: "Učitelju kănd u fi aje? Să ſefälj znakuvur ur fi kari ur zäšji kănd u fi?" 8 Jäl u zăs: "Ujtačavă sā nu fijec zäbunijc. Multă lumi ur vinji äm numilje amnjov să ur zäšji: 'Ju mes Mesija', să 'Vreme aj propi.' Ali nu băgă sama la jej. 9 Să kănd auzăc dä tabärur să dä nemirur nu fijec frikoš, kă ešče događajur träbä sā fijä elši ali kraj no vinji aša pă friš." 10 Jäl isto aša lju zăs: "Nacija sur boruli protiv dä nacija, să kraljevstva protiv dä kraljevstva. 11 Să u fi potresur pă različită lokur isto ka să fome să kugur. Să pă nor ur fi frikoši stvaru dä väzut să uräči znakur. 12 Ali majnti dä ſje u fi kutotu asta, să vor apuka. Jej vur aduši äm sinagogur la sud să vor băga äm čemicur. Jej vur traje la kraljur să la alci vladar daje kă ſčec učenici amej. 13 Kutotu asta vu da šansă sā svedočulec. 14 Ali nu vă brigalec ſje ac zäšji äm nenči dä obrană. 15 Kă ju voj da äm vreme firi să mărdulijä äm aje meră dä njime no puće sā sā obranalaskä dä aje, ili sā sā bată protiv dä aje. 16 Să voj vic fi izdalic, da čak să dä la roditelji avoštři să dä la frac să dä la njam, urtaš, să orikic däm voj ur fi amuräc. 17 Toc vor mărzäli daje kă ſčec učenici amej. 18 Tot njisj unu păr dä pă kapičilje avoštři nu vu piri. 19 Să däkă nu odustanalec vic kăpäta kust dä erikeš." 20 Isus spunje: "Voj vic vide Jeruzalem opkolulit dä kătänj, atunšje voj ac šči kă u fi uništen. 21 Atunšje eje äm regija Judeja träbä sā skepi äm planinur, eje kari kustä äm varuš träbä sā fugă dä akulo să heje päm satur sā nu mergă äm varuš. 22 Kă äm elje zälji dä osvetă kutotu stvarurje däm Kenvija sväntă sur umplje. 23 Jao alu elje kari äs gärronjili ili räňješči pă cäčä kupij äm zäljilje kă bjeda să mirgu protiv dä eje ominj u fi mari! 24 Orikic ur muri pă špica dä mač să ostali ur fi zarobulic änträ mulči nacijur. Jeruzalem u fi kălkat dä la ominji kari nus židovi pän ſje nu lji trešji vreme dä vladalală." 25 Isus spunje: "Akulo ur fi znakur, pă sori, lună să pă šćevilje, să ominji pă pämänt ur fi äm mari nevoljur, dä graju mari dä valovur. 26 Suflijilje ominjilor lu läsa dä frikä dä ha ſje tek u vinji pă svet kă silurje däm nor sur zdränšjina. 27 Sā atunšje jej ur svedočuli kă ju am vinjij Fišjoru Omulj pă oblak ku mari pučeri săku slavă. 28 Kănd u fi asta ujtačavă sus să rädičac kapičilje kă Dimizov vinji sā vă oslobudulaskä." 29 Isus lju spus usporedbă: "Băgăc sama la ljemnu dä smokvă, să alčilje ljemnji! 30 Kit sā punji listur, voj videc kă vara aj propi. 31 Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac šči kă kraljevstva lu Dimizov aj propi. 32 Anume, ju pot zäšji: asta ominj kari kustä no fužji ändärt majnti dä ſje kutotu asta no fi. 33 Norurlje să pämäntu u trešji ändärt, ali vorbilje amelji nikad nor trešji." 34 Isus u zăs: "Nu läša brigur äm suflijitc dä mänkari, butură să brigur dä asta kust, să nu vă

dukă dă la Dimizov kă zuve poći să vijă 35 dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundī kustăc pă pămănt. 36 Păzăc dăm ala rând pă toči vremillje. Šă arugăcăvă să fijec spremni să skăpăcă dă kutotu asta šje u fi, řă să pučec să fijec ām nenće ame la Fišjoru Omuluj fără dă frikă." 37 Ām totă ză Isus ānvăca ām Hram, ali nöpcë jăl fužje afară řă să făşje lok la planina dă maslinur. 38 Ali dă diminjaca răkori, totă lume vinje să pujă ureći la jăl ām Hram.

**22** Are apropi Pasha, kari are elši ză dă blagdan dă pita fără dă kvas. 2 Mar popur řă učitelj dă zakonom alu Mojsije planărze kum ar puće să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi. 3 Atunšje Sotona u tunat ām Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. 4 Jăl u mers řă su ligizit ku mar popur řă ku stražari dă Hram kum ar puće să ţăl izdalaskă pă Isus. 5 Jej asre făloš dă aje řă sor ligizit ku Juda să ajă de banj. 6 Juda su ligizit řă atunšje su ujitat dă prilikă řă ţăl izdalaskă pă jăl afară pă askuns fără dă lumi. 7 Zuva dă Pita fără dă kvas, u vinjiti pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje řă fijă ţrvovailită. 8 Aša Isus u mănat pă Petar řă pă Ivan řă lju zăs: "Duşjec řă pripremilec večera dă Pashă pântru noj să mănkănj." 9 Jej lor antribat pă jăl: "Hundī găndeşc să pripremilen?" 10 Jăl lju zăs alor: "Punječ ureći, kum vinjec ām varuš, voj ac aſla pă om kari duſji mari bukal dă apă. Sljedilecăl păna la kasa hundī merži. 11 Atunšje zăşjec lu kapu dă kasă: "Učitelju antrabă, Hundī ajă soba ām kari pot mănska večera dă Pashă ku učenici amej?" 12 Jăl cu arăta atunšje soba sus pă kat mari řă opremilită ku kutotu. Făşjec pripremurlje akulo." 13 Aša jej u mers řă ur aſlat stvarurje kum Isus ljur zăs, řă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă. 14 Kănd u vinjiti vreme să mănsăji una, Isus ſu lot lok la masă, řă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur. 15 Jăl u zăs: "Ju am avut mari vojă řă am večera dă Pashă ku voj majntă dă ſje uj patali ku morče. 16 Ju vă ţăk kă nikad maj mult nu uj mănska večera dă Pashă majntă dă ſje nu su ispunuli ām kraljevstva lu Dimizov." 17 Atunšje u lot kljištaru ku vin řă u dat hvală alu Dimizov, řă u zăs: "Loc asta řă āmpărcăcă antră voj. 18 Ām napoj, ju vă ţăk, ju noj be dă plodu dă strugur păr ſje no vinji kraljevstva lu Dimizov." 19 Isus u lot pita, řă u dat hvală alu Dimizov, u rupt ām dovă ſă u dat la učenici aluj ſă u zăs: "Asta ajă tela ame, kari u fost dată pântru voj. Făşjec asta ām āngăndală dă minji." 20 řă ſto aſa dă pă mănkari, jăl u lot kljištaru dăm kari toc ur be ſă u zăs: "Asta kljištar ajă novi zavjet ām sänzilje amnjov, kari ajă vărsat pântru voj. 21 Ujtičăvă kă izdajica ame ajă la masă apropi dă minji! 22 Ju Fišjoru Omuluj uj muri kă aſa are skris ām nenći ali jao lu omula kari mu izdalit!" 23 Pă aje jej sor apukat ſă ſă ţantrebi una pă alt kari ar faſji aje. 24 Isto aſa su apukat apostoli unu svat antră jej, ka ſjini ar trăbuji ſă fijă maj mari antră jej. 25 Aša Isus u zăs: "Kraljevi dă asta svet vladaleşci ku narodu pă koristu alor ſă ari pučeri pă jej, ſă jej sängur zăşji kă faſji benji. 26 Ali nu ajă aſa ku voj! Lasăc pă maj mari dăm voj să fijă hăl maj ponizni, a hăl maj bătărn ka sluga. 27 Aku ſjini ajă maj mari, gostu la masă ili poslužitelju kari ajă sluga? Hăl kari ajă la masă da nu? Ali ujtiči, ju mes ajiſje ku voj ali ka sluga avoſtru. 28 Voj ac rămas ku minji păm ānşirkalurje amelji. 29 Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijă, aſa ſto, ju voj da avovă, 30 pravo

să mănkăc ſă ſă bijec la masa ame ām kraljevstva ame, ſă ſă ſădēc pă prijeſtolje, ſă ſudulec pă dvanaest plemurje dă Izrael." 31 Isus u zăs: "Šă tu Šimun, Šimun, punji ureci! Sotona u ſjirut dopuštenje ſă vă iskušlaskă ka pă pšenică ām ſito. 32 Ali ju mam arugat pântru ſjini, dă ānkriđala ata ſă nu kadă. Šă tu trăbă ſă āmbălurec ām vjeră pă fraci atej kănd vij ām napoj la minji." 33 Petar u zăs: "Domnje ju mes ſpreman ſă mă duk ām čemică ſă ſă mor ku ſjini!" 34 Isus u aントors vorba: "Lasă mă ſă ac ţăk kă kukošu no kukuruzu astăs majntă dă ſje tu mi tăgădi ām tri răndur kă nu mă kunošć." 35 Isus jară lju antribat: "Kănd vam mănat afară fără dibularuš ſă fără dă tăſč, ili cipliš, arec ām ſjeva ka potreba?" Jej u zăs: "Nu." 36 Ali jăl u svătit: "Maj mejnkuļo, dăkă avec dibularuš jec ku voj, ſă isto aſa ſă taſka ſă dăkă nu aj mač vindi ſubac ſă kumpără mač. 37 Kă ſigurno trăbă ſă ſă ispunulaskă ſje are ſkris dă minji, anume: 'Jăl are ſmatralit dă zločinac' -iſto ſje u zăs proroci dă minji trăbă ſă ſă ispunulaskă." 38 Atunšje jej ur zăs: "Ujtičăi Domnje, noj aveni doj mačur." Jăl u aントors vorba: "Aku ajă dăſtul ku asta ſvat." 39 Isus u mers aku la Planina dă maslinur, kum ave jăl običaj ſă faktă, ſă učenici aluj ur vinjiti ku jăl. 40 Kănd u vinjiti jăl pă lok, jăl u zăs alor: "Arugăcăvă dă aje ſă nu kădec ām kušnjiń." 41 Jăl ſu maknulit āndărăt dă la jej aſa dă parci ka kum aj vărlji petră, ſă u kăzut pă dinuc, ſă ſă aruga. 42 Jăl u zăs: "Tata, dăkă tu găndeşc je kljištaruſta dă patnjă dă la minji! Jară nu fijă ame vojă mar ata fijă făkută!" 43 Atunšje andalu dăm nor u vinjiti ſă lu āmbălurit pă jăl. 44 Kum are ām mari mukur jăl ſă maj tari ſă aruga. ſă znoju aluj ſu făkut ām kapljicur, dă ſānži kura pă pămănt. 45 Atunšje Isus ſu ſkulat dăm aruguminči ſă ſu mers ām napoj la apostoli aluj. Jăl lju aſlat kum ſă kulka ſjinică dă žalji. 46 Aša jăl lju zăs: "Adăſje vă kulkăc? Skulăcăvă ſă arugăcăvă ſă nu kădec ām kušnjiń!" 47 Isus inka ſvite kănd ur vinjiti mulc ominj. Jej ur vinjiti dă pă jăl. Unu dăm jej are ſă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjiti dă apropi la Isus ſă lu ſurutat ām ubraz. 48 Ali Isus ju zăs aluj: "Juda, izdaleşc pă minji, Fišjoru alu Omuluj, ku ſurutala?" 49 Apostoli kănd u văzut ſje ſu dogodulit jej ur antribat: "Domnu, ſă nji băčenj ku mačurje?" 50 ſă ſto ſu dăm ſe u ſurutat ku maču pă ſluga lu popa mari, ſă ju tijet ureće. 51 Isus u zăs: "Dăſtul, nu maj vă băčec!" Jăl u pus măna pă ureći ſă lu iscjelilit. 52 Atunšje Isus u zăs lu mar popur ſă lu straža dă Hram, ſă lu bătărnji kari ur vinjiti afară protiv dă jăl: "Ac vinjiti ku mačur ſă ku palicur ka pă buntovnik?" 53 Nikad nac rădikat njiš ſježijtu protiv dă minji kănd arem ku voj ām totă ză ām Hram. Ali aku ajă vreme avoſtră ſă ſă vladalaskă tama." 54 Atunšje jej lor apukat pă Isus, lor dus āndărăt ſă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar ſljudilecăl pă dăparci. 55 Fok ur făkut ām ſredina dă udvar, ſă kum ſădēc lume akulo, Petar u vinjiti antră jej. 56 Una tăñără ſluškinja lu văzut kă ſadă ām lumina dă fok, u mucăt pă jăl tari ſă ſă u zăs dă pă aje: "Omusta are ku jăl iſto." 57 Ali jăl u tăgădít ſă ſă u zăs: "Nu, ju nu mes. Ju nu ajă kunosk pă jăl!" 58 Nu mult dă pă aje altu om lu văzut ſă ſă u zăs: "Spunj! Tu ješč unu dăm jeji!" Ali Petar u aントors vorba: "Ju nu mes!" 59 Hundiva unu ſas dă pă aje altu om uporno tvrdăle: "Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl ajă Galilejac!" 60 Ali Petar u zăs: "Ju nu ſčuv dă ſje ſvitešć!" ſă točno atunšje kănd inka ſvite, kukošu u kukuruzăt. 61 Domnu ſu aントors ſă ſu ujitat pă

Petar. Ša vorbilje lu Domnuluj ur vinjut ām napoj la Petar, kum u zās jāl: "Majnti dā šje kukošu u kukuruzā astas tu mi tāgādi pāminji ām tri rāndur." 62 Ša Petar u mers afarā ša plāngānt tari. 63 Ominji kari āl pāze pā Isus āš fāšje ūjuf dām jāl ša āl bāče. 64 Jej ur pus fljancā pā oč, āl luve ām ubraz ša sā akāca dā jāl: "Ajde prorokulešči! Spunji nji ūjinji ču luvit ām ubraz?" 65 Ša jej alu Isus ur zās maj mulcī urāči vorbi. 66 Dā rākori ām alta zā, bātārnji, una ku mar popur ša učitelji dā zakonu alu Mojsije, ur adus pā Isus ām nenēc dā sudu alor. 67 Jej ur zās: "Spunjinji dākā ješč tu Krist." Jāl u āntors vorba: "Sā vā spuj nu macānkredi, 68 ša sā vā āntreb pā voj dā Krist, voj nu ac āntoršji vorba. 69 Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ām pučeri pā desna parcī dā māna lu Dimizov." 70 Ša jej toc ur zās, "Atunše tu ješč Fišjoru alu Dimizov?" Ša jāl u āntors vorba: "Da baš kum zāšjec! Ju mes!" 71 Atunše jej or zās: "Šefālj dokazur maj mult nji trābūjai? Noj sāngur anj auzāt dām gura aluj!"

23

2 Šeři sor apukat sā adukā optužbur protiv dā jāl: "Noj anj aflat kum strikā pā lumi. Jāl u zabranalit sā sā plācaskā porezu lu Caru dā Rim. Jāl tvrdālešči kā jāl āj Krist Car." 3 Pilat lu āntribat: "Ješč tu Car dā Židov?" Isus u āntors vorba: "Da kum aj zās tu." 4 Pilat u zās atunšje lu mar popur sā lu gārmadā dā lumi, "Ju nam aflat njimika dā šje laš optužuli sā suduli." 5 Ali jej šā maj tari navalale: "Jāl bunulešči pā toc pā pāmāntu anostru. Su apukat sā ānveci ām Galileja šā u vinjut ām Jeruzalem." 6 Kānd u auzāt Pilat kā sā svitešči dā Galileja, jāl u āntribat: "Āj omusta dām loku Galileja?" 7 Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mānat la Herod kari are ām Jeruzalem atunšje. 8 Herod are fālos kā vedī pā Isus. Kā dā mult gāndē sā āl vadā pā Jāl daje kā u auzāt mult dā jāl, sā Herod sā nadale kā lu viđe sā fakā čudur. 9 Herod svite mult, āntriba mulči, ali nu ju fost āntorsā njisj una vorba. 10 Mar popur sā učitelji dā zakonu alu Mojsje asre isto akulo šā jej u zās tari mar optužbur protiv dā Isus. 11 Atunšje Herod sā stražurje aluj āš fāšje šodā dām Isus sā āl fāšje bulānd. Jej lori āmbrākat pā jāl ām haljinur dā Car sā lor mānat la Pilat. 12 Šā ām aje zā Pilat sā Herod kari asre dužmanjaku asre urtaš. 13 Atunšje Pilat u čimat una pā mar popur sā pā alci vodur kari are Židovi šā pā gārmadā dā lumi. 14 Jāl lju zās: "Voj ac adus pā omusta kā bunule pā lumi ali ju vā uvjeralešk kā kānd āl ispičēm nam aflat njisj ūfāj kriivicā am jāl. Jāl nu āj duvinā njisj dā una kriivicā dā šje ac optužulit. 15 Njisj Herod nu aflat njimika ām jāl, kapu lu mānat ām napoj la noj. Jāl no fākut njimika sā zavredilaskā kaznā dā morči. 16 Ju uj da sā āl bičalaskā benji benj šā luj slābuzā." 18 Ali jej ur mužjut ām grupur tari, "Andārātāku omusta! Noj gāndenj sā āl slābōž pā Baraba!" 19 (Baraba are ām čemicā kā bunule pā lumi ām Jeruzalem šā u amurāt.) 20 Pilat daje gāndē sā slābodā pā Isus sā aša lju svātit alor ām napoj, 21 Ali jej tot ur mužjut maj tari: "Punjecāl pā krušji! Punjecāl pā krušji!" 22 Atunšje po treči rānd, jāl lju svātit alor: "Adišje? Spunjecām šje rov u fākut omusta? Ju nu pot aflat njimik rov sā zaslužulaskā morči. Aša luj dā sā āl bičalaskā šā atunšje lāsa sā fugā." 23 Ali jej mužje šā maj tari, sā zahtjevale sā āl puja pā krušji. Šā napokon jej ur kāpātat šje gāndē. 24 Pilat u dat zapovjed sā sā fakā kazna šje ur zahtjevalit jej. 25

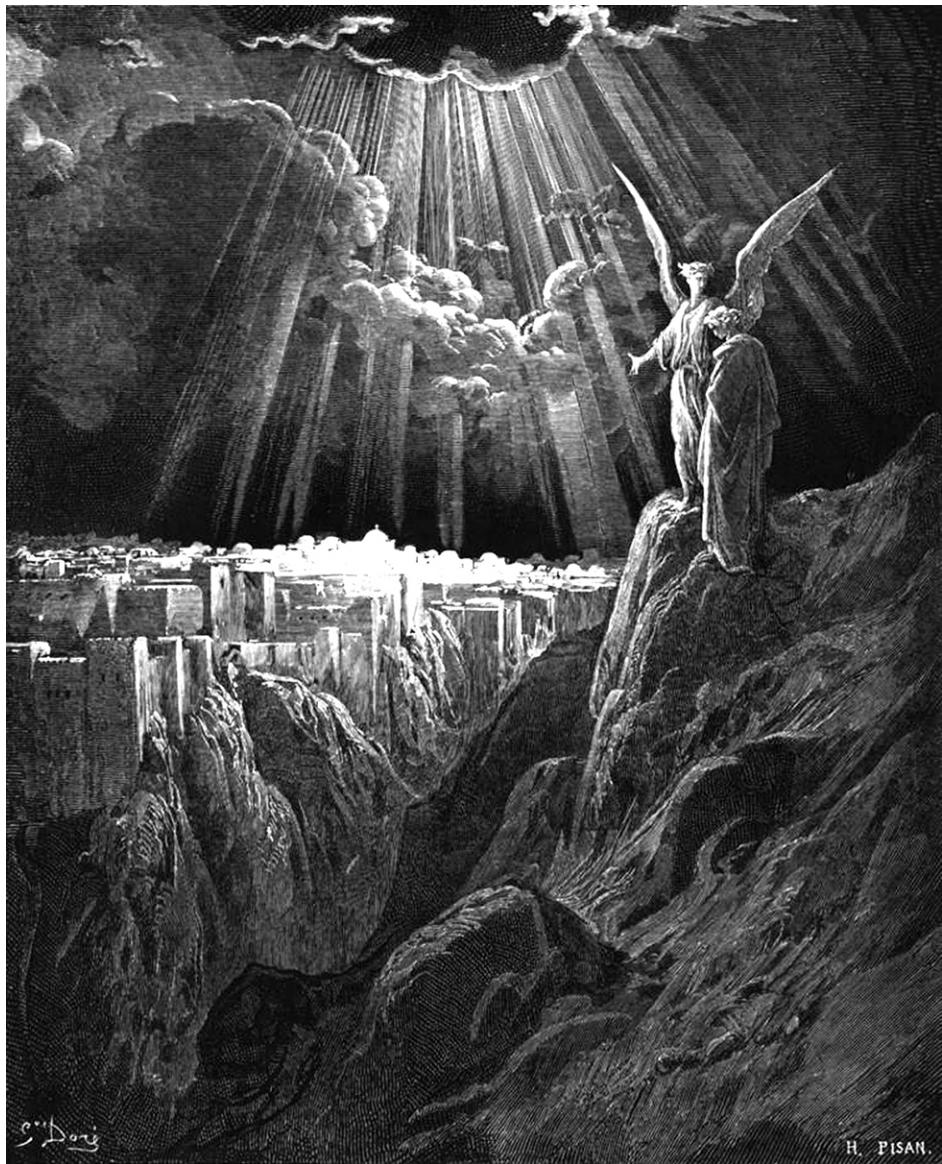
Aša ām tokmā ku zahtjevula, jāl u slābuzāt dām čemicā pā om še u rādīkat bunā šā u amurāt ali jāl u āntors pā Isus la jej sā āl pujā pā kruši. **26** Šā kum lor dus āndārāt pā Isus, jej ur apukat pā om še sā čima Šimun, dām varušu Cirena, kari vinje akasā dām sat. Jej ur pus krušje pā jāl sā dukā ām loku lu Isus. **27** Multā lumi āl sljedile pā Isus šā mujer kari plānžje šā žalale pā jāl. **28** Isus su āntors la jej šā lju zās: "Mujerilje dām Jeruzalem, nu plānžjec pāntru minji, mar plānžjec pāntru voj šā pāntru kupiji avoštri. **29** Kā anume u vinji vremi kānd ur zāši lume, 'Blagoslovulīcī ās elje kari nikad no ar avut šā injimilje kari nikad nor purtat kupij šā cācālje kari nikad nor avut lapči ām jelj!' **30** Lume sor apuka atunšje sā zākā lu planinur: 'Kādec žos pā noj!' šā lu dalur: 'Astupācānji!' **31** Kā dakā fašīj dastafelji stvarur lu ljemnijilje verž, šje nar puće sā peci uskat?" **32** Akulo asre isto doj alci, amāndo kriminalci kari trābāt sā fijā pus pā kruši sā mori ku Isus una. **33** Kānd ur vinjut pā loku še sā čima osu dā kap, jej lor apukat šā lor pus pā kruši, una ku doj kriminalci, unu pā desna, unu pā ljeva parče aluj. **34** Šā Isus u zās: "Tata Dimizovu amnijov, jartālji kā, jej nu ščijā šje faši." Šā vojnici ur skos kockā sā sā āmperci dām colilje aluj āntri jej. **35** Lume stācē šā sā ujta; šā vladarur asre akulo šā āl rāde: "Jāl u spasalit pā alci. Aku dakā āj Krist, akuljes dā la Dimizov, lasā sā sā spasalaskālā sāngur!" **36** Kātānijile isto āš fāšje šjuf dām jāl. Šā jej ur vinjut šā u āmbijet aluj ucāt. **37** Jej ur zās: "Dakā ješt u Caru dā Židov, spasaleščici pā činji sāngur!" **38** Sus la kap are skris: "Asta āj Caru dā Židov." **39** Unu dām eje kriminalc kari ās re puš pā krušji ku Isus āl vredile šā jāl u zās: "Dakā ješt tu Krist, atunšje spasaleščici, šā pā noj isto!" **40** Altu kriminalac lu mužijit pā elši šā u zās: "Nu ci frikā dā Dimizov? Tārpalešč ista kazna ka jāl. **41** Tu šā ju ščenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kāpātat kaznā dā lukrurile relji, ali omusta no fākut njimika." **42** Atunšje ju zās lu Isus: "Isuse, āngāndēščici tu dā minji kānd vi vinji ām kraljevstva ata." **43** Isus ju zās ām ānturšjalā dā vorba: "Anume, ju āc zāk: astās vi fi ku minji ām Raj!" **44** Kānd are hundīva dāmnjaza, are āntunjerik āntreg pāmāntu pān ām tri (3) šasur. **45** Sorilje are āntunjerik, šā feringa ām Hrām su tijet pā pola. **46** Atunšje Isus u plāns ām graj tarī šā zāšje: "Tata ām mānijilje ateli ju puj duhu amnijov." Kānd u zās Isus asta, jāl u murit. **47** Kānd u vāzut asta kapetanu šje u fost, jāl u slavalit pā Dimizov kum u zās: "Omusta are sigurno pravedan!" **48** Šā totā lume kari sor akuljes sā vadā kum lor punji pā kruši, kānd ur vāzut šje u fost, ur mers akasā šā āš bāče dā žalji čepturlje. **49** Ali toc kari āl kunušće pā jāl una ku mujerilje kari ur vinjut ku Isus dām Galileja stācē šā sā ujta dā dāpārci. **50** Are om še sā čima Josip. Jāl are član dā mari sud dā Židov. Bun om šā pravedan **51** kari no dat pā prav la odlukrurile šje ur fākut ku Isus. Jāl are dām Arimateja, unu varuš la Judeja šā are dām unu kari aščipta sā vījā kraljevstvo lu Dimizov. **52** Omusta u mers la Pilat šā lu āntribat dakā poči kāpāta tela lu Isus. **53** Josip u lot žos pā Isus dā pā krušji šā lu ānvālīt ām plahť. Šā lu pus ām gropā šje are sklesalitā dām petrā ām kari inka njime no fost āngrupatā. **54** Zuva dā pripremā are šā zuva dā sāmbāta vinje. **55** Mujerilje kari ur vinjut ku Isus dām Galileja isto āl sljedile. Jelji ur vāzut gropā, šā kum are tela aluj postavalitā. **56** Aša ur mers ām napoj

šă ur pripremitul uloj šă parfemur să ungă tela alu Isus, ali pă zuva dă sămbăta jej să odmarale dă pă zapovjed alu Mojsije.

**24** Elši zuva dă săptămăna, are duminika, tari dă diminjaca mujerilje ur mers la gropă, šă adušje uloj ku miros ſje ur pripremitul. 2 Jej ur aflat petră kă u fost ăntorsă ăndărăt dă la gropă. 3 Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. 4 Šă atunſje, kănd inka stăce akulo ăm ſok, ujtăci! Doj ominj stăce lăngă jelji ăm colji ſje svitlaze. 5 Mujerilje sur ănfrikuſat tari, kapu sur poklonulit păn la pămănt ku ubrazu ſă ominji Ijor zăs: "Adiſje kutac pă om ăm kust ăntră ominj morc? 6 Jăl nuj ajiſe. Jăl u uskrsnulit! ăngăndecăvă ſje vu zăs jăl kănd are inka ăm Galileja: 7 'Trăbă ju Fiſorju Omuluj să fjuv dat ăm mănjilje lu ominji rej ſă să mă puji pă kruſji daje să uskrsnulaskă pă treća (3) ză.' 8 Atunſje jej sor ăngăndit dă vorbile aluj. 9 Kănd sor ăntors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur ſă alu toc. 10 Jelji as re Marija dăm varuſu Magdala, Ivana ſă Marija, mumăſa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. 11 Ali puveſče alu mujerilje lju su văzut alu apostolur kă ſvite bulunzemi, dă aſa nu ljur ănkrizut. 12 Ali Petar su skulat ſă u aljigat la gropă. Akulo u stat să să ujci ăm nontru, ſă u văzut numa plahtă. Atunſje u mers ăm napoj hundri are ſă să ăntriba ſje u fost aje. 13 ăm aje iſta zuva doj (2) učenikur măržje ăm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem. 14 Jej ſvite una ku alt ſje u fost. 15 Atunſje kănd ſvite ſă kănd să ăntriba dă kutotu aje, Isus săngur u vinjut ſă umbla ku jej. 16 Ali alu oči alor are uskratalit să nu ăl kunoskă pă Isus. 17 Isus lju ăntribat pă jej: "Šă ſje raspravljalec aſa iskreno kănd umblăc?" Šă jej or stat triſ. 18 Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju ăntors vorba: "Jeſč tu jedini stranac ăm Jeruzalem kari nu ſciſiā ſje u fost ajiſe ăm zadnji par zăliji?" 19 Isus u ăntribat: "Šje u fost?" Jej ur ăntors vorba: "Dă kutotu ſje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bălour ăm djeļur, ſă ăm vorbi ăm njenče lu Dimizov, ſă la lumi. 20 Mar popur ſă anoſtri poglavaruſ lor dat să sudulaskă pă Isus pă morci, ſă jej lur pus pă kruſji! 21 Noj nji nadalenj kă ăj jăl ala unu kari u otcupili Izrael. Šă astăs ăj treća (3) zuva dă atunſje. 22 Ali pă aje kutotu orikići mujer dăm grupa anoſtră nju iznenadalit benji benj. Dă răkori dă diminjacaſta jelji ur mers la gropă. 23 Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjut ăm napoj să nji zăkă kă ur văzut vizijă dă anđelj dă kari ur zăs kă Isus ăj ăm kust. 24 Orikići dăm grupa anoſtră ur mers la gropă ſă vadă ſă ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor văzut pă jăl." 25 Šă Isus lju zăs: "O voj ominj bulăñz ſă ăm ſufljičilje avoſtri nu ſčec spremni să ănkridec ſje ur zăs proroci! 26 Nat trăbuji Krist să patalaskă dă toči ſtvarurjeſče ſă atunſje Dimizov să ăl proslavalaskă?" 27 Jăl u spus măj menkulo ſje are zăs dă jăl, ăm toči ſvânti kenvijur; su apukat ku Mojsije ſă păm̄ toc Proroci. 28 Kănd ur vinjut dapropi ăm lok hundri măržje, Isus su arătat ăm namjeră ſă mergă măj menkulo. 29 Ali jej lor nagovorulit ſă rămăji. "Rămănni ku noj; mar ăj kasno. Zuva ăj mar gata." Atunſje jăl u mers ăm nontru ſă rămăji ku jej. 30 Atunſje kănd are ku jej la masă, Isus u lot pită, u blagoslovulit ſă u rupt ăm dovă ſă lju dat alor. 31 Aku oči alor puće ſă vadă, ſă jej lor kunuskut, ſă dă pă aje Isus u nestalit. 32 Šă jej ur zăs una la alt: "Nu nji arđe ſufljičilje anoſtri

kănd ſvite jăl ku noj pă kalji, ſă kănd nji objasnale jăl ſvântă kenvijă?" 33 Atunſje jej sor skulat ſă ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem. Akulo ur aflat pă jedanaest (11) apostolur una pă kupă, ſă pă orikići alci ku jej. 34 Eſće Ijor spus: "Domnu anume u uskrsnulit, ſă su arătat la ſimun." 35 Doj (2) učenikur ur spus ſje ur păcăt pă kalji, ſă kum lor kunuskut kănd u rupt pita. 36 Čak ſă kănd ſvite dă aje ſje ur păcăt, Isus stăce akulo ăntră jej ſă jăl lju zăs: "Putuljală fijă ku voj!" 37 Jej as re zubunijc ſă ănfrikuſac kă jej gănde kă veđi duh. 38 Ali Isus u zăs: "Adiſje vi frikă? ſă adăſje vinji ſumnjur ăm ſufljičilje avoſtri? 39 Ujtăcăvă la piſorilje amelji ſă la mănjilje amelji! Ujtăcăvă ju mes! Punjec mănjilje ſă uvjerilecăvă, kă duh nari karnji ſă osă kum viđec kum ju am." 40 Kănd u zăs asta jăl lju arătat mănjilje ſă piſorilje. 41 Ali dă făluſuja mari, jej inka nu ănkriče, ſă să čudule. Jăl lju zăs: "Avec ajiſe ſjeva dă mănkat?" 42 Jej jur dat aluj dărab dă peſci fript. 43 Isus u lot ſă u mănkat ăm njenče alor. 44 Isus lju zăs: "Asta ăj aje ſje ju vă ſvitem avovă kănd arem inka ku voj: kutotu ſtvarurje kari dă minji as re ſkriſă ăm zakonu lu Mojsije, ſă ăm kenvijurje dă prorokur ſă ăm Psalmur trăbuje ſă ſă ispunulaskă." 45 Atunſje jăl lju dăſvăkut găndurlje alor ſă potă ſă prijeſpi ſvântă kenvijă. 46 Jej u zăs: "Asta ăj ſkris ăm ſvântă kenvijă: kă Krist trăbă ſă patalaskă ſă ſă uskrsnulaskă dăm morc pă treća (3) ză." 47 Isto aſa ănkăjală ſă jirtala dă grehur ar trăbuji ſă fiđ propovjedalići ăm numilje aluj alu toči nacijurje aſa Dimizov lju jirta grehurje alor, ſă ſă ſă apuſji elſi ku propovjed ăm Jeruzalem. 48 Voj ſćec svedoci dă ſtvarurjeſče. 49 Šă ju uj măñă ſos pă voj Duh ſvânt ſje Tata amnijov u igirit. Ali rămănjec ajiſe ăm varuſ pă ſje nu vic fi ămbrăkac ku pućeri dă ſus!" 50 Isus lju dus dă apropi ăm lok Betanija. Jăl u rădikat mănjilje ăm sus ſă lju blagoslovulit pă jej. 51 Šă kănd lji blagoslovule pă jej, jăl u fost rădikat ſă dus sus ăm nor. 52 Jej ſă klanjale la jăl, ſă ku fuluſuje mari sur ăntors ăm Jeruzalem, 53 ſă ăm Hram cijelo vreme ăl blagoslovule pă Dimizov.





H. PISAN.

*Și am văzut Cetatea Sfântă, Noul Ierusalim, coborând din cer, de la Dumnezeu, pregătită ca o mireasă împodobită pentru soțul ei. Am auzit un glas puternic ieșind de la tron și spunând:*

*'Iată, cortul lui Dumnezeu este cu oamenii! El va veni să locuiască împreună cu ei,  
iar ei vor fi poporul Lui. și Dumnezeu Însuși va fi cu ei.'*

Apocalipsa 21:2-3

# Ghidul Cititorului

Bayash at [AionianBible.org/Readers-Guide](http://AionianBible.org/Readers-Guide)

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

# Glosar

Bayash at [AionianBible.org/Glossary](http://AionianBible.org/Glossary)

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

## **Abyssos**

*Language:* Koine Greek

*Speech:* proper noun, place

*Usage:* 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

*Strong's:* g12

*Meaning:*

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

## **aīdios**

*Language:* Koine Greek

*Speech:* adjective

*Usage:* 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

*Strong's:* g126

*Meaning:*

Lasting, enduring forever, eternal.

## **aiōn**

*Language:* Koine Greek

*Speech:* noun

*Usage:* 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

*Strong's:* g165

*Meaning:*

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

## **aiōnios**

*Language:* Koine Greek

*Speech:* adjective

*Usage:* 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

*Strong's:* g166

*Meaning:*

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

## **Geenna**

*Language:* Koine Greek

*Speech:* proper noun, place

*Usage:* 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

*Strong's:* g1067

*Meaning:*

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

## **Hadēs**

*Language:* Koine Greek

*Speech:* proper noun, place

*Usage:* 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

*Strong's:* g86

*Meaning:*

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

## **Limnē Pyr**

*Language:* Koine Greek

*Speech:* proper noun, place

*Usage:* Phrase 5 times in the New Testament

*Strong's:* g3041 g4442

*Meaning:*

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

## **Sheol**

*Language:* Hebrew

*Speech:* proper noun, place

*Usage:* 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses

*Strong's:* h7585

*Meaning:*

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

## **Tartaroō**

*Language:* Koine Greek

*Speech:* proper noun, place

*Usage:* 1 time in 2 Peter 2:4

*Strong's:* g5020

*Meaning:*

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

# Glosar +

[AionianBible.org/Bibles/Romanian---Bayash-Luke/Noted](http://AionianBible.org/Bibles/Romanian---Bayash-Luke/Noted)

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. \* The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

## ***Abyssos***

Luka 8:31  
Romans 10:7  
Revelation 9:1  
Revelation 9:2  
Revelation 9:11  
Revelation 11:7  
Revelation 17:8  
Revelation 20:1  
Revelation 20:3

Acts 3:21  
Acts 15:18  
Romans 1:25  
Romans 9:5  
Romans 11:36  
Romans 12:2  
Romans 16:27  
1 Corinthians 1:20  
1 Corinthians 2:6  
1 Corinthians 2:7  
1 Corinthians 2:8  
1 Corinthians 3:18  
1 Corinthians 8:13  
1 Corinthians 10:11  
2 Corinthians 4:4  
2 Corinthians 9:9  
2 Corinthians 11:31  
Galatians 1:4  
Galatians 1:5  
Ephesians 1:21  
Ephesians 2:2  
Ephesians 2:7  
Ephesians 3:9  
Ephesians 3:11  
Ephesians 3:21  
Ephesians 6:12  
Philippians 4:20  
Colossians 1:26  
1 Timothy 1:17  
1 Timothy 6:17  
2 Timothy 4:10  
2 Timothy 4:18  
Titus 2:12  
Hebrews 1:2  
Hebrews 1:8  
Hebrews 5:6  
Hebrews 6:5  
Hebrews 6:20  
Hebrews 7:17  
Hebrews 7:21  
Hebrews 7:24  
Hebrews 7:28  
Hebrews 9:26  
Hebrews 11:3  
Hebrews 13:8  
Hebrews 13:21  
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25  
1 Peter 4:11  
1 Peter 5:11  
2 Peter 3:18  
1 John 2:17  
2 John 1:2  
Jude 1:13  
Jude 1:25  
Revelation 1:6  
Revelation 1:18  
Revelation 4:9  
Revelation 4:10  
Revelation 5:13  
Revelation 7:12  
Revelation 10:6  
Revelation 11:15  
Revelation 14:11  
Revelation 15:7  
Revelation 19:3  
Revelation 20:10  
Revelation 22:5

## ***aīdios***

Romans 1:20  
Jude 1:6

1 Corinthians 3:18  
1 Corinthians 8:13  
1 Corinthians 10:11  
2 Corinthians 4:4  
2 Corinthians 9:9  
2 Corinthians 11:31  
Galatians 1:4  
Galatians 1:5  
Ephesians 1:21  
Ephesians 2:2  
Ephesians 2:7  
Ephesians 3:9  
Ephesians 3:11  
Ephesians 3:21  
Ephesians 6:12  
Philippians 4:20  
Colossians 1:26  
1 Timothy 1:17  
1 Timothy 6:17  
2 Timothy 4:10  
2 Timothy 4:18  
Titus 2:12  
Hebrews 1:2  
Hebrews 1:8  
Hebrews 5:6  
Hebrews 6:5  
Hebrews 6:20  
Hebrews 7:17  
Hebrews 7:21  
Hebrews 7:24  
Hebrews 7:28  
Hebrews 9:26  
Hebrews 11:3  
Hebrews 13:8  
Hebrews 13:21  
1 Peter 1:23

## ***aiōn***

Matthew 12:32  
Matthew 13:22  
Matthew 13:39  
Matthew 13:40  
Matthew 13:49  
Matthew 21:19  
Matthew 24:3  
Matthew 28:20  
Mark 3:29  
Mark 4:19  
Mark 10:30  
Mark 11:14  
Luka 1:33  
Luka 1:55  
Luka 1:70  
Luka 16:8  
Luka 18:30  
Luka 20:34  
Luka 20:35  
John 4:14  
John 6:51  
John 6:58  
John 8:35  
John 8:51  
John 8:52  
John 9:32  
John 10:28  
John 11:26  
John 12:34  
John 13:8  
John 14:16

Matthew 12:32  
Matthew 13:22  
Matthew 13:39  
Matthew 13:40  
Matthew 13:49  
Matthew 21:19  
Matthew 24:3  
Matthew 28:20  
Mark 3:29  
Mark 4:19  
Mark 10:30  
Mark 11:14  
Luka 1:33  
Luka 1:55  
Luka 1:70  
Luka 16:8  
Luka 18:30  
Luka 20:34  
Luka 20:35  
John 4:14  
John 6:51  
John 6:58  
John 8:35  
John 8:51  
John 8:52  
John 9:32  
John 10:28  
John 11:26  
John 12:34  
John 13:8  
John 14:16

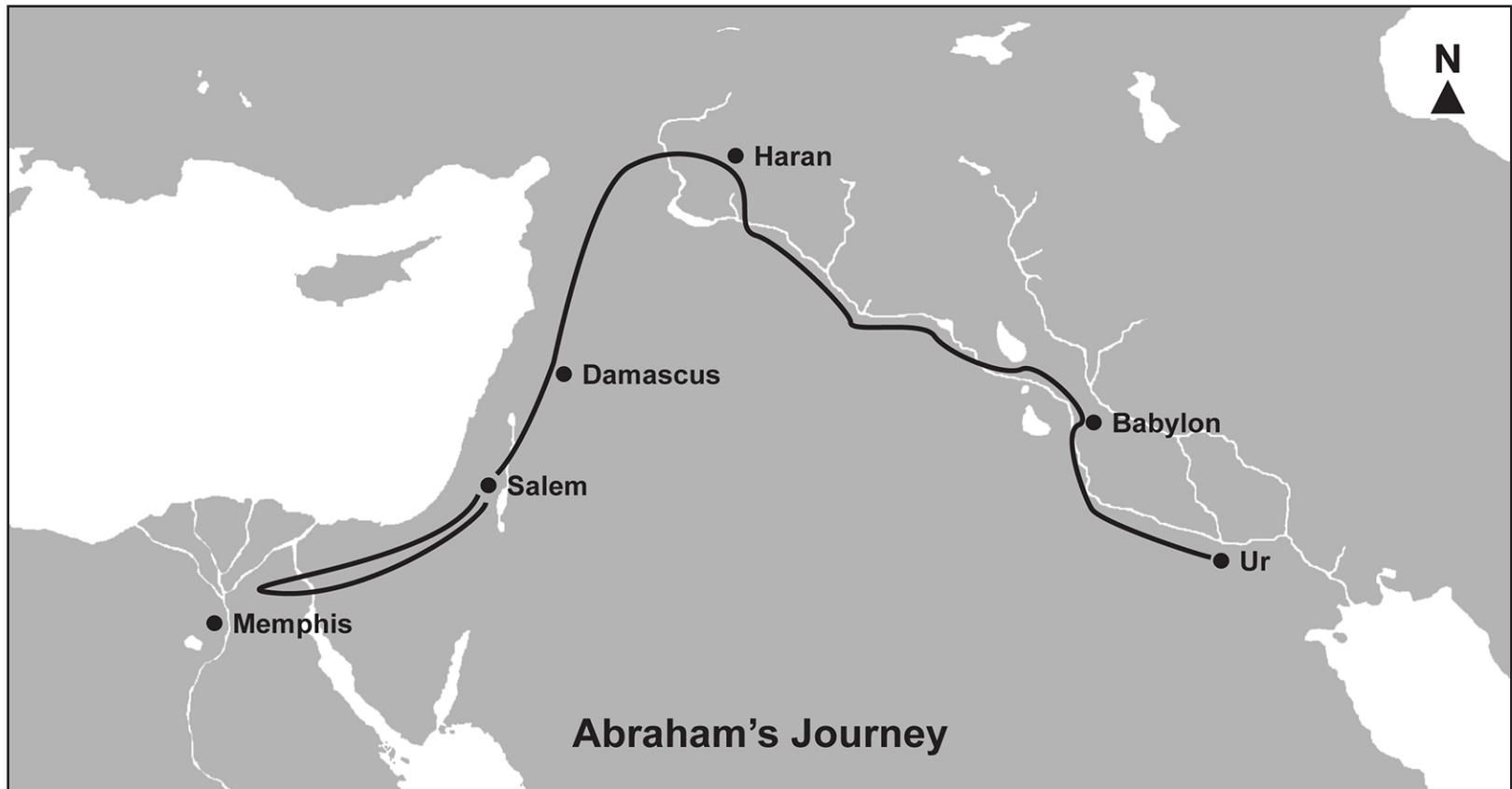
## ***aiōnios***

Matthew 18:8  
Matthew 19:16  
Matthew 19:29  
Matthew 25:41  
Matthew 25:46  
Mark 3:29  
Mark 10:17  
Mark 10:30  
Luka 10:25  
Luka 16:9  
Luka 18:18  
Luka 18:30  
John 3:15  
John 3:16  
John 3:36  
John 4:14  
John 4:36  
John 5:24  
John 5:39  
John 6:27  
John 6:40  
John 6:47  
John 6:54  
John 6:68

John 10:28  
John 12:25  
John 12:50  
John 17:2  
John 17:3  
Acts 13:46  
Acts 13:48  
Romans 2:7  
Romans 5:21  
Romans 6:22  
Romans 6:23  
Romans 16:25  
Romans 16:26  
2 Corinthians 4:17  
2 Corinthians 4:18  
2 Corinthians 5:1  
Galatians 6:8  
2 Thessalonians 1:9  
2 Thessalonians 2:16  
1 Timothy 1:16  
1 Timothy 6:12  
1 Timothy 6:16  
1 Timothy 6:19  
2 Timothy 1:9  
2 Timothy 2:10  
Titus 1:2  
Titus 3:7  
Philemon 1:15  
Hebrews 5:9  
Hebrews 6:2  
Hebrews 9:12  
Hebrews 9:14  
Hebrews 9:15  
Hebrews 13:20  
1 Peter 5:10  
2 Peter 1:11  
1 John 1:2  
1 John 2:25  
1 John 3:15  
1 John 5:11  
1 John 5:13  
1 John 5:20  
Jude 1:7  
Jude 1:21  
Revelation 14:6

**Geenna**  
Matthew 5:22  
Matthew 5:29  
Matthew 5:30  
Matthew 10:28  
Matthew 18:9  
Matthew 23:15  
Matthew 23:33  
Mark 9:43  
Mark 9:45  
Mark 9:47

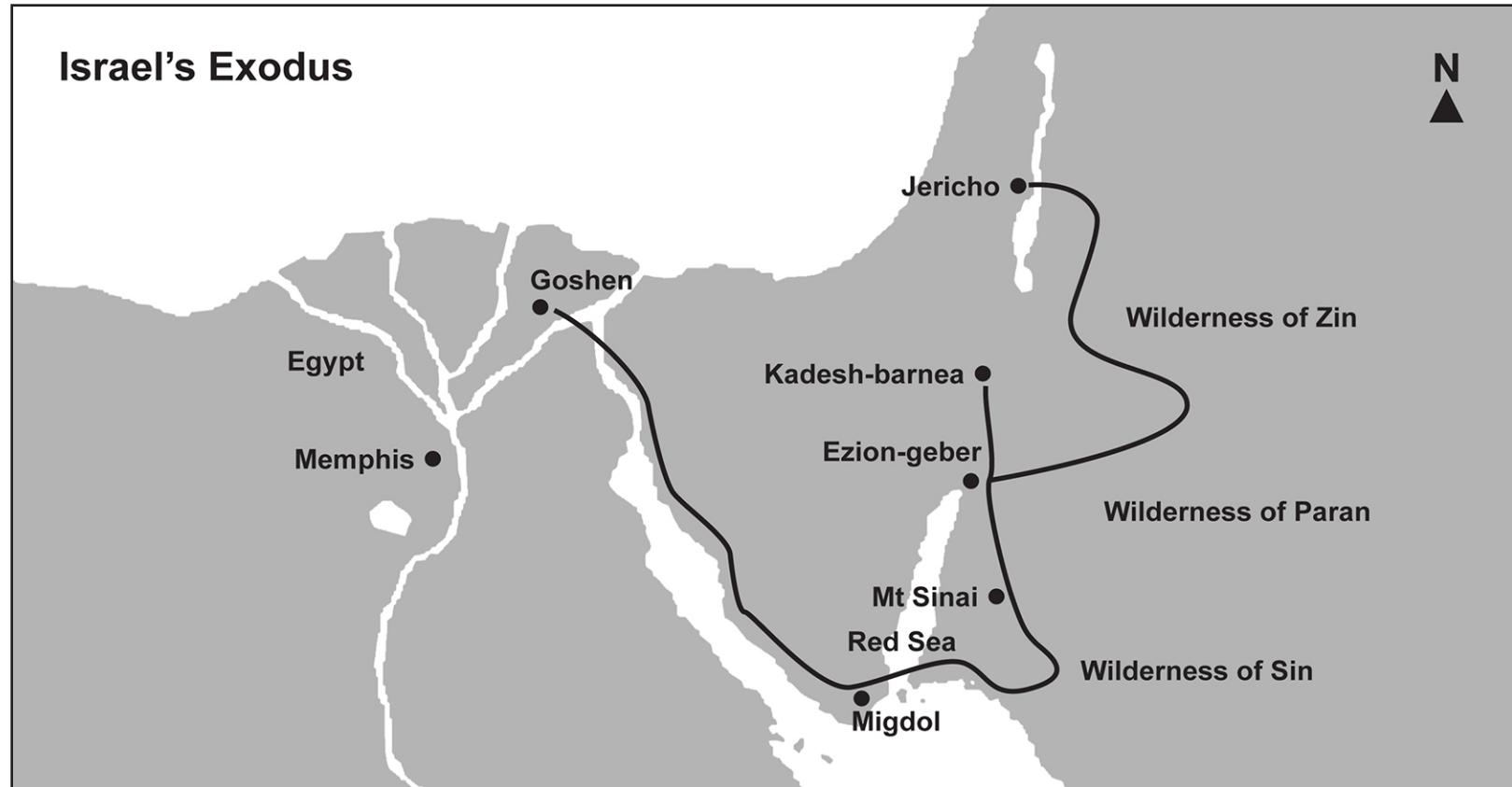
Luka 12:5  
James 3:6  
**Hadēs**  
Matthew 11:23  
Matthew 16:18  
Luka 10:15  
Luka 16:23  
Acts 2:27  
Acts 2:31  
1 Corinthians 15:55  
Revelation 1:18  
Revelation 6:8  
Revelation 20:13  
Revelation 20:14  
**Limnē Pyr**  
Revelation 19:20  
Revelation 20:10  
Revelation 20:14  
Revelation 20:15  
Revelation 21:8  
**Sheol**  
Genesis 37:35  
Genesis 42:38  
Genesis 44:29  
Genesis 44:31  
Numbers 16:30  
Numbers 16:33  
Deuteronomy 32:22  
1 Samuel 2:6  
2 Samuel 22:6  
1 Kings 2:6  
1 Kings 2:9  
Job 7:9  
Job 11:8  
Job 14:13  
Job 17:13  
Job 17:16  
Job 21:13  
Job 24:19  
Job 26:6  
Psalms 6:5  
Psalms 9:17  
Psalms 16:10  
Psalms 18:5  
Psalms 30:3  
Psalms 31:17  
Psalms 49:14  
Psalms 49:15  
Psalms 55:15  
Psalms 86:13  
Psalms 88:3  
Psalms 89:48  
Psalms 116:3  
Psalms 139:8  
Psalms 141:7  
Proverbs 1:12  
Proverbs 5:5  
Proverbs 7:27  
Proverbs 9:18  
Proverbs 15:11  
Proverbs 15:24  
Proverbs 23:14  
Proverbs 27:20  
Proverbs 30:16  
Ecclesiastes 9:10  
Song of Solomon 8:6  
Isaiah 5:14  
Isaiah 14:9  
Isaiah 14:11  
Isaiah 14:15  
Isaiah 28:15  
Isaiah 28:18  
Isaiah 38:10  
Isaiah 38:18  
Isaiah 57:9  
Ezekiel 31:15  
Ezekiel 31:16  
Ezekiel 31:17  
Ezekiel 32:21  
Ezekiel 32:27  
Hosea 13:14  
Amos 9:2  
Jonah 2:2  
Habakkuk 2:5  
**Tartaroō**  
2 Peter 2:4  
**Questioned**  
None yet noted



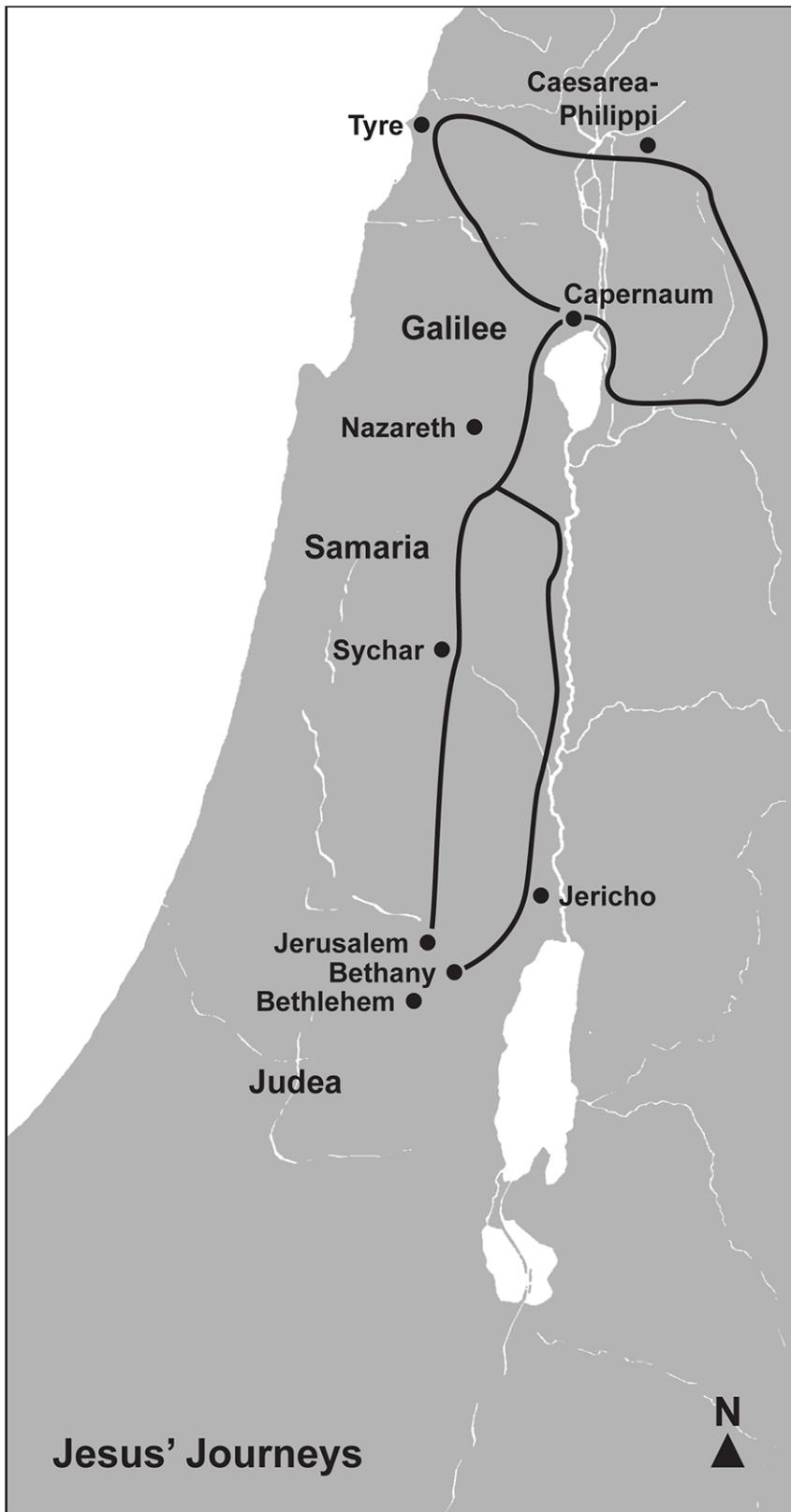
Prin credință a ascultat Avraam când a fost chemat să plece și să se ducă într-un loc pe care urma să-l primească drept moștenire și a ieșit fără să știe unde se duce. - Evrei 11:8

## Israel's Exodus

N



Când Faraon a lăsat poporul să plece, Dumnezeu nu i-a condus prin țara filistenilor, deși era mai aproape, pentru că Dumnezeu a zis:  
'S-ar putea ca poporul să se răzgândească și să se întoarcă în Egipt, dacă va trebui să poarte război.' - Exodul 13:17



**Jesus' Journeys**

Căci Fiul Omului n-a venit ca să fie stujiț, ci ca să slujească și să Și dea viață ca răscumpărare pentru mulți. - Marcu 10:45



Pavel, rob al lui Cristos Isus, chemat să fie apostol, pus deoparte pentru Evanghelia lui Dumnezeu. - Romani 1:1

## Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

**Jesus Christ born 4 B.C.**

## New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Titus destroys the Jewish Temple
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

**Resurrected 33 A.D.**

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us							
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin							
Where are we? ◀			When are we? ▼									
			Innocence		Fallen			Glory				
Who are we? ►	God	Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
		Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3  God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
		Son			John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise					
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers						
	Mankind	Living			Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth							
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise							
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment							
	Angels	Holy	Genesis 1:1 No Creation No people		Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command			Matthew 25:41 Revelation 20:10  Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels				
		Imprisoned			2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus							
		Fugitive			Revelation 20:13 Thalaasa							
		First Beast			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind							
		False Prophet			Revelation 19:20 Lake of Fire							
		Satan			Revelation 20:2 Abyss							
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all							



*Prin urmare, duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt. - Matei 28:19*